

5

~~Handwritten scribble~~

21	
14	
14	
14	
4	
16	2
84	43
82	144
43	

9	6
14	5
14	9
3	
21	
4	
6	4
84	116
88	146
46	

5. 2. 1. 4.

( )

Handwritten scribble

Handwritten scribble

Gonen got edert...

G. L. Popp

C. J. Fors

Erhållande af den förordningen
om alla afkänslor i hvarje del
och hvarje del som sig tillkommande
och hvarje del som sig tillkommande
med den som förordningen
med den som förordningen

Min Önskan att för
För att Laga ut denna

Bok
Erik Nyström
1851

Om tillkomsten
1851

3 14 15
28
12 4
0 0
4

2.
" *of the*

Palæstra
Svecana,
eller
Den Adelige
Fechtarskon-
sten.

BIBLIOTHECA
URIN. HELS.

PALÆSTRA SVECANA.

Eller

Den Adelige

Sächtare-Konsten.

Hvilken/ ibland andra Ridderlige Dyadernes nödwändige Hederstecken och tillhörighet / med des rättä Sticketen och anförande uti en ensam Klinga uppå Stöt; Blifwer här tydeligen anbracht och förestält.

Hwar utinnan först framtes en General Discurs, Om dömen och Betänkligheter der öfwer/ med hwad meera infallande Skrähl/ i hwar- iehanda Handelse och anställande.

Dernäst blifwer här upwißt dhe Högerhändigæ Lektioner med sine tarswellige och accurate Koppar-stycken.

Till det Tredie och sisse föllter de Wensire Lektioner med desß Bruuk och Egenskaper emot Högre Handen/ och således den Högre emot den Wensire.

Hvilket alt detta uppå wårt Swenske Tungomähl/ Förste gången utti en besyn. nerlig Methode wårt K. Fädernesland till tjenst warder här framsfordt och i Liuset uthfordat.

aff

DIEDERICH PORATH

Kongl. May:ts Häff-Sächtmästare.

Cum Gratia & Privilegio S: Reg. Majestatis.

STOCKHOLM/ Tryckt aff Dawid Kämpe.

Den
Durchleuchtigste

Furste och Herre

HR. CHARLES

Sveriges / Stötes och Wändes Arff. Prinz 2c. 2c. 2c.

Min Allernådigste Herre.

Durchleuchtigste Ruff: Prins

Mternädigste Herre.

Den/ såsom den för det kostbareste aff Werlden statts hoos hwar och en/ hwilken låter sig aff ett sundt Förnuft regeras och icke ledsagas af sine blinde rörelser; Så är den dock hoos Eders Kongl. Högheet/ som till Cronan och Spitzan födder är/ och uti des Høge Per:ohn heele Rikets Walfärd beror och omfattar/ så mycket dyrbarare/ som Eders Kongl. Högheet des frunder/ så wäl för sig self/ som förnembtligast till det Alluenna bästa uthi Bookelige Konster/ härtilge Wetenskaper och alle andre Djuingar som någon sin till en så hög Herres upfostring tiens och anstå kunna/ användte. Kunnaendes wäl/ förutan detta mædelse Exempel, hwilket Eders Kongl. Högheet/ som Princeps Juventutis, all Sweriges ungdom derigenom gifwer ot undfly uti deras blomstrande Åhr all Fångheet och Lättia; Elka som uthaff Morgonrödan skåda föruth Dagen som skall lysa/ och os der hoos så mycket mera gädra försäkrat/ uti dhe tillkommande tijder at lefwa alt stilla uti den Lycksallgheet/ hwar uthinnan wäl nu florera, och näst Gudz hielp/ des høge Kongl. Herr Sader/ hans Kongl. May:et/ Riket med en oförlänelig oförtrutenheet/ sig till ett odödeligt beröm hoos dhe effterkommande satt hafwer/ det lag således billigt bör hafwa ett underdånigst betänktande/ at framhafwa något widlöffligt tahl/ och der igenom betaga denne så ädla tiden och andre E: R: H:z høgre tanelar/ emådan elliest/ när lag ophyster mina ögon till dhe store Förmyndner/ hwilka Gud och Naturen så rikeligen och mildeligen öfwer E: R: Högheet uthspridt hafwa/ äro dese förträffligheter en så stor och rik materie, at de skulle kunna meddela min swaga Pen: nya Krafter/ och gädra min oförmögne Tunga lättare till at föra wältahlige Ord. Orsaken elliest hwarföre lag mig denne gången in för E: R: H:z i diupestie ödmultbet infinner/ har wa:
rie

mitt underdånigste företagande/ at klåda uti en Swenskt Klådebonat de Fundamenter och Reglor om Sechtare-konsten effter den Wetenskap och Förfarenhet jag mig i så många åhr hafwer kunnat förwårfswa / medan jag för detta hafst den stora Nåden at opwachta der med Hans Kongl. May:te och sedermera niutit den lyckan at wara den förste som har lagt Warjan E: K: H:tt i händer/ på det jag kunde wijd sådant tillfälle så mycket bättre wissa/hwad jag munteligen förestålt/ och styrka den åhoga och lust E: K: H:tt till denne Ridderlige öfning altijd stöna lätt.

Swarföre jag mig och så fördrifst/ detta mitte wålmente arbete för E: K: H:tt Fötter i dlupeste ödmjukheet at nederläggia/ och tillijka underdånigst at bedia E: K: H:tt råchtes det som ett Teckn off min underdånigste plicht med Nådige ögon anskåda/ hafwandes jag min tijd och flit icke kunnat bättre employerat/ utan ehnådt det mig föresatte ändemåhl / och jag allenast är så lyckelig/ at hafwa giordt något till E: K: H:tt Höge Tienst och Nådige Behag/ usht hwilken föreröftan Jag effter den mig åliggjande oföranderlige skyldigheet med underdånigst submissiön till min Dödsfund förblifwer.

Eders Kongl. Hög:tt

Stockholm den 30.
Septemb. 1693

Allerunderdånigste Tienare,
D. P.

Till den Benägne Läsaren

Bland annat hwad som tackes Himmelen/ Läser man i de allerhelig-
 ste Gudz Ord hwilka uplåta sig uti 5. Mosi Bok 20. Cap. 8. v.
 Huruledes Judarnas Capitainer hafwa Söldaterne tilltalat/ att hwil-
 ken som rådder är och hafwer ett försträckt hierta/ han gånge si-
 no färde och blifwe hemma/ på det han icke skall göra sina Brö-
 ders hierta försträckt. I lika måtto den Stridzbare Hielten ludas Ma-
 cabæus (Hwilken war frimodig som ett Leyon och oförsträckt som ett
 ungt Leyon när det något jagar/ fördensfull hanblef och högt achtadt i Is-
 rael och hoos alla Hedningar) lät uthropa för sine Soldater/ ibland
 annat at de som rådde woro måtte draga hem igen. Hwarutiñan man skådar
 den allerhögstes beynnerlige misshag till alle Menners Öwintlige och försagde
 hiertan; Såsom och förbud/ at dem icke woro tilläteligt blöwista krig
 och örlig till sitt och Fäderneslandz förswar: Såsom de icke allenast sielf
 we (till sådant högst nödigt och manligt förrättaude) odugelige/ utan
 med sin redhåga beynntelige ibland sitt sällskap och medföllie; Der ige-
 nom hånner sig icke allenast de fleras fall och nederlag / utan och man-
 gen Stad och länder blifwa så medelst förlätne och i andras hånner/ så-
 som sielfwilligen bortkastade. Fördensfull och så alla stora Capitainer
 uti den förra Wårlden. (Jag will förtiga närwarande tidder) hafwa
 för all ting låtit sig wara angelägit/ icke hafwa många / utan gode
 och dugelige Söldater/ hwilket Historierne nogsamit utwissa detta (som
 en Moder aff all klofhet) huruledes en liten hoop modige och behertade
 krigzmän hafwa som offrast en stor Hår slagit och kullkastat/ och således sig
 Land / och Rikken underlagt: Ty at mindre Folk understundom
 förnä meer än myckenheten) det kan ibland andre höge Adioner först-
 ehfaras hoos Alexandrum Magnum som med sine wälöfwade Macedo-
 nier, (hwilken dock war en ringa macht) underkufwade hele Orientens
 wäld och högste Regemente; Ty der war Numerus imbellis non miles.
 Hwarföre hafwa de gamle tjdernes Regentur alltid der om warit bekym-
 bersamme / att uthrånja de odugelige / och så snart de förspordt någon
 rådhoga hoos Soldaten / hafwa de gifwit affked och söndrat honom ifrå
 Armeen. Såsom Annibal, då han skule begynna kriget emot de
 Romare, måste han tillbakas hemskicka 7000. Spanier hos hwilka han
 förmärkte rådhåga och modfallenheet/ som mehr skulle skada än gagna
 hans Krigzhår: Hwarföre såsom de i alle tjdier efteridkt milites eru-
 ditos, så hafwer och alltid uti de förrige tjdiers wälbestälte Regementer
 deras egit förnehmste bekymber warit/ at uti hwarjehanda sådana Dygd-
 ge Exercitier sin ungdom och manskap optuchta och wälstikka; Ty
 hwem skulle wäl kunna föreställa mig hos en wälrustadt Soldat någon
 fullkomligheet / at han är ansenlig aff Personen/ hafwer owantlige store
 krafter/ fått aff Naturen en stark och stadig kropp att kunna uthstå alla-
 handa militair arbete och swårheter/ stryda emot hunger och nöd/ tä-
 la hetta / Wattu och köld.

Hwilla store egenfkapet hoos en Stridzman/ angående styrkian/ äro wäl
 att nödigt farras/ så wäda desse uaturens krafter ibland tilfalle och de
 fredelige tyder i Landet låta sig igenom stundelig öfning af wapn och
 Werjan så tillreda och förkotra/ att de uthi Krig och örlig/ med manli-
 git hierta/ oförskräkt gemöte/ och med ett tappert förstånd wetta att
 gå sin Fiende/ ja sielwa Döden under ögonen. Alltså instämmer
 icke ofskmätiq den berömmelige Historie-Scribenten uti Dannemark/ Saxo
 Gram. ibland andre wackre meningar som han om de Dwinlige gemö-
 ten framförer. Hwad duger säjer han/ Stark Brynia på skälfs-
 wande bröst/ och gode pylar i rädd mans hand? Driftigheet och goda
 wapn de ryma sig bäst tillsammans. Skädar man den lefwande Na-
 turen/ skall man hoos Diuren till sejandes och seendes/ intet finna ett
 som icke den högste med sine naturlige wapn och förswars medel skapat
 och försedt hafwer/ hwar med det ene Creaturet emot det andre kan sig
 skydda och förswara/ förandes under tyden med hwar andre hårde samman-
 komster och kämpande/ hwaruthinnan man ibland får förmärkia underli-
 ge/ illsnidige/ och fördelachtige grepp/ som desse (ehuruwäl oförnufter)
 emellan sig föröfwa och påskäna låta/ der med ibland ett liffet Creatur
 kan det största willdiur kullstöra och förgöra / icke med styrkia eller
 macht utan med undersamme Naturens påfund och snällheter. Såsom
 Elephanten hwilken dock den störste aff willdiuren/ måste liffwäl aff den
 mindre och swagare Rhinoceros blifwa omkullbracht och förderfwat.
 Crocodilen hafwer en liffen owän Ichneumon, den och med särdeles list och
 påfund omsider spelar mestare öfwer honom til döden. De stora Skäppen som
 löpa uti sin flygande fart/ med fälle segel/ måste ändok aff siiken remora blif-
 wa hindrade och tillbaka håldne. Nu såsom den Allmechtige hafwer giordt Men-
 niskan rådande öfwer hela naturen/ en styrelse-man i förnuft och klohet
 måste icke des mindre de störste farligheter wara undergifwen/ såsom synde-
 nes effierfölgd icke annat föder utaf sig än stundeligen optänkia tusensaldige
 argheter/ oundskulle effiertrachtaade/ huru den ene Menniskan den andres
 liff/ Godtz och egendom på hwariehanda sätt kan afhända och beröfwa: För
 hwilken orsak den store Himmelen hafwer förordnad och effierlåtitt Mankö-
 net wapn/ werja eller werjo i händer/hwar med det uti förnuftet skal sig för-
 swara och söfächtta emot sin Fiendes anfall och oförätt/ och icke sielf med wa-
 nartig fördrutan aff sin weria tilbringa öfwerwäld. Alltså uti alle förswars-
 kämpet och hwad skäligheten tilsäjer/ besinner man icke den högstes förbud
 och wederstiggelse der hoos utan fast mera / willia/ behag och tillåtelse hoos
 dem som rätteltigen och med tålmod bestyra sine affecter, och med förstånd re-
 gera sitt Swärd och wapn. Hwarutinnan franteer sig ett wackert Exem-
 pel bland Gudz helige Historier 2. Sam:2. Capit: Derest Abner aldeles uti
 nödwärn för den öfwerdådige och påträngande Aabel mot sin willia måste
 twungen sitt Liff til förswar söka sitt bästa / och rädda honom spjutet i bu-
 ken. Alltså såsom effier sinens bewekelser Werjan måste bestyras/ fördras til
 ett så liffet ting som klingen är i anseende emot Kroppen/ så fast större wet-
 tenskap/ gott förnuft/ långwarig öfning/ manligt hierta/ sinrikt effiertän-
 kande och en prompt resolution/ hwilka Adle kundskaper icke utan mye-
 ket och ydresamt Arbete blifwa förskaffade. Hwaröföre skulle til eswentyras

En / eller annor aff den ofunnige hopen framkomma med sitt eget / eller en annors
 intalade oförstånd / och göra om Werjan och Fectarekonsten dett wettlöse
 omdöme / at kundskapen och ett gott förstånd i Fectande woro för intet
 annat utseende eftersökt och inhämtat än at göra sin nästa öfwerwäld /
 skada och dräp der igenom / såsom til desse sâkunnoge tankars mera öfwer-
 trädelse / at man för intet annat hafwer lärdt sig berådare-konsten / utan
 at man nödwändigat der på måste wäxla krut och kulor med sin nästa. Hwil-
 kas otidigheet och oförstånd såsom de härflyta aff en Sinnelös och oförnuff-
 tig hiärna / bör tag uti detta mål icke annorledes mig förklara / än at så
 stor sâfånghet den begär / som under klaraste dagen til Solens mera Pius
 optänder en sackla / Så jemlikt onödighet företager sig den som wil bruka
 en myckenhet aff ord / til förspråk aff Fectare konstens nödwändigheet. Anseer
 man âlderen och tîden / ifrån hwilken denne manlige exercice hafwer giordt
 sin förste början och märckelige öfning / så befinnes den wara opfunnen uti
 Konung Nini tîd i Atyrien; Hwilken igenom besynnerlig öfning och fördel
 af wapn är bracht til en Monarch / som denne ädle konsten ifrån den tîden
 för des lof och wärde merckeligen tilltagit och framhårdat under de Persianer
 Macedonier i Grakeland / enteligen til de Romare. Hwarföre den som något
 lîhet wij wända sine ögon til antiquiteten och beskäda de hårlige bedriffier /
 actioner och Consilier / hwilka de of til en berömlig efterfölgd lemnadt haf-
 wa / läwer den straxt finna huru de gamble Romare och Greker ärligen och
 på wise tîder hölle sine ludos antingen deras Sudar til heder och wördnadt
 eller för andre Public och Privat ärender; Hwarest de u-
 ti deras sammankomster igenom åthskille exercitier / bewist den skic-
 kelighet och adresse / den de så wäl igenom Boklige Konstern / som eliest
 igenom kropens stadige öfwande / förwärfwat. Ibland hwilke öfning-
 gar icke warit den ringeste att kunna föra Werjan / då de som vi-
 dores uti sådanna Ludis Athleticis woro / blefwo besynnerligen
 hedrade och för hvars mans ögon bekrönte. De
 Grekers Ludi Olymp. Istnici Pyhici äro nogsamnt bekante. Och hwar-
 utinnan desse Exercitier bestått hos de Romare / härättar Plautus med
 korta ord hwarutinnan han berömmier all stundelig Arbetsamhet och
 oförtrutenhet uti hwarjehanda flittige öfningar / så wäl uti Fectande
 som annat / hwar emot han straffar den unge Wârlden / som sig till
 lättia och lättia tillgiffwa. Den store Monarchen Julius
 Cæsar / hafwer sig för all ting högt wärda lätit och beslijtat / hu-
 ruledes hans Soldater i Fectande måtte flittigen öfwas och tillhållas.
 I lijka mårto tillförende den Romerske Consul P. Rutilius der öfwer
 dragit störste flit och omhåga / att hans Soldater måtte fatta och in-
 hämpta Fectare Konsten. Allsâ är detta ett wärk som hwarcken i
 går eller i förgår tagit sin början / utan ibland äldste tîderna / och
 nästan hos alle Nationer warit i flor och stort beröm; Hwar til iag
 ännu wiydare will framkalla de gamble Romare / hwilka sig Winlagt
 på alle sätt / at förskaffa Wäl Exercerat manskap / der til de all
 flit som någon sin kunde optänkas / användt och således sine tyrones
 ad palam öfwat / hwar till de hafte Fectmestare som hållit deras lu-

dos till at wissa huru man skulle föra werjan med konst och stickelighet /
 hwilka de kallat Magistros & Doctores gladiatorum och Campiductores /
 som de icke ringa / utan utaf det wärde och heder warit / för hwilka
 de nyh gjorde Soldater har måst opwisa all wördnat och respect. Alltså
 för denne konstens Ridderliga Wettenskap / alltid höge och förneme Perso-
 ner / sampt andre aff Adeligit mod och herta icke allenast denne No-
 ble exercitien effier förmågo lärdt och sig förskaffat / utan och en del
 för des älskwerdighet aldeles gjordt Profession der utaf / såsom man
 besinner aff Konung Christierns den 4^e i Dannemarck / Glorwyr-
 digst i åminnelse / wärdt berömbde Fectmestare / Salvator Fabris: Hwil-
 ken såsom han war icke allenast aff hög förnem affkomst / Supremus
 Eques ordinis septem Cordium / eller den fremste Riddare aff de Siu-
 Hiertan / hafwer han der jäuppte förskaffat sig en sådan hög wetenskap
 uti denne konsten / det ingen för hans tid någonsin hafst / eller des full-
 komlighet så kunnat opwisa / såsom han öfwer denne Profession i sin tid
 låtit utgå ett mycket berömmeligt wärk uppå sitt Italienske Språk /
 hwilket o h han högstbemelte Sahl. Konung hafwer tillskrifwit och De-
 dicerat. Hwarutinnan wisar sig den begiärlicheet / högste åstun-
 dan / och öfwer de wære Gamble Ridderlige gemöten hafwa hafst at öf-
 wa manligheet och wapa / såsom och at retteligen förstå / sin werja fö-
 ra och bruka: Hwarigenom / nembl. Fectarekonsten / man icke alie-
 nast skaffar sig kroppen böjelig / stadig och wäl-stickader / utan och i
 alle Fiendtelige occasioner mera säkerheet / sitt Luff kunna skydda och
 förwara. Nu såsom wårt Kiäre Fädernesland Sverige / med des
 Götha länder / hafwa at påminna sig de äldste tiderne aff ett oför-
 likneligit tappert och stridskunt Folk / som icke endast emot sine nest-
 grenhände Fiender hafwa bewist merkelige store prof till sitt Riikes för-
 svar och uthwidgande / utan med en makalos undersambeet hela Wärl-
 den weet berättat / hwad beröm de Swea och Göta Folket på så män-
 ga wärdt aflagne orter kring hela Jorden / med så myckne Städens
 och Londers inträcktande / hafwa bewist sig: Hwilkas förste art i
 styrka och manlighet / uti ingen mätte eller del tiden hafwer nu för-
 minskat och affkortat / förbehållandes icke allenast wårt Kiäre Fäder-
 land Sverige / hoos alle Länder det ewerdelige rychte / at wara som
 de äro / och förblifwa ett manhaftigt och stridsbart Folk / utan till
 mera hugnadt och berömmelse wälsignadt wär tid med en sådan Konung
 och Regeat / hwars högstbeprißlige och oöfwerwinlige Hieltemod / hela
 Wäriden måste förundra och berömma / med hwad Segersam hand hans
 Kongl. May:tt wär Allernädigste Konung hafwer fördt styrelsen och
 Swerdet emot så många och mechtige Fiender; Så hafwe wij icke
 mindre orsaker at glädia oss öfwer den höge Kongl. Nåde / wärdnat /
 skydd och råträdigheet / som hans Kongl. May:tt wär Allernädigste Ko-
 nung / låtit lya öfwer oss / förmedelt mångehanda högsttarffelige och häl-
 sofamma Kongl. förordningar / ibland hwilka / hans Kongl. May:tt Nä-
 digst låtit sig Wårda den allmenne Freden lofra och stadfästa / och hwar-

jehanda öfwerwäld i Ded eller Gärningar; Sampt det misbruk som för
 detta under Wärlan fast offra sig tilldragit/ utbränna och affkassa;
 Hwar med Kongl. May:ts Allernädigste ögnemärke aldrig varit/ denna
 Noble exercitien med dess tillätelige och löslige bruk och öfswande affböna och
 ödeläggia: Utan såsom Hans Kongl. May:ts sielf äger högste Wettenskap och
 Kundskap aff Wärlan/ hafwer Hans Kongl. May:ts alltid denna Profes-
 sion gynnad/ och låtit den Riddelige och Adelige Ungdomen sig deruthin-
 nan underwissa och förkofra. Allrä efter den högste Gud förundt mig
 den lyckan och Nåden / som jag allareda wijsd 16. åhrs tids/ med min
 ensalldige förmögenheet af denne Konsten / icke allenast sått underdånigst
 opwachta hans Kongl. May:ts min Allernädigste Konung sielf/ utan se-
 dermera hans Kongl. Högheet wår Nädigste Arf-Prins/ hwarest såsom
 Jag Lyckeligen förmärkt all Kongl. Nåd och behag till min Underdån skyl-
 digste tienst och arbete / så hatwer jag under skydd och säkerheet aff dje
 högste förnuffier icke kunnat underlåta något derom att framföra i Liuset
 emedan jag med särdeles ästundan och niktälstan/ önskar så upoffra min
 Allernädigste höge Öfwerheet / såsom medela dem som willia opwissa en
 Riddelig art och öfning / den wettenskap som jag uti denne Konsten up-
 på ättskillige orter lärde och försarit sampt hwad mera hos mig sielf un-
 dertiden effertänkt och practicerat, och sådant uti pennan författa/ och
 detta uti fast mera berrachtande och nödwändigheet/ at ingen Fectiebook
 uppå wårt Swänste Språk ännu för min tids är giord eller utgangen;
 Will jag alltså förmoda den Gunstige Läsaren/ mera lærer ansee hwad
 sielfwe materien och des innehåld är/ än den oförmögenheet / at jag
 uti pennan / kan hända/ icke så noga kunnat förklara min mening och
 upiät till alle egenkapers rätta uthforsel och betecknade: Emedlertid
 behagade den Gunstige Läsaren optaga detta uti en befoderlig tanka och
 mening / som denne fortheet wißerligen lærer inbegräpa mera uti sielfwe
 profwet och öfningen/ än det för hwars och ens ögon kan skönas uti
 Bokstafwen utwidgat och mångfaldigt. Och skulle något härutinnan
 till ewenthrs förekomma / en eller annan / som syntes strijda emot
 deras Wettenskap / tycke och förstånd / behagade alltså giöra mig del-
 lachtig och berättadt der utaf/ på det at jag må uti Läsachtigt ompröf-
 wande få min mening och methode sielf opwissa och underrätta/
 lembuandes här med / i det öfrige Gunstige Läsaren
 uti den högstes beskydd.

CAP. I.

Om Fächtere Konstens Grund / Begynnelse och egentlige Wærenskap.

Schanden består uthi twenne ting/ nämligen offela och diffela;
Hwilla bägge blifwa fullbrachte och förrättade igenom dhe
4. Gvardien eller Huswudstycken. Såsom Prima, Secunda,
Tertia och Quarta.

Prima kallas dett låger eller stånd/ när man uthdragit
sin Wärlja/ wänder äggen eller dett hwarfa opp som förr
warit neder/ handlofwen aldeles utwärtis/ stålandes spehen
emot sin Contrapart.

Secunda är/ när du dett samma hwarfa låter så mycket
återfalla/ att din Wärlja ligger såsom flaat/ och din afwige
hand högst.

Tertia heter/ när du din hand utan twång rätt och na-
turligt håller/ att den till ingendera sidan wrider sig.

Quarta, när du din hand afwigt inwärtis böjer/ så långt/ att din handlof-
wa eller giöppen står rätt i högden.

CAP. 2.

Huruledes en Klinga bör afdelas.

Klingan warder i lilla måtto till fyra delar afmått; Nämligen/ den förste som
närmast är in till festet/ är dett starkesta af Klingan/ och kan hwarken
stödt eller något hugg wara så krafftigt/ att med den Klingans dehl a tem-
po icke warder parerat och afstyrt; Dersfore dett och kallas den bästa och störste
styrkian af Klingan. Den andre delen dernäst/ är en god dehl swagare/ hwar
med man likwäl mot sin Fiendes swageste kan sig nogsamnt skudda och defende-
ra, dersfore den och blifwer kallat dett halftwa starka / såsom diffela halvpar-
ten af Klingan sig tillägnar och kan bettiena. Den tridie delen/ tienar till of-
fela, efter den till diffela är alt förswag/ hwilken icke des mindre warder uti
två delar afmått/ att den ene halftwan och förste delen af dett swaga/ är allenast
tientia till hugg; Men den andre och ytterste till stöt; Ehuruwäl de bägge till
hugg kunna warda brukade / såsom inter hugg / slag/ eller swärare sargande
kan förrättas/ än med den delen/ som är mitt emellan offela eller de två swage.

Swad som Mensura är.

Mensura är tveggghanda/ Larga och Stricka. Larga kallas den / när man kan med utstötandet/ af föllie den högre foten/ nåka eller tillräcka sin Fiende.

Denne Mensur säkert att bekomma/ är af nöden/ att man med en färdig och stadig Arm/ allenast rör den fremste leden/ så att iag winner Contrapostur eller och stringerar.

Contrapostur kallas / när du din Adversarius till Mensura larga på dett sättet tillgången och förlämpat är/ most du laga och dig förese / först att din Fiendes udd till din kropp/ blifwer af din Klinga öfvertäckt/ sedan att du med din halfwa styrkia hans swaga hafwer intagit och occuperat.

Swad stringera anbelangar/ kommer dett med Contrapostur i många delar öfwereens / och hafwer låka regles och egenskaper / undantagandes i de händelser / att offta den linien som kommer af des Adversari udd som går till din kropp / at hans Klinga aff din Klinga intet blifwer rörd / på dett i medlertid kan din Fiende intet gå med sin udd till din kropp / med mindre han teke råkar med sin swaga i din styrkia. Swarföre af föllande orsaker skall man intet anröra sin Fiendes Klinga uti stringerande , utan du förer din Klinga öfwer hans lospeso in aria , eller såsom swadswande. Swad beträffar den förste fördehl uti stringerande , skeer eller består teke efter sombliges wana och mening / att tvinga och påtrycka deras Fiendes Klinga neder mot Jorden / hwilka förmena der igenom att winna sin Waderparis Klinga / teke förmerkandes uti hwad fara de selske äro stadda / i dett / de alt förmycket förlåta sig uppå sin Fiendes Klinga ; När den / som så hårdt blifwer molesterat och nederprehat / lærer altid wara ontänksam / huru han sig ifrå så hård string kan aflofa och befrå / hwilket låter sig gidra med Finter och Scheamare . elliest om den andre behändigt Caverade , eller låte sin udd sumta försummade du igenom en Cadut din Klinga de tempo ; Förmår han då hålla emot din Klinga med sin Klinga / hånner sig offta att man då kommer utur fechtande till ringande. Skulle ditt tempo på det sättet

att stöta blifwa förhindrat/ så kommer och utaf sådant hårdt stringerande din Armat utur sin quis terra/ när din Adversarius hade der på Cavirat, eller giordt en listen Fiat med listet jern; Sy om man på sådan motion vill gie stöten/ måste man först komma i linien igen/ hwar öfwer min motståndare med sin cavation till att stöta får tempo, förbiggåendes dett/ att kroppen så wäl innan/ som utan till/ till äwenlyka string' mer än som elliest blifwer öppen. Nu på det säkraste sätt och manier att stringera, skeer med behändigheet/ särdeles/ när din Advers' ligger stilla/ att iag winner med din styrkia hans swaga/ oförmärkt kommer i mensura/ så blifwer han offta intet warse att du hans Klinga har Acqviserat, så förer man och på dett sättet wärsjan prompter och expediter, och kan man under detta bringa sine stöter a tempo bättre an/ emot dem som liggia uti långt läger. Går du i string' med din halwa styrkia / öfwer hans hela swaga/ mot de retirerade och korta gvardien, med din halwa swaga i hans hela swaga / elliest skulle du i begynnelsen komma så diupt i Mensura, och gifwa din Adversar' tempo till at stöta / och om han då skulle din Klinga i string' forcera eller hålla emot / kan du i dett samma med din Klinga cedera, och gå till hans kropp; Elliest om du intet wilt stöta / kan du försänkia din udd/ och giöra din Klinga der igenom frä; Om han skulle föllia din Klinga effter / kant du taga mensur och tempo i acht / och bruka i angången dhe Ordinarie steeg / när din wänstre Foot är fram / så skall din udd wara på din Fiendes udd/ och då sätt den högre småningen i mensuram largam, ungefär en Sko lång fram för den wänstra/ hwilken du atraverlo på en rätt linea sättia skall; Men kroppen skall hwißla på wänstre läret / så att den högre Foten af kroppen intet blifwer incommoderat, utan des färdigare och prompter till stöten. Om din Adversarius i sådan motion skulle stöta / måste du i siff handelse och tillstånd/ laga att du strart kan taga Contratempo der emot; Går din Wederpart uti en rund omkring / så gack jämpt på honom till dhe närmaste blott / så kan du blifwa bestående i centro, och genom en blott wenning med dine fötter / mehr uthrätta än den andre din Adversarius i Circumferentia med tu steeg kan utgiöra / och kan du bringa din udd i presensa, der med du din högre sida / som geer dett måste blott / kan wara be-
täck.

Swad Hufwud och Ansichtet anbelangar/ skall dett intet hängia fram öfwer / utan föras perpendiculariter, alltid gifwandes acht på sin Adversarij hand / der utinnan han förer sin werja med ett waksamt öga (och stadigt med sitt stringerande blifwa wiß sin Fiendes Klinga) på dett du intet först uti stöten/ med stor motion öfwerkommer till hans Klinga. Ditt säfte förer du jämpt i linien, Armbogen blifwer listet krögt så att den linien som går ifrå Axlen till udden gifwer en lineam rectam, på dett att den högden de under gvardien kunna maintainera / i dett kroppen blifwer något försänkt / hwar igenom Armea des mindre rörder och till stöten (när något tempo faller) du då pararer och beredder wara, kan / och dig så mycket möjligit är der effter att accommodera.

Ligger

Ligger din Advers med en jemn utsträckt Arm / och har wändt sin Klinga ut-
 tan till / så går du med din Klinga ifrå hans wenstra / till hans högra / och
 stringera honom innan till ; Har han wändt sin udd utan till / går du i-
 frå hans högra / till hans wenstra / och stringera honom utan till. Du
 kan och förr än du stringerar, gå med din udd i prospective hans kors / och så
 med den högre foten fram sättandes sospelo, stringera honom / om han då intet move-
 rar sig / du med en hast då stöter i samma blott. När du de under gvardien u-
 tan till will ligera, så lätt din udd uti secunda såmpt under sig sunka / och eff-
 ter de Scheamater och mutationer de gvardia stringera, som alltid elliest med por-
 terter Klinga / hwar med du i en hast som tillfälle gifwer / den ene effecten
 i den andre kan förwända ; Och sätt din foot intet för fort / förr än du har
 stringerat, dett ware då att man hade utaf sin Wederparh rörelse / i dett
 man tillika med Klingan och Foten utur den wida i den Enga Mensur avan-
 cera kan.

CAP. 4.

Hwad som Mensura Stricta är.

STricta, eller den Enga Mensur, är tvåggiehanda / såsom Foten / Krop-
 pen och Klingan.

Mensura Stricta med Foten / är när du har fördt foten utur den wida /
 och bracht honom i den Enga Mensur, så att du med blotta öfwerbejuingen aff
 din Kropp kan tillräcka din Siende.

Mensura Stricta med Kroppen / är utan fortsättning din foot / allena med Krop-
 pens öfwerfänkning uthur Mens' Larga i mens' Strictam.

Mensura Stricta med Klingan / är den distans dist du med din Klinga igenom
 kropsens öfwerböjning / utur den wida i den Enga Mensur bringar.

När du nu denna Mensur hafwer bekommit / (hwilket med stor försichtig-
 heet och porterter Klinga motte förrättas) kan du på alla din Advers' Motio-
 ner stöta ; Och der han intet skulle movera sig / ändock igenom den för-
 del med Contra postor af din styrka / inslöta i hans swaga ; Men der han
 skulle uti sin gvardia wara temmeligen Copert, går du ändå med din stöt och
 deporterte Klinga fort ; Men om han skulle parera, Moterar du din effect,
 och råkar i den andre öppningen / som kom utaf hans parering.

Retirerar sig din Siende / när du will bringa din Klinga i Enga mensur,
 skall du så småningom draga den wänstra foten effter / och fundera kroppen på honom ;
 Sätt också den högre foten utan kropsens rörelse fram neder igen / så äst du ä-
 ter i mensura stricta. Skiedde din Siendes retirade i dett du sätter din foot
 neder / är du i Larga, motte du strax fundera din kropp på din högre foot /
 och föllia med den wänstra så oförmerkt effter / alltid i acht tagandes den
 Enga mensura, så procedera. Men merker du att din Siende (hwar gång
 du stöter) bryter mensuram, skall du intet gå med Ferie på honom / utan
 lås förföllia honom och om dett giordes behoff / att man då är mycket försich-
 tig ; Ty mången ställer sig / som han wille fly / på dett han gifwer till-
 fälle / att hans Siende skall förföllia honom / hwar igenom han får tempo till att stö-
 ta : Är altså intet rådsamt att man förföllier sin Siende med en stark in-
 trängning.

På hwad sätt man skall gå sin Fiende an/ och med för-
sigtighet stringera honom hans Klinga.

När angången och string' sin Fiende / skall man intet med någon furie kom-
ma uti mensura/ utan så småningom begynna först / sättia den högre fo-
ten något fram / och låta så kroppen efterfölta, sachteligen fram öfwer
dett högre läret / drag altså den wensre foten oförmärkt der efter ; Sedan
sätt den högre foten i sitt ordinarie ställe ; Ditt fäste förer du jämpst din högra
sidan fram wiid samme högd din Axel/ med hwilken högd så wäl i larga som
stricka mensura effter möjeligheten är att maintainera ; See och till att du får
hans swaga / dock lijkwäl måste man försigtigen härutinnan (effter lägenhet
af sin Fiendes distance och postur) procedera ; Ty understundom är hans Guard' så
retire, att när man utan kropsens förstreckning / allenast med swagan wille gå trä
till sin udd / att han då straxt i begynnelsen med fara läser råka uti den Enge men-
tura, som du uti de andra retirerade under-guard' see kan / uti hwilka, och din
Klinga öfwer hans på den ort hwart uth udden länker sig / är som starkast / skall
hon alltid i den utwärtes Contrapostur öfwer hans swaga, att hon liftet synnes uth
till hans wensra ; Men innan till kommer hon så mycket blott att stå / att der
med din Fiendes swaga blifwer beträkt. Vti detta måtte du i string' taga wiid acht/
att du intet af för mycken begiärelse söker wara den starkeste med din Klinga / att du
icke kommer der igenom din Fiende så långt i mens' / ty om han då hade tagit tempo
i acht hade han lätteligen kunnat råka dig ; Du kan och tillförende för än du string' med
udden gå i prospectiue till hans förs / och der på stringera, sampt med en hast
stötta till hans blott. Hwad mera beträffar string' är allredo uti dett 3. Cap. omrört/
med hwad hårdhet somblige sökia att stringera.

När du nu effter desse regles och avertimenter hafwer string' din Fiendes Klinga
han i dett samma / när du will string' hans Klinga / han då utur en öfwer i en under/
eller utur en under i en öfwer guardia geck / och intet wore ferm med sin Klinga och blifwer
i dett / aff din Klinga bestrijat / måste du på nytt söka att string' hans Klinga ty ju nermare
du besinner dig med din Klinga hos hans / ju bättre och säkrare är dett.
Men du måste achta dig / att i dett du söker finna hans swaga / han då i
samma tempo med sin Klinga / far fram för sig / och du i stället att få hans swaga / råkar
uti hans styrkia ; Och om han i det samma du will finna hans Klinga allenast med en angu-
lo ifrån dig geck sinkos / emellan bägge Klingorne är en ringa distance ; Ty så framt me-
dan du hade mens' stötte / skulle du med din styrkia af Klingan så långt komma fram / att du
med den samma intet kunde mer defendera ; Särdeles när han tillijka med kroppen ditt
stöt undflyr och låter gå mistom : Eller kunde och i det du will finna hans Klinga / han i det sam-
ma kan passera, för ända får bringa din udd åter i presentia.

Nu allt sådant att undfly / så merk följande General Regel emot desse lijk mutatio-
ner. 1. Mäste du den distancen emellan edre bägges kroppar och Klingor wäl betrachta / och
när du will finna hans Klinga / att du intet kommer diuware än i Larga mens' och med föt-
terne (i det du rörer Klingan till string') står ferm ; Men wore du intet i hans mutacion
fullkomligen i Mens' och wille bringa din fot i den samma / måste du förut med Klingan gå
ra en Contrapostur, sedan först sättia foten / och så länge med Klingan åter wara stilla. Kor-
teligen att tala / emedan man i string' icke som i hinternas / med udden i presentia, utan mesten-
dels utur den samma går / motte du intet gifwa Fienden tempo, med Klingan och fötterne
tillijka / förblifwer du i den linie, der uti du din Fiende äst angången för hono / och gårs intet
behof / när han sin Klinga angulerar, att du träder utur linien, utan går med din Klinga a-
traverso till hans swaga / allenast så mycket at hon blifwer derstädes Coopert. 3. Så gack
med din Klinga rätt långsamt utan någon violence af Armens rörelse / allena med kroy-
sens hiälp och den fremsta leden af högra handen / till hans klinga. Så at om han i din rö-
relse wille något tentera, att du äst din klinga mechtig och uti en geschwindigkeit med honom
uti ett tempo låta den påbegynte rörelsen fara / och taga Contratempo der emot.

Men blifwo han stilla liggandes / så fullför du ditt string' på följande sätt. Står hans Klinga jämnt eller angulerat till hans högra finkos / string' honom innan till : Men befinner han sig i de öfre secunda , tert' ell' quarta , med sin udd aldeles högt / så skeer dett med quart' , så att din kropp är innan till aldeles betäckt : Och görs intet behof när Fienden går med sin Klinga utur pretenza , att du förföljer henne / elliest torde du lätteligen komma med din hand i confusion.

Är hans udd intet högre än din högra Axel / string' du med halfwa quarta : Är han med udden emot din gårdel / string' med tertia och något förhängande udd ; Men wore hans udd i ett medel-läger något ophögt / så string' honom med ophöjder udd / allenast du för hans linie / som kommer utaf hans udd och går till din kropp / äst försäkrat. Ligger han än lägre och i tert' / så stringers honom med förhängande tert' eller quarta , innan till med quarta / och utan till med halfwa secunda : Men wore hans Klinga inwertes wänder / eller dyt angulerat , så string' honom utan till / ungefär med halfwa secunda eller med halfwa quarta / emådan han med sin udd intet lägre ligger än ditt underliff / blifwer och med förhängande tert' string'. Du må och man till / så wäl emot de höga som under gvardien med hela quarta stringers / särdeles när du sächtar med försträncker kropp.

Hämtar då Fienden desse mutationer flere gånger igen / måste du förden skull intet blifwa otålig / utan dem samma på nytt som tillförende med försichtigheet förfölja / till dess du sår mesuram och tempo att stora. (Så kan och string' eller Contrapostur med sträncker kropp förättas) med särdeles nytta och fördel emot din Fiende adoprerat blifwa. Ty 1. när han Caverar , finner han de blott uppå dig wara borttagne / och kan du i det samma jämnt gå in på honom. 2. Ju mer din wensra Axel kommer fram / ju starkare blifwer du med din Klinga / så att du kommer dess diupare i mens' och din kropp i dett samma utur faran. 3. Kan Fienden din Klinga intet wäl påsera. 4. Kan han intet så wäl som elliest bruka wensre handen. 5. Går man på dett sättet säkrare emot de angulerde gvardien , emådan bägge blotterna / så wäl den inwertes som utwertes blifwa der uti wäl defenderade. Men merck hos detta manier , att du dine tårer af högre foten / i dett samma stränckningen skeer / wender utan till / så kan du mycket bättre sträncka kroppen.

Swad Ligering anbelangar / är den intet annat än en Contrapostur , der utinnan man med hele kroppen wäl boctar sig utan abbaiffering af Armen / med förhängande Klinga utan till Fiendens swaga / och hans udd derstädes förstångder : Är der hos at merkia / det du emot de nedre gvardien med hela secunda / och högre gvardien med halfwa secunda ligerar ; Ty om du din Fiendes Klinga uti en neder-gvardia , med förhängande udd innan till hade stringerat , och wille i dett samma stängia hans Klinga utan till / så tråd något mer till hans högra proportionalmente , utur förhängande Tert' , uthan till i den förhängande secunda , så har du hans Klinga der med ligerat. När du elliest ofwan uthføre wilt ligera , måste du med din Klinga rätt

jämp

jämpt och wäl gå till din Fiendes högra sida/ der medh han intet utan till under
 din Klinga kan instöta/ det ware sig at du derstädes gjorde en Chiamat, och han i
 det samma stötte/ du med quarea togo innan till contratempo. I det öfrige
 måste du det samma taga i acht/ hwad tillförende hoos contrapostur är omält
 och påmint; Om du nu på det sättet din Fiendes Klinga genom logger string
 hafwer giordt henne underkastat/ hwilket är en begynnelse till victorie, och weet
 at behålla din Klinga frö/ lär han intet kunna stöta dig/ utan sig snarare retire-
 ra än approacha, så länge till des han seer sitt awantage. I fall han med sin
 Udd i en continuerlig rörelse wore/ eller för dig i en halff eller heel Circel med sta-
 dig Arm wuterade, och du hans swaga ofwan till intet wäl kunde stringera/ utan
 der öfwer med din Klinga kunde blifwa dilordonnerat och stötter/ skalt du i stäl-
 le/ när hans Klinga står til hans Högra ut/ med udden innan till jämpt till hans
 kors som det centrum, der hans Klinga sig minst rörer/ tillgå; Men förer han
 Klingan i motering till sin wänstra/ så gack utan till i en jämn linea til hans kors/
 rörer han Klingan tillhå med Armen/ så gack til hans högre Axel: Din Udd blif-
 wer så wäl utan/ som innan til (när du på det sätt tillträder hans kors eller axel)
 förd uthi en halff qvarta, undantagandes när han med sin udd ligger lägre än ditt
 Bälte/ då skeer det i Tert, på hwilket sätt han blifwer twungen at liggia stilla med
 sin Klinga/ eller kommer då så diuvt in, at du honom i en sådan mouvement stöta
 kan/ och han sedan effter sin långsamme förwäntan intet kan parera. Men emot
 Secunda och Prima, går du under hans Klinga i en jämn line per Quartam till hans
 kors; Skulle han nu med sin Klinga liggia stilla/ kan du honom den samme ofwan
 til string, eller der han intet wille liggia stilla, kan du utan til i trä hans sida göra
 en ligade. Ehurowäl den rörelsen med en heel Circel skeer / kant du på följande
 sätt ofwan til wäl förstångia. Giff acht uppå til hwilken sida circulen ofwan til om-
 kringgår; Går han ofwan effter ifrån sin Högra til sin Wenstra/ så gack med din udd
 jämpt til hans kors/ såsom de centro, då lærer han ingen gång röra din Klinga. Odbåf
 med en hast din udd/ i det hans Klinga kommer ofwan effter omkring/ och wändt ho-
 nom innan till, så har du sunnit hans Klinga innan til, stringera altså; Men gack
 hans Klinga ofwan til ifrån hans Wenstra til hans Högre/ så uphåf din udd/ at din Klinga
 blifwer något utswärtes wänder/ då hafwer du henne der med stringerat. Giff altså
 wärdare acht uppå din Adversarii motioner, hwar effter du ditt arbete kan råtta och
 bestyra.

CAP. 6.

Om Tempo och Contratempo.

Tempo kallas här den rörelsen / som din Adversarius gör uti mensura och
 dig igenom den samma oundwäckeligen / emedan han intet kan göra två
 rörelser på en gång / så att du får en ypping till att stöta/ heller och ef-
 tiest en occasion derigenom winner / som är dig till en fördel; Likwäl skall
 den motion att stöta/ intet vara större och längre än tempo är/ som dig blif-
 wer gifwit utaf din Adversarius. Ty elliest på sådant sätt har han fädt tid att
 parera/ förr än du har hindt honom / och kunnat satt dig imedlertid uti fahra.
 Der emot om du blifwer warse din Fiendes rörelse/ lærer din stöt utan twif-
 wel lyckas.

Här jämppte måtte du hafwa flittig acht på mensura, i betänkande/ som off-
ta uti ett år gott / är uti en annan mensura skadlig; Ty om han skulle gif-
wa en yppning med sin kropp/ eller med sin Klinga i larga mensura, är än-
dok ingen säkerheet eller wisheet / så länge han blifwer med sine fötter ferm,
och stilla stående / är ingen tid att råka eller träffa / af orsak / att den rö-
relsen med kroppen och Klingan är mycket hastigare / än med föttern; Ty
för än du har bracht din stööt fram med foten / har han sådt tid att parera,
eller den samma / mådan han står ferm med sine fötter; Kan han bryta men-
suram och således stöta dig / för än du kom i ordning igen; Stör du fördensfull
bättre och rådligare / när han på detta sätt (som nu omtalt är) rörer sig/
du i samma tempo med en fot utur den wida i den ena mens' med / eller
utan Fint inrycker.

Men när du Mensuram Largam tagit hafwer / och din Adversarius will
med sin Klinga Accommodera sig / sökandes en rörelse / med foten och krop-
pen tillijka / eller med foten allena / oansedt / om han med foot eller kropp
i dett mouvement eller Approchering utur den wida i den ena mens' är occu-
perat, intet kan parera, hwarföre är sådana rörelser (emådan de skee
med ingen retirade) råtta tempo att råka sin Fiende uti / särdeles om han
har gifwit tempo utaf oförsichtigheet/ (såsom han uti ett tempo tillijka icke
Avancera och eloignera kan.

Nu på dett att sådant kan hafwa sin bättre fortgång/ är utaf nöden/
att du besinner dig i Contrapostur; Ty om han skulle ha warit den första/
som rörde sig/ han då utan två tempo icke kunnat parera och stöta / och du
(för än han har parerat) har din stöt redan råkat och med samma brutit
mensuram, hwilket din Fiende intet hade kunnat giordt / emådan han rörde si-
na fötter.

Elliest kan du och ibland i denna mensura (om han intet skulle röra
sin foot) stöta; Af orsak / om han gifwer ett tempo utaf oförsichtigheet/
wederfars honom dett samma som han minst tänkte uppå/ i dett han intet
merkte / att han gaf sin wederspart occasion till att stöta / derföre har han in-
tet kunna a tempo parera, eller bryta mens'.

Fördensfull måtte man wara försichtig och sluger; Ty somblige gee
ibland ett tempo med list/ hwarigenom de reta sin Fiende att stöta / och i det
samma han stöter/ hafwa de uti ett tempo tillijka parerat och stött/ hwilka kal-
las stöta med Contratempo, som ofta skeer att de bägge råka tillijka /
hwilket af den samma som intet har tagit Contratempo, eller när han gaff
tempo, har han warit så när i mensura, eller och har han giordt sin rö-
relse så stor.

Ty att undfly denna faran med Contratempo, måste man först haf-
wa gran acht uppå / om den rörelsen (för än han blifwer giord) är så stor

att du kan dig Avicinera, då måtte du märkia grant/ om han har rört sig med list/ hvarigenom han vill reta dig till att stöta/ på hwilket tillfälle/ har du intet behof att stöta/ och der du anteligen så wille/ måste du föra din Klinga på Finwits/ och med dett samma gå till de blott/ och i det samma han will tåga Contratempo, måtte du der jämpte förändra din rörelse/ afwätkandes din kropp ifrån hans udd/ och går sedan till dett andre blott som han geer öfwer contratempo, hwilket man elliest (der ingen wisshet är att råka) alltid måste observera, så har du brukat list emot list/ såsom denna wettenskap der uti mestendehls består/ att man sin Siende med behändigheet weet förföra och bedraga. Du kan och emot dhe chiamater i larga mensura stringera, och der hos taga i åcht/ såsom i Fine Cap. 3. om mensura larga är förhandlat.

Men när du befinner dig i mens' stricka, kan du på det ringeste tempo som din Siende geer dig/ utan mensurans brytning med blotta kroppens öfwerböyning råka; Ty om han i dett samma/ då han gaf tempo, skulle hafwa satt sin Foot tillbakas/ hade han fått tid nog att parera och stöta/ emedan han war den förste som rörde sig/ så kunde han och wara den förste som förändrade sin effeå/ hwilket han intet hade kunnat giordt/ när han hade stått stilla med föttren/ utan då först welat rört dem när hans Siende war i motu; Ty förr än han då hade brutit mensuram eller kunnat parera, har han blitwit stötter. Är alltså/ utan retirering i denna mensur, farligt för den som först rör sig.

Effter såsom den wijsda mensura behöfwer patience, och den enga geschwindheet/ derföre skall man på en cavation, eller på en annan rörelse/ när man will stöta sin Siende/ intet wänta så länge till des han har fullbordat sin rörelse/ utan i dett samma han begynner sin motion, stöta i samma blott/ så läwer du i hans cavation op' primera och ledera: At man och i denna Mensur, uthan någon affwäntning tempo, genom den fördeel med contrapostur, råka kan; Hwar om är tillförende i Mensura stricka förklarad. Och skall man i detta fall/ emot sin Siende/ lifka såsom en Ratt när han är begrepen at attrahera något så småningom smyger sig: Alltså oförmodeligen winner och Mens', eller elliest något fördeeltigt hwarigenom (förr än hans Siende blifwer det warse) kan warda stött och attrapperat. På annat sätt/ kan man moos sin Siendes stillaligging intet wäl procedera.

CAP. 7.

Cavation, Contra-cavation, Ricavation, Mezza-cavation;
Committere Dispada, hwad de samma äro/ och huruledes
de skole blifwa brukade.

När din Siende will stringera eller ta din Klinga/ och du i dett samma i
från den ene sidan till den andra (förr än han rör din Klinga) går är
en cavation i rättan tid giordt/ och blifwer fördensfull kallat cavation
di Tempo.

Contra-Cavation, är när du hafwer stringerat din Fiende / och din Contrapart vill stringera din Klinga igen / att du med dett samma går med honom igenom / och kommer på samma ställe / som du tillförende sag med din Klinga.

Ricavation, skeer i dett samma / när din Advers' vill göra en Contra-cavation, och du caverar än en gång der på / så finner han sig i sin Contra-cavation bedragen.

Mezza cavation, är denna / när du med din udd half igenom går / och med dett samma under hans Klinga blifwer.

Committere dispada heter / när du caverar, dett är / då du går med din udd något högt / och din Fiende vill gå till din Klinga / eller göra någon stöt i din blott / du i dett samma går igenom med din Klinga / och kommer på samma ställe der du tillförende varit hafwer.

Nu på dett din cavation må bättre lyckas eller hafwa fortgång / skall du / i dett / när du wilt stöta / gå med din udd i en oval fram för sig / och med din Klinga / hvarken på den ena / eller andra sidan / utan ända fram; En när cavation är uthe / måste stöten ha råkat / elliest lär du innet gärna råka din Fiende a tempo, så kan han en håller / när du på detta sätt förhåller dig (i fall han har gifwit tempo) parera.

Men med contracavader hade du wäl kunnat befria dig der ifrå / em han har hafst i sinnet att söka stringera din Klinga; Men skulle han försökta och wäda ända fram / eller battera sin Fiendes Klinga / blifwer han utan att wara wel råkat och stötter / och är contracavation a tempo anbracht / om du (som tillförende är berört) har welat finna eller råka din Fiendes Klinga / han åter söker stringera, går igenom / och blifwer med fötterne fern, och du går tillåta med honom igenom / för än han berör din Klinga.

Allså om han då wille befria sig ifrå din contracavation, måtte han befria sig med en Ricavation i dett samma den andra wille stöta med contracavation, har han kunnat råka med en Ricavation.

Committere dispada, kan på föllliande sätt brukat warda / nembligen när din Fiende står fast på sine fötter och i en stadig stringering / emådan eller i dett samma går igenom / han i en recta linea (för än / du gjort ända på cavation), stöter / och du går än en gång under hans Klinga igenom / så lär du åter komma på samma ställe / der du tillförende med din Klinga war; Och går du med din styrkia till hans swaga / så har du salverat dig för hans stöt / och lär ha råkat honom i dett samma.

Mezza cavation, blifwer på föllliande sätt förrättat / när din Wederpart är dig alt förnär i mens' att du befructar dig / dett han med sin kropp / för än du har fullbordat din cavation, att hans stöt har redan passerat, och du

Derföre intet kan komma med din Klinga i presens; Derföre gör du en mezza cavation, af orsaak/ att den samma hastigare blifwer effectuerat, och löfster med det samma kroppen utur presens hans udd. Denna Mezza cavation blifwer intet alltid uti förste tempo, utan mestendels i den andre eller tredje motion, hwar effter mens' och stringerande blifwer när eller fierran tagen/ practicerat och anbracht.

Synnes fördensfull/ som ofwan är omtalt/ att man med alla cavationer. (de som sker a tempo, om man fullförer sin effect) råka kan/ eller man kommer så långt fram/ att man i den nestföllliande rörelsen träffa kan; hwilket är dett råta manier att operera;

Men blifwa cavationer gjorde utan tempo, måtte man offta/ emedan mens' är så när/ med en retrade cavera, der med man i medlertid caverar, af Fienden intet blifwer råkat.

Derföre så offta din Fiende är io länga, eller i närmare mens' med en inträdning/ och föllier din swaga/ måste du cavera, ty uti det swaga är ingen force eller krafft att stringera eller parera. Caverar du contrapart utan retirering, när du redan har wunnit med din styrkia hans swaga/ görs intet behof att du caverar/ utan går i en jembd linea ända fram/ så att du far derigenom ett tillfälle på en annan sida att lædera/ emadan han går med sin swaga i din styrkia/ och blifwer hans Tempo mycket större som igenomgår/ än den som går ända fram; Ty den som caverar måtte göra två Tempo est i cavaden, dett andra i stöten; Der emot den som stöter gör en motion i dett han går ända fram/ derföre den som will wäl cavera/ måtte intet gå all för högt med sin udd/ utan något försänkt/ så blifwer din contrapart intet så snart din cavation warse/ och när cavation är ute, måste stöten wara ändat. cavera sker på tvåanne sätt; Först de som hålla ubt/ caverar man med en Circle/ så får man sin Fiendes swaga des bättre/ och är wäl för sikrat för sin Fiendes ubthållande och stöt; Men der din Fiende är i motion, caverar man med en oval/ och lærer din Fiende bestwärligen kunna parera någon stöt/ han må wara så hastig som han will/ dock röres intet mera än främsta leden af handen der man hafwer Werjan uti.

CAP. 8.

Swad som Chiamater är/ och huru de blifwa brukade.

Chiamater eller de bedrägelige yppningar och blott/ är i dett 5. Cap. under contratempo påmint/ huruledes man skall gå emot dem/ föllier alltså här huru man och såkert A Tempo kan bruka dem.

Chiamater äro de blott/ sedan man genom fördel af contrapostur/ eller med en linea recta har fådt den Enga mensuram/ att man då går med sin udd/ tager sin Fiendes Klinga/ och gifwer på sig en falsk yppning/ så att man låttar sin Fiende till att stöta.

Zunan till är den säkraste med hele kroppen / och Klingan i Qvarta ; med forset går man temmeligen högt / särdeles om du will passera under hans Klinga dinkos / derföre geer da honom tillfälle att stöta högt / får du altså bättre tillfälle att passera under hans stöt. Stantill kan du så smånningen som du öpnar kroppen honom skränka ;

Men hos alla Chiamater måste du distancen wäl considerera och grant taga i acht / att din Ziendes klinga är dig icke för när / att han intet råkar dig i dett samma du gör din rörelse / derföre skall man ingen Chiamat göra i den enda Mensura, så kan du och astaga af denne Distancen, och dett är bättre / att du (i dett samma din Ziende griper dig an) går fort eller retirerar dig / der med du får tempo att parera och tillyka att stöta ;

Derföre är dett intet godt (när du begynner göra Chiamater) att du rörer dine fötter / emedan denne Motion är den långsamaste / och satte du dig i fara / om du skulle röra dine fötter / effter såsom du hwarken kan komma fram eller tillbaka uti larga mensura, utan kropsens rörelse kan man wäl löfta den högre foten ; Men den wänstre måtte stå stilla / i dett samme din Ziende stöter / är du så mycket ferdigare att stöta *contratempo*. Merck der hos om din Ziende förföllier dig på en Chiamat, eller elliest angriper dig på något sätt / och uti begynnelsen står med föttern så långt ifrå hwar annan / så gee gran acht uppå / när han sätter sin wänstra foot effter / du i dett samma stöter / emedan han sin högre foot till *contratempo* icke bruka kan / din högre foot kan du först hålla *lospeto in aria*, och sedan låt kroppen med hast föllta / effter som kroppen är den hastigaste motion.

Och desse Chiamater skall man göra / då man hafwer att beställa med en Ziende som gee Resolut stöter / måste man gifwa honom meer lägenheet ; En sådan begiärlichheet / betager honom / att han intet blifwer warse den fara som under denne Chiamat war fördölgd ; Men skulle han dett samma blifwa warse / kunde han lätteligen försöra sin Ziende igen : Och går här list emot list.

Om du nu merker / att din Ziende hafwer något i sinnet att *practicera* på dig / gör du wäl och rätt / att du hjälper och gee honom tillfälle der till / än att du håller honom der ifrå / och är bättre / att du weet hwad din Ziende will göra / låtandes honom dett fullborda ; An att han gör något / som dig obekant är / och du intet war betänkt på : Som offta händer sig / att en blifwer stötter och weet intet huru det gee till. Alltså är nödwändig / att man skall wetta / hwad en Ziende göra will / huruledes du bör bemöta honom / i *Tempo* offendera, och dig Salvera.

CAP. 9.

Hwad som Finrer är.

Sin Finer är den / när du loffer stöta på en ort / och går på en annan pläs

pläs/ i dett Fienden will defendera den ene yppningen / geer han sig blott på en annan ort: Dersfore är nödwändig att wetta/ hwilkadera äro goda eller intet; Ty somblige göra deras Finter med foten mer än med Klingan/ i det att de trampa och battera så hårdt på marken som de kunna/ der med sökandes att skräma sin Fiende/ hwar utaf de och få tillfälle att stöta / som ibland och låter sig göra/ när man hafwer att beställa med dem som intet hafwa mycket Courage. Men emot en som i denna konsten är öfswat och förstår Menluram och tempo, lærer intet göra sig omak att taga der effter/ såsom han wäl weet/ emedan han än war så långt utur mensura, när han gjorde Finten, som han tillförende war.

De äro och somblige/ som göra sine Finter i dett samma de Avancera med både fötterne tillika/ hwilket de göra till den ändan/ att de dese mena skräma sin Fiende/ dett och så har en stor effect, särdeles emot dem som intet förstå tempo, och de som hafwa lagt sin defension aldeles på parader/ de samma låra wäl något kunna uträtta/ och komma så letteligen att bringa sin Fiende i confusion, emedan han som gjorde Finten kom uti en fourie i menluram, men der emot är den samma uti stor fara som så starkt Avancerar med båda fötterna i Finten; Ty om Fienden tager den tiden i acht/ i dett samma den andre Finterar blifwer han stötter/ och kan intet förwara sig; Ty då både fötterne äro lösa/ kan han hwarcken stöta eller parera eller retirera sig.

Stan om / en Fint skall lyckas wäl / så måtte han wära giord/ att Fienden intet annorledes kan see/ än att det är en rätt stöt/ i det man lyfter högre foten opp fullkomligen till stöten/ och der Foten gör ett tempo, gör handen två rörelser Men den efftersta foten står fast/ så att man kan twinga sin Fiende/ att han måste taga effter en sådan Fint.

Särdeles lyckas Finterne bäst när Fienden är i motū. och blifwer intet så wäl utaf Fienden judicerat, der de elliest äro något farlige/ besynnerligen när man hafwer att göra med en/ som uti denna Konsten är försaren/ hafwer en god Resolution, Förstår mens och tempo wäl.

De bästa och säkraste manier att Fintera, är på detta sätt; Hwilket sker i dett du lyfter den högre foten opp/ din arm tillika med Klingan och kroppens öfwerdehl / såsom och Huswudet fram utsträcker/ hålla kroppen ett ögnebleck på den wänstra foten hwilad/ på dett du kan see om han parerar eller intet/ hwar effter du rättar ditt arbete.

Ett sådant manier att Fintera (när det är i flittig öfning bracht) kan man alla Lectioner lätteligen bemöta och utan möda stöta. Denna åhrt att Fintera är mycket förfärlig emot dem som göra Chiamater. När nu Fienden parerar efter din Fint, går du med din udd i en linea ända fram till hans kropp/ på det du (för än han sin motion i parerande hafwer ändat eller sått bryta mens) med din stöt hafwer råkat / emådan du geck med Fintea fort/ lähr du och förr blifwa färdig / än han lär taga det andra tempo eller bryta mensuram, bryter han (i dett samma du gör Finten) Meos' motte du intet fara fort med din Fint: Zy han är så långt ifrå dig/ utan söka på nytt att strigg' der emot när han intet retirerar sig/ ey håller will parera efter din Fint, utan låter gå din Klinga så långt in/ att du kommer med din styrka emot hans swaga; Mätte du i ett ögnableck fullföra din stöt ända fram / till hans högra Axel / så lär han intet kunna bringa din Klinga utur wågen / utan blifwer af dig råkat. I egla mätto lär du och förbringa honom till att parera, när du tillförende hafwer råkat på en öhrt / och sedan gör Fintea på samma ställe.

När nu på detta sätt som ofwantaldt är / Finterne blifwa gjorde med portetter Klinga/ och stöterna blifwa gjorde till Finter, Kroppen alltid med Avantage af styrkan/ och dett swaga får offeta (som af sin Fiendes hand förorsakas kunde) soråkrat / äro Finterne fullkomligen/ och äro de ett af dett fullkomligste och förnehmste uti Fechtare Konsten/ hwilka så ofta man ingen fullkomlig mens' har till stöten. Item de sakta blotten och när Fienden har satt sig före att taga en stööt emot/ men i dett samma råka tillika / hwar utaf din Fiende blifwer (i det man förändrar sitt arbete) bedragen.

Swad aabelangar de Finter, der Fiendens Klinga blifwer frij och icke röres/ äro sådana icke heller till att förkasta/ när man hafwer ett gott tempo för sig; Swarutinnan sig befinner tweane slag/ det ena utan/ dett andra innan till: hwilka på fölltande sätt gjorde blifwa; Utan till/ göres han med en span eller Qvarter jern/ rätt under hans kors/ på dett man när Fienden parerar, hastigare kan cavera rätt till hans högra Axel i Tertia eller i Quarta.

Den Fintea som steer innan till i Tertia eller i Quarta emot ett långt låger/ wijd pass ett qvarter långt ifrå sin Waria/ att forset i en jämbd linea utan jern/ der du din Klinga (när din Fiende parerar) må hafwa frij/ och fördens skull hastigare kan komma till att cavera.

Desa blifwa och som de förige gjorde / när man har formerat contra-postur emot de medlare/ och under postur i samma högden/ och något dilupare med Klingan i en jämbd linea åht sitt weka lifff; Men på både Finterne så wäl utan/ som innan till/ blifwer a pie fermo stötter/ det wari då ett tempo till palsaden wore stor nog; Och blifwer ofta under sig sielwa/ och ofta med de föregångne dablerat; Hwilket tienar der till/ att man des snarare bringar sin

Siende att parera och hwar till han är benägen hämpa utur honom;
Men man måtte laga sig hastig tillbaka igen/ och med den förste finter intet
gå så djupt som elkest/ man kommer sig medelst i den andra så djupt in/ att man
gifwer sig i fara/ särdeles när man ingen rörelse af sin Siende har för sig.

Och effter man tillsförende om den fördehl som Foten hafwer/ sospeso in aria
någorlunda handlat/ will jag dett något tydligare specificera och förklara. Till
dett första/ är dett oundwiskeligen att den samma som i strida mens sin foot i
string och finter sospeso in aria har/ och imedlertid hwilar kroppen på den
wänstre foten/ der med han sin Adversarij motion Effekten ändra kan; Ty
när den andra har satt sin foot nehr och will lyfta honom opp till stöten/ har
den andra/ som hade sin foot ifrå Jorden/ satt honom i dett samma neder/ och
genom Vantagio af Contrapostur i förste tempo råkat. I lijka måtto der din
Siende skulle liggia stilla när du har string honom sospeso in aria: Ty när
du har bracht foten i stridam, går han genom en liden Motion geschwindt fort/
när han effter giord stött A. p. fermo går tillbaka igen med string och achtar sig
för effter stöterne/ behållandes den främste foten sospeso in aria, kan han med
den fördehl af Contrapostur, eller i dett första movement och tempo återstöta; Ty
om han har satt foten nehr/ har stöten kommit mycket långsamare/ än när man
(i pareringen) håller foten sospeso in aria, kan man mycket förr gee Risposten, än
som man hade satt honom nehr/ när man har foten i Contrapostur, eller i string
sospeso in aria. Kan man uti alla städer, der du Contrapart sin fot har satt
nehr/ säkert att stöta; Ty medan han satte foten nehr/ när han gjorde
finten, har han intet kunnat taga Contratempo, der emot den andra som
hade sin foot i finten sospeso in aria (när Sienden i den samma har welat
stöta) wäl kunnat giordt/ måste din far i dett samma din Adver-
sarij parerar i en liden bliswa förändrat/ hwilket den samme som i finten har
satt foten neder/ a Tempo intet har kunnat giordt; Men man måtte i all
detta intet lyfta foten högt/ utan att han när wijd Jorden bliswer oppe
hållen.

CAP. 10.

Swad som Offesa i stöten är i gemen.

Dett är när somblige de willia stöta/ draga de tillsförende Armen äht sig
och i dett samma stöta de med gewalt åter ifrån sig/ wråkandes eller
kastandes i mening/ att så derigenom en större efftertryck. Men
ett sådant manier, är effter föllliande orsaker intet godt eller gaaneligit. Först/
när Sienden täncker att råka de blott/ kan han för sådan kastning af Klingan/
de motioner som äro aff nöden/ intet förändra: Och der man skulle ta-
ga swagan i acht/ bringar man udden eller dett swaga förr utur prentia och

utan

utan något motstånd/ ditt der han elliest af naturen falla måste/ altså för-
mar på detta sätt mer swagan / för den som parerar, än den andras styrka
som stötte ; Derföre går sådanna stöter mycket owist/ och hinna intet till
den ort der man egenteligen tänkt anbringa dem.

Swer detta så kan ingen till stötens ändemåhl hwarken Arm eller Klinga/
hålla så stadigt att han icke sunker och gerwer altså Fienden ett stort tillfälle
till stöten ; Der till med när man en gång har sludrat eller wräckt stöten/
är man andre gången intet mechtig/ utan man icke måste draga Armen tillbaka /
hwilket är ett stort Tempo ; En så framt Fienden i den förste Caduten in-
tet har stött / har han då kunnat gjordt när han drog Armen tillbaka / och
för han slängde med Klingan retirera sig tillbaka / och ater igen med två tem-
po parera och stöta kan. Dausedt de samma som på dett sättet kasta Klingan
inge dugelige Finter göra kunna/ endels de röra foten eller kroppen utan A-
vancement af Klingan / men om de ändå skulle Avancera, dra de henne of-
ta så hårdt tillbaka / menandes der igenom göra stöten des hårdare / hwilket
är ett långsamt och skadeligit tempo.

Andra äro åter / när de kan hafwa Klingan/ battera de deras Fiendes Klin-
ga/ och der på söka de att stöta / emedan swagan igenom en batur blifwer af-
forddonerat, och i det samma intet kan iadera, hwilket wäl kunde lyckas/ om
icke denna sara woro der hos/ och den andre i dett samma hade Caverat, och
emedanden andre intet harrakat hans Klinga/ har han des större Cadur gjordt/ och
har så derigenom gifwit sin Fiende ett lyckigare tillfälle att stöta / än om han
liff en sådan battering eller Klingans nedetryckning erkänna eller förändra will/
der med när den andra Caverade, har hans Klinga på den andra sidan batterat, ha-
de och detta sara med sig/ emedan den andre kan förändra sin Cavation och sin udd
äter remitera, och kunde han altså i den batur intet parera ; Eå kan man ey
håller en annars Klinga battera/ att man icke derigenom med sin egen kommer u-
tur presenza/ och så mycket mer när Klingan intet blifwer rakat ; Ofta menar man att
dämpa nehr swagan/ och går den ondra i dett samma med sin Klinga så
widt eller långt för sig/ att man i stället för swagan finner styrkan/ och då bat-
turen ingen effekt har / kan Fienden sin företagande stöt utan något förhinder
fortsätta.

Sådanna här äro de bästa och säkraste/ att du din Klinga således portes-
rar / i ett tempo parerar och stöter/ och på din Fienden (i dett han med sin
kropp nalkas) råkar/ elliest kan han med en hast wjka undan eller bryta
Mensuram / och om du skulle förföllia honom hade han tillfälle att parera
och åter att stöta/ och der dett skulle hända sig/ när du förer din Klinga des
portert / att din swaga blef batterat / lär han då med en hast blifwa
frit : Din styrka måste blifwa orörlig fram för dig/ och när du Sechtar
med Avancerer Klinga att du din styrka utaf din Klinga till defensa behålla kan/
och som han dig innan till något hårdt hade stringerat och wille der på

med en hast/ för än han har fått Mensuram strictam stöta / kan du i dett samma / när han rättar sin udd till din kropp gå med din Klinga effier hans och stöta innan till tillfika med honom Contratempo. emedan hans Klinga i dett han wänder henne till din kropp och utsträcker blifwer förswagat/ han utan dett/ när du besinner dig med ditt fäste i den högden jämt din Axla/ måste han igenom din styrka stöta din Klinga; Om du på ett så hårdt string cave- rade, måste han tillförende / för än han kan stöta i cavation föra sin Arm i dett förrige ställe / hwar af han kan med Comittere dispada, eller i den enga me- sura, genom Mezzia cavation lätteligen blifwa stötter; Hwilket och i förste tem- po hans string med en cavation har blifwit giordt.

Så är dett och nödwändig/ att du så wäl i stringering som stöten blifwer patron eller din Klinga och förer henne på Rinte sätt/ der med om du skulle bli- wa på en motion förhindrat/ att du låter fara den samma och söka en annan is- gen/ så lär du din Fiende (i dett han söker att förhindra dig) råka/ utan någon drögmål tillbaka dragandes udden/ utan till hans kropp fortsara måste/ hwil- ket ordenteligen fodras/ medan du i stöter/ sinter, Cavationer, eller elliest uti nå- gon motion oppehålla udden / lär du intet komma a tempo; Man skall och till- förende utsträckta Armen/ och straxt der uppå i ett tempo falla med kroppen fram för sig: Ty på sådant sätt råkar stöten/ för än Fienden blifwer dett rätt warer; Förty om man med kroppen skulle först falla för sig/ blefwo han dett lätteligen warer/ och har så kunnat giordt ett Contratempo der emot. Och skall man i stöten a pie fermo med den högra foten de adjuto med den wänstra ge/ lika som stötte den wänstra den högre foot/ blifwer stöten desse hastigare giordt.

Detta här kan af dem samme som föra sin Klinga ifrå den ene öfreten till den andre utan någon Slacering tages i acht/ och är den ene rörelsen emellan den andra lätt att ehrkänna/ och fördensfull när Klingan är ferm och stadig / och med fötterna och kroppen blifwer wäl öfwerens/ på hwilket sätt/ de hafwa mer styrka och stadighet/ och den som förer henne/ är henne mycket mechtigare. Och effter giord stöt gör han ingen Cadute, utan behöfwer allena med kroppen dilige- ra med foten/ i fall han har intet passerat, drar han foten med en hast tillbaka igen och på nytt string sin Fiendes Klinga; hände det sig/ i dett samma du går tillbaka/ han söker att stöta dig/ eller elliest pröfwar att förfölla dig/ kant du med offela och diffela i en jämbd linea gå på honom igen/ och desse alla utaf den union, der uti du dig med Klingan och fötterna och kroppen besan/ hwilke observa- tioner om man tager dem wäl i acht/ lär dett wara säkert att parera och stöta i ett. Ehuruwål i Einfach rapier tillhöres ett stort judicium, när man wili desse bägge rörelser i ett tempo förrätta/ der man elliest i stöten skulle giöra två tempo. Hwar- igenom din Advers får lägenheet att mutera sin effect.

Alla dina stöter skola med oförwändt Aufsichte gå jämpf fram för sig/ och de linier och steg effter kroppens sänkning/ öfwer och under/ innan och utan till/ till din Fiendes högra Axel eller sida råka skalt/ effter den wänstra skalt du in- tet stöta / emedan du gifwer dig innan till så mycket yppen / dett wore en ting att din wederpart förde wärsjan i sin wänstra hand.

Der med du och i dina stöter / för den linien som kommer af hans udd till din kropp är desse bättre betäckt / han dess mindre parera kan / måste du i stöten med din hela styrkia i hans hela swaga indela; Men du måste intet med din udd gå så när till hans korb / derigenom han intet med en liten motion parera och i dett samma stöta / men wore hans rörelse så stor eller hans udd så långt ifrå dig / att du intet kan gå fort wed hans Klinga / är dett bäst att du lägger dig i ett betekt läger / och förer udden allena till den ohrten / hwar i från han kommer med sin Klinga / dett wari sig högt eller lågt / här med går man wäl betäckt in med stöten / och när du har stödt a pie fermo. effter fullbordad stöt geschwindt går till hans Klinga / der med du blifwer för hans Klinga betäckt; Och om linea recta intet som somblige mena betecker / ty dett gifwes de under och öfwer blotten / och är Klingan intet så stor. att hon fullkomligen Cooperera kan / så är då intet utan / ju mer man är i den recta linea. ju lättare och med mindre motion man parerar.

Dett är och ett särdeles Arcanum i Fechting; Ty när du mens' lar gam occuperat hafwer / och lyfter opp foten till stöten / intet alt för snar uti en furie infaller med stöten / men tillförende med utsträcker Arm och kroppen i stöten ett öqnebleck håller inne och stilla / hwilke ringa oppehåld / dig nödwändigt (på din Adversarius aantingen i dett första tempo i hwilket han moverar) går fort / eller mensürens betagning när han intet rör sig / genom hwilka medel / du kan alla din Fiendes parering till intet göra / och honom mestdehls i dett första tempo råka.

Emot de Augulerre läger tager du i acht / hwad som wärd stöterne tillförende är omtalt Cap. 8. så märk här Generaliter. att du aldrig med eller utan någon stöt går fort när din Klinga är string / du har henne då tillförende med eller utan retirade effter mensürens tillfälle frif giordt.

CAP. II.

Stöter a Pie Fermo.

War och en stöt blifwer a pie fermo eller med en passade anbracht. A pie fermo stöta / heter / när man blifwer med wänstra foten Fermo. och förer med den högre foten stöten fram / och går med dett samma ifrå sin Fiende tillbaka igen / håller när man med stöten på sin Fiende utan fotens rörelse / allena med kroppens öfwerbökning råkar; Disse brukar du när du är Arriverat i stricka. de andra när Fienden will Arrivera:

De manier att stöta a. pie fermo är dett sembsite sättet / derföre måste man först öfwa sig der uti der med man läwer bras långt och stadigt stöta /

hwar

hvar till fodras att man alltid håller fötterna när tillhopa/ och tillika med Kroppens öfverböjning den högre handen/ och den fremste leden strecker man wäl uht/ och med Klingan och Armen i en jämbd linie, räcka och streckta måste/ och när man då med en hast will retirera sig/ eller taga foten efter tillfälle tillbaka igen/ måste man i dett samma intet lyfta kroppen opp utan kröka wänstre Lähret/ och på den samma som tillförende wichten utaf kroppen Föndera, der med att den högra till oplyffning och fortsättning är desto prompter, hwilket altsammans måste skee i ett tempo.

Denna äret att stöta/ när man har bracht dett i en god öfning/ gör han kroppen sticketig/ eller benen dispost. lærer wäl att iudicera distantierna och bringar tillwäga att man gör en stöt mycket längre/ än som man elliest af naturen göra kan/ derfore de och emot retirerad gvardien till sig dragande parader dugelige äro. Item emot stäckote Personer säkert kan bruka.

De äro på detta sätt intet gode/ att man sätter wänstre foten fram i posturet; En om man skulle stöta med wänstre foten utan palsade, skulle man intet stöta långt/ och gingo man in med den eftersta foten/ och i dett samma stiga tillbakas igen/ skulle det för des stora tempo intet lyckas/ utan man kommer så långt in att man i tempo intet kan komma tillbaka igen.

Är förden skull de här/ och elliest få andra orsaker skull/ som man kunde ansföra/ intet tienligt att man sätter wänstre foten fram/ dett wart då man wäntade på sin Fiendes stöt/ att man i dett samma sätter wänstra foten tillbaka och tillika parerar och stöter/ hwilket wäl låter göra sig/ i dett att högre Axelen till stöten kommer åter fram; Men om han intet har stött/ måtte du intet grippa honom an/ utan sätter din högre foot fram/ så kan du och emedan foten och kroppen gjorde mindre Motion, mycket för och behändigare stöta/ och dig med en hast Salvera; Elliest är dett intet illa/ att man efter giordan stödt/ den högre foten bak om den wänstra/ och fölian den wänstra bak om den högre sättes/ der med man åter kommer med den högre foten fram/ emedan du kommer så långt din Fiende på sådant sätt tillbaka/ och i dett samma att han med sin stöt intet kan råka dig.

CAP. 12.

Swad som Palsera är.

Palsera heter/ när man med både fötterna till sin Fiendes kropp ingår/ hwilket man som ett tienligt och fördelachtigt ting i fechtning nest stöten a pie fermo och måtte wetta att bruka; En der igenom blifwer Fienden mer Torberar och uti större rådhåga sätter; Stöterna går mycket starkare/ och bewissar sig mer mod och tapperheet der hos/ Klingan Kroppen och

Fötterna går i dett samma mer uolierat / hwilken sammandrechtiheet förorsakar en särdeles styrka och geschwindigkeit i sielfwa för rättandet / och kan man i ingången en effect i den andra beqwemligen förändra / altså att Fienden med besvär kan sig defendera ; Blifwer honom och tiden i många rånker att göra / eller af dens andras förtagande rätt att judicera betagen / och oansedt occasion löper snart förbi / och när man har passerat hans udd är man för hans stöt säker.

Men i stöten a pie fermo hånder sig offta / att man offta trädt så dyupt in / eller och Fienden i dett samma har gåt fram för sig / har hon råkat så dyupt in i mens' att man intet har kunnat komma tillbaka / och uti retirering blifwit stötter ; I hwilket fall är gott / att man går fort in till sin Fiendes kropp / emedan den första faran är när man kommer till mens' men när udden är passerat, och man förföllier till hans kropp / kommer man till honom / för än han kan retirera sin Klinga.

Dett hånder sig att man har med udden passerat, och stött att Fienden drager Armen i det samma tillbaka och læderar ; Ty dett är dens faute som passerade, att han intet Continuerade till sin Fiendes kropp eller intet tagit tempo wäl ; Ty om man i dett samma / när Fienden förer Klingan fram för sig / eller i dett han är med deffela occuperat eller går utur presenza, kan han intet i den samma tiden / när man passerar på sådant sätt retirera eller dra tillbaka.

Är och nödwändigt när man passerar att man alltid föllier Fiendens Klinga, och alltid blifwer hos den samma att man säkert der hos fortgå kan.

Men det äro några andra / när de allredan aldeles hafwer passerat, sig retirera och söka att stöta / hwilket lättligare låter sig göra med en stackot än med en lång Klinga ; der emot man måtte wetta / att Klingan hon må wära lång eller stackot / så lär dock den samme som passerar, gå och wäl slutten / och då han skulle komma med Klingan så dyupt med en scurso ingå till sin Fiendes kropp ; Ty uti passering kan man göra åtskillige ting / först med kroppen att man stöter sin Fiende / och honom der med disorderar, sedan taga i hans fäste / så kan man och om man intet har råkat med palsaden, sättia sin foot bak om sin Fiendes och med ringning kasta honom till marken.

I lijka måtto är den samma som passerar, i all tillfällen mycket ferdigare och beredsammare än den andra som är med deffela occuperat, och uti den faran som han befinner sig uti blifwer confunderat.

Den som wäl weet och kan passera, förer Klingan med mera qwis terra, twingar sin Fiende mycket bättre / är mycket säkrare på sin sak / särdeles när han

fötterna och kroppen rätt och med gätt förstånd weet att regera / der med att Klingan hennes ämbete och värken dess bättre kan förrätta / hwilket och fodras / att man i ophåfning den ene foten / kroppen hwislar så länge på den andre utan någon slanceriing, och att den ene foten är alltid befriat af kroppen / och blifwer obeswärat och oförhindrat / så blifwer man sin kropp och Klinga mycket mechtigare.

Hwar hoos är och att merkia / att uti passering i fortsättning wänstra foten / att man intet tillhåll kommer fram med wänstra Axelen utan den högre / hwilken den wänstra accompagoerar, måtte fördenfull föhra tår ut på wänstre foten wäl / så tar man bättre kroppen sinlös / och blifwer man med den samma intet så långt tillbaka ; Kan man alltså bruka Klingans styrkia fast bättre och med stöten (emedan med kroppen på sådant sätt mer, till pendicoler) har så långt som han har kunnat gjort med högre foten.

Enteligen att man och i passerande som tillförende korteligen är omvört / brede widd sin Fiendens Klinga / han ligge med henne stilla eller intet Continouera och henne alltid föllia skall ; Så håller man henne i mer säkerheet efterföljande proportion, att man när han i gvardia är öfwer eller jämpte hans swaga / hwar effter han ligger högt eller lågt / går in med en stadig Arm / att man honom med Klingan när / och som man kommer diuper och diupare in / ju mer strecker man sig der weed ; Men ändå att man intet mycket berör henne / till des man kommer med korsen / der man tillforende war med udden / och till hans kropp Continouera och stöta / i dett man lijkwäl hans Klinga / der med man sig intet alt för mycket blottar / hwarken under eller öfwer sig / eller till sidan / intet mer än den fortgång som wärkar utaf sig sielf ; Effter samma proportion och mått skall man och rätta udden till hans blott.

Men går han i palsaden med sin Klinga öfwer eller under ifrån din Klinga / måtte man i dett samma ögnebleck föllia hans Klinga / att lifka som bägge Klingorna woro tillhopabundne / så att den ene drager den andra med sig / med en raak Arm / och med fremste ledens rörelse med den högre handen.

Men wore din Fiendes mouvement små och gestwinna Cavationer, eller mu-terade / blifwer man med Klingan der med man sig icke sielfwer disordonerar jämpf för honom / och Avancerar med udden till hans kors till des man får mens till stöten.

In Summa, att stöta a pie fermo är en art att fechtå / och passera en annan / och den som har bägge wettenskaperne kan taga hwilketdera han bäst befinner sig wara sticketader och benågen till ; Ty till passering hör en stor sticketigheet / stadigheet / gestwindhet / gott jugement och resolution, hwilket intet finnes hos hwar och en.

Ahftskilige Avertimenter som man emot Stora / Små / Starke och Swaga /
Item Choleriste och Phlegmaniste Personer, och de samma som
alltid wika / sedan och emot de Toordristige / och
som oförfarne äro i Sechtning. Emot dem
och som bruka wänstra handen / att
observera och i acht ta-
gandes.

När du går din Fiende under ögonen / skall du intet allenast hans natur /
Cutan och hans Force samt storleken flitigt betrakta ; En dett är nöd-
wändig / att man med ahftskilige (effter hwars och ens particular quali-
tet operera) och arbeta.

När då en stor har att göra med en litten / bör han rätteligen förstå
sitt Avantage, emedan han den lille i längden öfvergår / och derfore sin kropp
mer pendicalera kan / stöter han längre och wärdare / må fördenskill af honom
intet blifwa hinder eller råkader ; Syns altså / att han sig mera på offela
än diffela begifwa eller lägga måste / på dett att han sin Wederpartz Klin-
ga intet har behof att kriogera / utan är dett honom nog att han får be-
hålla henne fri / der med / när den lilla will komma i mensura, kan han
stöta honom / för än han kommer närmare in / alltid tillseendes / dett han
håller honom långt ifrå sig / der med han icke släpper honom i mensura att
han intet kan räcka honom ; En den stora måste wetta / emedan han är
den första i mens och den lilla söker sedan först att taga eller få mensuram,
och träder der med stringering för sig / hwilket är ett tempo hwar uti han kan
stöta den lilla / eller och med en Fiat disordonera, och honom sedan i de an-
dre blott / som kom utaf hans parering, stöta kan / och skall der med bry-
ta mens så lär han åter wara så långt ifrå honom ; Att den lilla intet
kan hinna honom. Och der han som för är påmint / intet kan bringa i
wärket / at stöta honom i samma tempo då han inträder gör han wäl att han
bryter mens, så mycket som den andre nalkas / der med man honom intet i
sitt opsät eller förehafwande komma låter.

Och atthan honom så länge oppehåller / till des han får en lågenhet antin-
gen till att stöta eller parera, men allena hans werkingar måste wara u-
tan påserande, allenast han tager kroppen sinkos när Fienden will påsera,
och att han bryter mensuram, så att hans Contrapart intet kan påsera, utan
blifwer med udden ophållen och förhindrat.

Då lär den lilla wara betänkt på ett annat sätt och manier, att in-

tet mer intendera stöta utan söka defendera sig / i betraktande att han intet kan ladera den andra / des mindre han gifwer icke sin kropp först i faran.

Är fördensfull mycket gagneligare och nödigare för den lilla / att han bemöder sig huru han kan få stringera sin Fiendes Klinga / der med när han vill gå i mens' intet kan stöta / och när han bracht det så långt / och han seer tempo till stöten / är dett honom bättre att han i dett samma passerar, emedan han utan dett / Fiendens udd så långt penetrerat har / att han svår-ligen a tempo oledorad kan komma tillbaka igen ; Dett wöre då / att den länges Klinga war så långt utur prens, eller hade retirerat henne / att han klarligen kan merkia dett han har ett tempo att salvera sig / elliest kunde han intet i en moru komma så långt tillbaka / att icke den stora / för hans långd skull / hade råkat honom med sin Klinga ; Men åter på den lillas sida är och sandt / om skönt den store har Liniens advantage, hwar på är mycket angelägit / ändock / emedan hans rörelser äro mycket långsammare och giöras med större blott / kan han sig intet så wäl utur prens med sin udd bringa / och har fördensfull den lilla mer plösch och måhl att råka / när han weet säkert förfoga sig i mens, så wäl att Klingan honom bättre Coopererar och intet så stora motioner att defendera sig.

Alltså och att han den største faran (nembligen udden är passerat och emedan lika fall hans blott är mindre och ringare) står han fördensfull i mindre fara / och är fördensfull alla hans werkingar säkrare än den stores.

Derföre när en Starck har ett giöra med en Swag, går dett en mindre med stor fördehl till ; Ty en sådan skall alt sitt Fechtande lägga på string på Klingan / emedan han lätteligen kan disordinera, och på dens rörelse stöta : Ty när en Swager skulle resistera emot en Starcker / lärde han (i dett han den andres Klinga söker att föra ifrån sig) komma med sin Klinga så långt utur prens, att han derigenom lätteligen kunde blifwa stöter / och skedde dett a pie fermo, kunde han efter stötens giörande åter gå till hans Klinga och hämpta det förriga igen.

Der emot skall en Swager altid undfly den andres Klinga / eh heller låta honom finna sin Klinga / såsom och icke parera när den Starcka stöter ; Ty dett händer sig ofta / att den enes swaga förmår mer än den andres styrka / och skulle alltså den Swaga / i dett han sökte parera, finna sig wara bedragen.

Om man fördensfull kan hafwa sin Klinga fri / bör man intet parera wijsd dett / då Klingan blifwer mycket beswärat / att han beswärligen

uti ett tempo tillika stöta kan / så framt han icke brukar en sådan Sabriliret. att han råkar den andre / förr än han råkar eller berörer hans Klinga / elkest är dett bättre att han undflyr med Klingan hans stöt / och i dett samma bestrifvar sin Klinga / måste en heller alt för mycket nalkas när in till / utan alle sine defensioner med en listen retirade af kroppen / der med att stöten icke blifwer honom så swår att parera . men uti andre tillfällen skall man hålla udden emot sin Fiende / der med han intet kan passera.

Är fördensfull intet rådsamt / att en Swager mot en Starkare söker med stringerande taga mensuram , utan skall hålla sig långt ifrån / och icke låta sinna sin Klinga / men ofta gifwa yppningar eller elkest någon occasion och tempo till stöten provocera , eller och ibland tillbiuda honom klingan / dett han kan tycka att han hafwer henne / och när han i dett samma wille röra sig / i tankar att passera , kan man bryta mens. och (i de blott som han gifwer sig / eller för än han sig retirerar) råka / och begifwa sig med en hast tillbakas igen / att han salverar sig för hans stöt / och på sadant sätt med fördehl af distancen sig för honom defendera , och beskyddat blifwa.

Alltid när du hafwer att göra med en Choleric eller med en wredsamt / måtte man än mer retirera och till stöten reta / gifwandes honom bedrägeliga blotten eller falska tempo , der med han des hastigare stöter / och i dett samma han dett gör / låter löpa honom på udden / eller effter lågenheten / öfwer hans ingång listet retirera , att du des fullkomnare för honom äst defenderat , och han i dett samma tempo (för än han har passerat) blifwer laderat ; Ty låta honom ostötter komma till ringning eller griipa ditt fäste un / lär intet wara rådsamt eller gagneligit.

Ånbelangande en Phlegm. som sig länge betänker och med angrifningen fördedöjer / skall du på stunden asclera ; Men alltid med gott förnuft och uppsicht der med att du inret sielf blifwer bedragen ; Ty dett sker ofta / att en (igenom den begiärelse och längtan som han drager att stöta sin Fiende) blifwer der wijd råkat och laderat , ty om han har gått in med god försichtighet / hade han lätteligen kunnat defendera sig / och i dett samma stöta den andre.

Är fördensfull i acht tagandes / man hade nu att göra med hvem man wille / att man dett Considerar icke alt för ringa Estimerar sin Fiende och förachtar honom / utan mycket mera bruka försichtigheet på alt hwad sig kan tilldraga / der med man uti alle tillfällen promter och expeduer sig besinna må.

Men när man finner hoos en Fiende / meer en infödd redhoga än arglistigheet / och

igenom hans stadige wlkande till ingen rätt Mensl. m äth Stöten komma kan/
Skall du intet emot honom med Avancerer utan med andragen Klinga stränka
Kroppen/ och på sådant sätt så snänningom/ och så mycket möjligt är/ oförmärkt
i den Enge Mensuren ryckia; Träder han i det samma med fötterna tillbaka, är
det ett tempo der uti/ at han intet kan ledra, gör fördensfull långa Stöter/
och gack alltid innan till/ när du har stöten förrättat; Wenstra handen föret
du jämpyt wed korsset åter till hans Klinga/ och fullför stöterna så ofta du kan;
När du i stöten har satt den högre foten fort / skall du med en hast draga
den wänstre effter den högre / och lått den högre foten alltid vara fränst/ för-
följ honom på detta sätt/ så hastigt att han intet kan få sin Klinga frig för dig/
och om han gjorde en stöt/ så parera honom den samma med ett insteeg och
effterfölj med stränkter kropp/ hwilket uti ett tempo blifwer unierat, parera
utan till med en qvart, fall bak om hans udd/ och föhr der med din udd
(icke med utsträckter Arm/ utan med fotens uthstörning) i hans Ansichte/
och kämpa din wänstra hand till förstränkning under ditt kors.

Alltså och när du Finterar, dett må wara utan eller innan till /så gör
dett på samma sätt med qvart, utan icke du uthsträckter Armen / och när
han parerar så gör långe stöter; Du kan honom med Klingan och ett steeg
tillfä försöra; När han förföllier med sin udd din Klinga/ kan du taga tem-
po i acht och bruka samma stöter/ eliest må du i fächtning med förstränkter
kropp / Armen med den uthwärtas Finten wäl uthsträckta.

Men i den inwärtas Finten per qvartam, blifwer med den samma såled es/ när
du tager din högre Axel fram något mer unierat, der med/ att du bättre är
derstädes förwarat. Men när du har tempo att stöta/ låter du stöterne innan
och utan till under och öfwer wäl uthsträcke gå fort.

De Dumdristige och i Fächtande oförfarne/ måste man förnemligast deras
Klinga stringera, eller (förr än man stöter med en battut) disordonnera, dock
utan mouvement med Armen eller foten / hwilka du drager något till dig/ der
med du kommer i mensuram, och gör battuten i hans swaga/ så har han myc-
ket mera force, och så snart du har reconiterat hans Klinga gör ofördröfligen och
i en hast / en lång stöt öfwer hans Klinga; Stringera honom och så utan till/
will han gå igenom så förhindra hans Klinga med en ligation per Secundam,
eller string utan till med kroppen förstränkter, när han går igenom / uniera dig
med wänstre handen och occupera honom innan till hans Klinga.

Jtem, blifwer hans Klinga genom den påfallningen mycket förswagat/ så
string honom fördensfull innan till per qvartam/ Caverar han/ så string honom ä-
ter igen med en påfallning a traverso hans Klinga/ Armen hålt stilla / och
effectuera allenast med den fremste leden af din högre hand/ träd med dett sam-
ma något närmare i Mensuram, och så snart han åter går igenom / stöter du i dett
samma qvarten äth hans Ansichte eller Bröst.

Du kan och så när han ligger stilla / utan till stringera, och när han går igenom / innan till per quartam falla på hans Klinga / och sedan när han caverar, utan till med quart i en jämbd linea öfwer hans högre Arm inslöta. Du kan och när du tillförende har utan till stringerat förhindra honom hans igenomgång / i dett du ditt kors i certia låter under sunka / och udden gå öfwer sig.

Item, stringera honom innan till med förstränkt kropp / och när han Caverar gåt med kroppen / och korset föränkt för sig / så blifwer honom Caverningen till andre gången igenstängd / kan altså du utan till öfwer hans eller (när han parerar) under hans Klinga stöta fort / när du intet wäl kan få hans Klinga / af orsak att han har dragit henne så långt tillbaka / altså gwardera dig långt och wäl uhtsträcker / twinga och tryck dig öfwer hans Klinga in / stå wäl tillhoppa med fötterne / och kroppen der under wäl sinkos dragen så måtte han då / om han intet får stöta / gifwa dig sin Klinga / emedan sådana stöter (af dem som icke kunna fächta sker med Blancoring) med en öwif Klinga blifwa gjorde.

Allså kan du wäl taga två tempo i pareringen, och den samma med halftwa styrkan i hans swaga under sig battera, och geschwindt stöta öfwer hans Klinga / i dett samma man går tillbaka string hans Klinga; Du kan och med kroppens öfwerhöjning allena röra dig / så kan du hastigare komma tillbaka: Skulle han på din utwertes ligatioa / gå till din wänstre att stöta in öfwer din Klinga / kan du under hans Klinga och stöt cavera, och tråda in på honom / och således honom innan till med stränkt kropp / och wänstre handen ifrå Armbogan i en perpendicular linie hos korset / förhinzande hans Klinga under sig parera, och bringa hans udd bak efter dig / stöt der på med en hast quartam innan till hans kropp / och förblif emedertid med wänstre handen emot hans Klinga förstränkt / eller gåt som du är uwerat fort.

Allså och när han på dig en innan stöt gjorde / då hans stöter komma innan till Aogulerre, kantz du under den samma cavera, och per quartam utan till öfwer hans högre Arm inslöta / eller der på utan till per Secundam under hans Klinga inslöta.

Du kan och på föllionde sätt gå emot honom; Stör honom innan till en Fioz utan järn / och föhr i dett samma din wänstra hand när wed korset / parerar han så cavera, och begrifp din Klinga med den wänstre handen / låtandes i dett samma ditt kors temligen under sig sunka / der med han har mindre lägenheet att gå igenom / battera eller dämp honom utan till hans swaga / hans Klinga nedan till hans wänstra sinkos; Men din wänstra Arm lått i dett samma intet sunka / utan gör batterien med högre han-

den och en stark impetu, passera med dett samma uti ett tempo med beta krop-
 pen något halberet öfwer hans Klinga till hans Bröst / gvardera dig i een
 under Teriz / du skänker kroppen något / och i dett samma lås du gifwa
 honom en stöt innan till / ophås din Klinga med en hast / battera och passera
 honom med qvarra innan till hans Bröst : Wilt du göra desse här innan
 till / så gör honom Finten utan till när hoos hans Korß / parerar han / så ca-
 vera / och ned-dämp hans Klinga med båda händerna till Jorden / till hans hö-
 gra sin kof : Passera med en hast innan till hans Bröst. Ibland komma dhe
 samnta som intet kunna fåhå / at dhe med Klingan och Udden gå mycket högt u-
 tur presensa ; Swisset når sådant stet / Cooperera och betäck dig under hans
 Klinga / utan till med secunda / innan till med ett långt låger / gack i dett
 samma med din Klinga under hans wälbetäck / fort till hans blott. Du
 kan och göra honom en Finc innan till uti Qvarra och i dett samma han stö-
 ter i din Finc. Caverar du der sampte / och rumberar hans Klinga / palle-
 randes med secunda under hans Klinga fort.

Enteligen då din Weberpart brukar wänstre handen / måtte du intet
 göra dine stöter i linien, utan föra din Klinga på Finwåls / och alltid wa-
 ra färdig att cavera, du förer din Klinga i posturet något högt / eller något
 Angulerat, förden skull att han intet kan få din Klinga / eller på dig passeras
 När du förer din udd lågt eller försänkt / gör du stöterna opfdre.

Men ändock att du intet strart i begynnelsen med stöten / låter din udd gå
 på en gång i hans blott / som du genom mens' och tempo tänker att råka /
 utan i den proportion som du kommer med udden in i stöten / den samma
 mer adrißera alt så / när han på sådant maner fullkomligen har hint blotten /
 att stöten och i dett samma är fulländat / så lär du med din udd hans wän-
 stre hand evitera, och han icke weet huru han skall finna henne / kunnandes
 en heller parera ; I fall han har intet haft tempo att bryta measuram.

Item tjänar och att man stöterna utan / så wäl som innan till hans kropp
 angulerar, der med falla de honom mycket swårare att parera ; Du kan och be-
 draga hans wänstra hand med en Finc, i dett du honom / wijd dett samma
 han will parera effter din Klinga / låter honom taga mistom / och effter lågen-
 heet antingen under eller öfwer den samma caverar, eller udden emellan hans
 bågge Armar låter insunka / och förblifwer med kofset betäck wijd hans Klinga /
 och bruka dig innan till för större säkerheet skull dett falska steget.

Ibland detta är och i acht tagandes / att man offta / när en bru-
 kar wänstre handen / på förbemele sätt Addopererar, om han wäl kan göra stö-
 re motion, likwäl mycket förr än den Samme (som sig med Klingan allena de-
 senderar) stöta ; Swarsöre emedan han sin deffla mer på sin wänstra hand

än på sin Klingas styrka Funderat, här förden skull intet mycket achta Klingan/
utan allthd mera betänkt huru han kan behålla sin Klinga fry/ drager alltså ben-
ne aldeles tillbaka / hwilket förorsakar att hans blott blifwer derigenom myc-
ket större / och du (effter giord stöt / för än han har bracht sin Klinga fram
igen) kunnat Salvera dig.

CAP. 15.

Här frågas / hwilket dera är bättre eller fördehlagtigare /
att stå med frötter och försänker kropp /
eller raak och oprätter.

Hos denne frågan är till betrachtandes / att kroppen emot Klingan
är så mycket större / om skönt Klingan är uti längden något / så är hon
lijkwäl der emot temmeligen smal / hwarföre har Klingan mera difficulte
af de Motioner och blott som sig des större besinna uti diffesa, hwilket förer
med sig desse skäl och raisoner: Att man skall stå raak på fötterna: På det
hufwudet är då intet i så stor fara som elliest: Meniskian är och då sär-
digare och hurtigare att röra sig: Står med mindre möda / än den som
hafwer stått sig Contrain och krotot.

Här uppå är att swara: Att somblige ofwantalde rationer äro sanne / och
somblige intet; Ty först / den som står raak / han är i höre fahra / och
till offesa intet så beqwäm och wäl sticketader; Ty lika iärom den behöfwer
i diffesa en stor Motion, alltså kan han ey heller (sä framt han icke frötter
kroppen och gter honom fram öfwer) icke wäl förlängia eller uti hastigheet stö-
ta; Så besinner han sig och när han står raak / disunierat, förswagat med
Klingan / oförmögen och kraftlös.

Der emot / när han sine blott wäl förstår / och weet taga dem sinkoff /
och den Angulam som han i öfwerböjningen formerar, är på fötterna wäl
accommoderat, lærer i dett han förnedrar sig / mycket mera wara försäkrat /
af orsak han mindre gifwer yppning / och med ringare Motion af sin Klinga de-
fendera sig / Forcen är mera unierat, hwilken unien gör en hurtigheet och
geswindheet.

När man tillförende med sådan böjning, at kroppen genom flitig öfning
blifwer tillwänder / gör dett i fortgången att man blifwer färdigare / beqwäm-
mare och säkrare att ingå / och sig utan disordera defendera kan. Stöten
räcker längre in / i dett att kroppen redan är fram öfwerböjder / och förden skull u-

tan stor Motion går fram för sig: Men här emot måste du i acht taga / at
du alltid funderar kroppen på en fot / der med den andre som fort gå skall /
är alltid fri och oförhindrad. Elliest skulle du vara för långsam / af orsak att
du intet kan ophåwa foten / med mindre du lyfter opp hele wäkten af krop-
pen / och om det skönt syntes att dett skedde uti ett tempo, går dett dock för-
dröfeligen till / derföre är du och (när kroppen ligger på dett fremste läret) be-
grödmare att passera, än stöta a pic se:mo.

Utwen och dett / at den som sig med Klingan och kroppen weet wäl anie-
ra, blifwer med Hufwudet i mindre tåhra / och om Menniskan kunde göra sig
så lätt att hon blefwo af Klingan aldeles betäcker / skulle det utan twiwel wa-
ra mycket wäl giordt; Men emådän det är omöjeligt / måtte man sig än-
dock bestijta dett måste man kan / blifwa wäl Cooper och betäcker.

Förden skull när du din Fiende med duffels wilt wäl förekomma / måste du
alltid / när du sächtar / gifwa gran acht på hans högre hand / der uti han
föret sin wärja / emådän alle rörelser af Klingan häfwa der utaf sine uhrspräng /
kan du förden skull af dett samma bättre judicera, och dig der esterrätta.

Du måste ey heller utan rörelse släppa honom in på dig; Derföre wilt
teke allenast wara af nöden / att man gifwer acht uppå hans stöt / utan på al-
le föregångne operationer bruka noga warning / och i dett samma han yttar ett
tempo, att du lederar honom eller elliest söker något awantage öfwer honom /
och således tilldeligen möter.

CAP. 16.

Swad man emot Stringering göra skall.

När Fienden wilt string eller taga din Klinga / rörandes fötterna och Klin-
gan tillfäla / i tanckar på sådant sätt taga mensuram, kan du i dett
samma mouvement stöta; Der du hade försummat din fördehl / och han
din Klinga redan stringerat, gör du rådeligit att du Caverar utan jern / eller går
med Klingan utan fötens och Armens rörelse en angulerter chiamara, med eller
utan Cavation, eller och låter udden under sig hunka / så har du din Klinga ä-
ter frij: Sår han henne på föregående sätt effter / så bruka dett samma
som tillförende omstalt är.

Men sådant måste skee med en liften retirade, särdeles när Fienden är kont-
men temmeligen när i mensuram; Du skulle du i dett samma avancera
blefwo du utan all twiswel råkat och stötter.

Är fördenstull en sådan retirade god/ när du dig för en förestående fara
wilt liberera, så länge till des du får tempo att stöta / och om din Weder-
part intet achtade det / utan jempt fort stötte/ kan du i dett samma (emådan
du står ferms med dine fötter) under hans stöt med en hast gå igenom till
en annan sida. Du kant och wilt i retirering/ om du wilt förändra ditt
läger / och således förtaga hans förhafwande och förhindra hans delsein.

I lika måtto när du får tillfälle att string hans Klinga/ och han skulle
gå henne der emot/ sölandes att forcera henne/ kan du med willia wika
undan med din Klinga/ och låta fara hans Klinga/ så lär han utan twiswel
göra en Caduce, i hwilken tid du lærer för råka honom än han kommer
tillbaka till din Klinga / eller elliest får någon awantage öfwer henne.

Och är detta dett säkraste/ hwar till behöfwes mindre foree, än man
skulle slåttia sig honom emot: Men lått i dett samma din udd som tillfö-
rende slunka / faller han henne då effter kan du råka honom öfwer hans
Klinga; Man kan och på många andra sätt befrija sin Klinga / att han in-
tet finner henne / förr än uti stöten/ och så mycket mindre/ emedan du redan
har fått string hans Klinga / och den ene emot den andra formerat är.
Håller han emot din Klinga i låga mensura och gifwer sig under blott/ måt-
te du tillförende/ förr än du stöter/ med Cavation på Fintesätt öfwer till hans
Klinga gå bättre i mensuram / der med han intet kan hålla udden fram för dig/
och på sådant sätt twinga honom att gifwa dig tempo.

CAP. 17.

Huruledes du skall förhålla dig emot Finter.

De göra somblige Finterna mehr med foten än med Kligan / i dett att
de så hårdt som dem mösseligt är battera deras Fiende eller Wederpart/
der med att sträckia och stråma honom/ och uti sådant stråmande söka
att stöta.

Detta låter sig göra uti en Sahl/ der man ibland en tilldöressen do-
birera kundé; Men på blotta marken der intet något ljud gifwes/ lär in-

tet stort der med utbrättas / särdeles emot dem som i denna konsten äro wäl
förfarne / hwarken på en eller annan ohrt att göra / så framt en sådan
battur skeer i en lång distans, har du ingen orsak att dubitera, i betrach-
tande att din Wederpart intet kan hinna dig: Och om han en sådan battu-
re gjorde i mensura, kan du honom (i dett ditt tempo är gestwindare) i
samma momento stöta / eller wissa att du wilt stöta i samma blott/
och sedan gå till de andre yppingar som han geer sig i diffelsa, (emådan han
intet mehr än en ohrt utan ypping den andre) defendera kan / och läse
altså öfwer sin batture, war med han, mente att reta dig / och gifwa sig
tempo, blifwa oförmodeligen sielfwer bedragen / och att fara sätter.

Emådan du som låg stilla / mycket bättre än han som war i motu,
hans rörelse judicera kan, Hwarutaf kommer att Finterne lyckas mycket
bättre när Fienden är i motu, än eljest när han ligger stilla.

Somblige göra Finterna med kroppen och med Klingan; Men dhe
bringa henne intet mycket fram för sig; Orsaken dertfore / att de i pa-
reriogen intet blifwa räddade / och sedan när Fienden har gjort Caducea, i
dett samma stöta kunna.

Detta manier går an / när man hafwer att göra med en som är
rädder / eller oförfaren i denne konsten / Alltist lär man intet stort utbrätta
emot dem samma som om här utbrinnan äro wäl förfarne / Th när
Klingan intet kommer fram för sig / så är dett wist / att han intet
räda kan; Måste du förden skull intet möwa dig / dett ware sig / att du i
samma tempo, då han Finterade, stöta wilt; Eller och i dett samma Contra-
finter, läs som du wilt stöta / så lär han sig till diffelsa præcipiteta.
Ar han i de tankar att du wilt taga Contratempo, så bekommer man
derigenom ett önskeligt tillfälle att ledera. Dett kallas att stöta med contra-
fint; Th den som först Finterar blifwer bedragen / och kunna de contra-
finten emot alla Finter, der ingen fullkommelig tempo och mensura blifwa gör-
de och stötte.

Somblige äro och i Finterne / som gå med Klingan för sig / och när Fiend-
en wilt parera, draga de åter henne tillbaka / och bringa sedan stöten med en
slanceriog. Denne ahrt att Finteras / är ibland alle andra den odugeliste; I
dett / att när Klingan intet mer än ett morom göra skulle / blifwer här igenom
tree gjorde / som alle äro hwat annan emot.

Den förste / i hwilken Klingan blifwer bracht fram för sig; Den an-
dre / när Klingan blifwer dragen tillbaka igen. Den tredje och förste / när
hon åter med stöten blifwer inslancerat / och tager Fienden intet i acht att hans

rörelse är så långsam; En om du i första möten i hans Finte stöte/ i dett
han retirerar sin Klinga/ förmenandes henne för din parade att Salvera / lär
du redan våka honom/ förr än han har kommit att slancera sin stöt.

Merck här i gemen/ emot alla Finter, när du säkert i dem stöta wilt/
att du tillförende alltid med Contrapostur befinner dig när wiyd hans Klinga/
i dett att du wilt stöta/ icke först hans Fint med fara söla måste / och om
du med Contrapostur, din Fiende redan i Larga mensura med fötterne och
Klingan ferm, han wille då Fintera emot dig/ med willia att vara din
Klinga frij/ kan du gå med din styrkia i hans swaga / och uti samme tem
po stöta in på honom / och lär han / (i dett han giet fram för sig) ophys
tandes foten/ intet kunna parera, eller bryta mensuram, emådän han uti
ett tempo intet kan gå fram och tillbaka: Här jämpte när han låter vara
din Klinga frij / och du skulle parera effter hans Fint / kan han då intet rå
ka dig / särdeles när du äit ferm med fötterne/ kan du (när han på giforder
Fint) stöta wilt/ bryta mens honom derigenom disordiasa, och (förr än han
har remiterat sig) träffa.

Finterar han utan till effter ditt Ansichte/ så gif honom med en reti
rade något lättet tempo till att passera, och om han går fort / stöter du
i det samma qvar lika som han wore wreden innan till hoos hans
Klinga / med uddens försänkning till hans underlyff. Du kan och i
förste tempo med secunda stöta under hans Klinga / hade du detta för
summat / och låtit honom passera, måtte du hans stöt utå till igenom en
ligation med Klingans iudragande och kroppens skränkning parera, och i dett
samma resolvera dig till hans kors: Du kan och emot denne Finten med
en inwertes Contrariat gå per qvariam.

På den inwertes Finten per qvariam effter Ansichtet/ kan du med en lätt
retirade gifwa honom blott/ och när han der på wilt passera, wänder
du handen i qvaria med förtäncker udd voltera, eller retirera dig / så att
du kommer med din udd uti ett medel-läger; Passerar han i dett samma fort/
kan du bruka samme volc.

Finterar han innan till per tertiam utan sern/ kan du med försäncker
udd stöta qvaria till hans högre huff/ så blifwer honom Cavation till utvär
tes stöten förbuden; Eller kommer han intet sakkommeligen i mens/ så avan
cera i hans Fint med halfwa qvaria, och i dett samma han till stöten ige
nom-går / förändra i ett tempo din effect / och kom honom utan till med
stöten per Tertiam emot, Item parera med Klingan till en förförning/ låt
i dett samma din udd något sunka/ så har du henne till cavation sedan
des frijare/ stöter han wiyd dett samma / så gå igenom under hans Klinga

och

voltera qvartam innan till/ eller ligg på hans Fiot stilla / och så snart han går igenom så förwänd din hand i Secunda, och stöt i ett tempo fort / gör han samme Fiot per secundam, så gäck tillfäkt med secunda i en jämbd linea, att han intet kan komma utan till; Will han då stöta en qvart innan till / så passera under bort / Stringera honom utan till; Will han göra en Fiot utan jern med en bartut af fören / så voltera i dett samma med qvarta och försänker udd innan till hans kropp; Men gör han samma Fiot med jern / så gäck i dett samma med din styrta i hans swaga / och stöt per qvartam Contratempo innan till hans bröst; Eller hafwer du försunnat detta / så parera innan till allena med fremste leden / och när han will stöta / så falcera hans Klinga / eller gör en Contratint per qvartam, och när han med stöten will cavera, så kom honom emot / och stöt utan till per tertiam; Item stringera honom innan till / will han i dett samma cavera, och utan till göra en Fiot med lätt jern / parera med qvarta till hans wenstra / och när han der på will cavera / så stöt qvartam contratempo till hans högre Axel.

Du kast och på första tempo utan till stöta per tertiam, string' honom utan till / Caverar han / och gör dig innan till en Fiot per qvartam till ditt Ansichte / så contracavera i dett samma han sträcker sin Klinga / och stöt utan eller innan till per qvartam i första tempo / hafwer du detta försunnat / så parera, will han der på stöta / så voltera innan till och stöt med qvarta contratempo udden / wäl försänkt till hans under-läff.

På ett annat sätt / Stringera honom innan till / will han i dett samma cavera, och dig utan till med en bartut af fören göra en Fiot efter ditt Ansichte / så passera i dett samma med secunda i linien under Armen och Klingan fort / och stöt innan till hans kropp; Eller cavera i dett samma han faller fram uth / och stöt innan till per qvartam / eller och parera i halfwa secunda med någon kroppens skränkning öfwer sig / och wärd dett samma han förfaller / stöt med ligation per secundam under hans Klinga.

Item / parera per qvartam till hans kropp innan till / allenast med rörelse af den fremste leden: Kroppen måste wära något skränkter / will han då stöta secundam innan till din kropp / så blif wärd hans Klinga / och voltera qvart' med uddens försänkning; Elliest måste man taga grant i acht / när man griper med willia efter sin Fiendes Finter, att man är med kroppen och Klingan ferm, wäl judicerandes weas; Enteligen när Fienden med stadi-ge cavationer eller muterande under din Klinga / gingo och sökte derigenom att förföra dig / så stöt öfwer i dett han kommer i mensura i en jämbd linea per qvartam och i dett samma movement du kommer med ditt kors förr öfwer hans udd / lätt din wenstre hand med dett flata och halfwa Armen tillfäkt på hans swaga under sig stunka / så ästu på alla din Fiendes movement (de komme huru de wille) försäkrat och hans swaga dämpat.

Men när Fienden i runden går omkring och söker mycket mehr med fegen/ än med Klingan att förföra dig/ så bliif emot honom lika som i Centro, då kan du för genom en litten motion dig prospectiva förr än din Wederpart med tu steeg i Circumferencen wända/ behålt alltid din udd strå/ och rätta honom till din Fiendes Kropp; Dine fötter hålt wäl tillhoppa/ så blifwer rörelsen uti wendningen des mindre/ och tag Mensuram och tempo wijsd dett samma i acht.

CAP. 18.

Diffelsa emot Stöter.

War och en stöt/ som i rätta Mensuram och tempo skeer/ är intet till att parera eller achta sig före; Der emot när han utan dem blifwer gjord/ är han på många sätt att bemöta; Ibland alle andre är ingen bättre/ än att du dig i ett tempo halft med Kroppen och halft med Klingan Salverar, alltså att icke allenast de blott/ ditt Fienden stöter/ utan de närmaste der hoos äro defenderade; Derföre om han skulle Fintera till dett ene och stöta till det andre blott/ att de samre äro och förwarade, och wägen att råka blifwer honom förtagen/ så lär du des hastigare stöta/ och gjöra din Klinga mindre disordinerat; Men ingen stöt skalt du slätt parera, det wari sig en slanc. stöt; En sådant är tidsens tappande/ hwar igenom Fienden dig (när han sin effect murerar) stöta kan/ särdeles som sagt är/ at diffelsa och offelsa tillijka i ett tempo på det gewindaste gå låter/ så äst du på det sättet uthan fahra; En hwilken är först/ när två tillijka röra sig/ den som först arriverar, den samma har wunnit; Och see till at du din Klinga och Skänkel så gouvernerar, at du genom en juste linie, på din Wederparts sida/ corresponderar, uthan serdeles movement din Arm äst defenderat, Komandes i hans stöt/ när du tager Contratempo der emot med ditt kors/ intet högre än hans swaga/ och stöter brede wijsd henne in/ så framt hans udd intet går utur presenza, då bör du hålla den jämbde linien i stöten; Stöter Adversarius diupt in/ kant du wäl dett wänstra benet sättia tillbaka/ och i samme tempo råka/ såsom och med en hast den högre tillijka med den wänstre Schenkelen gå tillbaka/ stöter han intet så diupt/ att han kan hinna dig/ så stijg med Contratempo och foten fram för sig.

Dee äro och somblige som gjöra halftwa stöter/ hwar med de sbla att reta dig till stöta/ då kan du efter hans begiäran med stöten gå fram för sig/ dock med portertex Klinga/ der med han menar hafwa parerat, lär du råka honom/ i dett du förändrar din effect.

Skulle han med ett insteeg i strog Fintera eller stöta med styrkan innan till hoos din swaga/ så Cavers i dett samma/ och stöt utan till tertiam

eller

eller passera med secunda under hans Klinga bort: Stöter han med secunda till ditt Ansichte/ så stöt per secundam tillika äth hans öfwerdet eller Ansichte/ Träder han innan till ett insteeg med sin swaga i din hela eller halftwa styrka/ eller och stötte dijt in/ så stötdu i dett samma innan till med ett insteeg of din högre eller wenstre fot per quartam: Stötte han med en jembd eller förhån- gande Klinga till ditt under-liff/ så lätt din udd i dett samma förstuncka och voltera quartam till hans högra höfft: Du kan och om du wilt/ när han stös- ter med försäncker udd/ tråda in på honom / parera hans Klinga till hans hö- gre sida nedföre / med din wenstra hand gripa i hans styrka/ och taga werjan utaf honom.

Will han utan till string, Fintera eller stöta med styrkan i din swaga / så Cavera i dett samma och stöt quartam innan till hans kropp; Sieck han i en jämbd linea till ditt Ansichte/ så förfall och stöt innan till per secundam.

Stöter han i din halftwa swaga / så Cavera och stöt quartam tillika med falcering innan till hans kropp/ wille han med ett insteeg stringera, Fintera eller stöta utan till med sin halftwa swaga/ så wändt i secunda eller prima, då kommer du åter med din styrka till hans swaga/ och stöt tillika med honom contratempo, eller gör dett falske steget och stöt quartam under hans Arm / utan rörelse hans klinga/ eller och angulera quartam utan till öfwer hans Arm med dett falska steget.

Skulle han i dett samma han stöter utan till i din halftwa Klinga/ med qvarra göra dett falske steget/ så måtte du med en hast gå utur tertia och förwända i secunda / och det i samma gå innan till hans kropp; Du kan och wärd detta stöta tillika contratempo med secunda öfwer hans Arm; Men med kroppen måtte du wäl förfalla och handen wäl opluffta.

Sieck han utan till med ett insteeg af din swaga / till din halftwa eller hela styrka / eller stötte i dett samma/ så gack tillika med honom och stöt con- tratempo in öfwer hans Klinga; Stöter han utan till / under ditt kors/ och du äst med dine fötter i linien hans Klinga / så stöt här jämpte under hans med ligation/ eller försänck korset och stöt öfwer hans Klinga.

Swad beträffar dem som Kiuta wärjan utur nåfwan på deras Fien- de / torde dett wäl lyckas emot de samma som låta sin Wederparts Klin- ga wara frif / och gifwa sig långt ifrån; Men emot de andre som we- ta wäl deras Fiende att occupera och string/ lära de intet stort utbrätta/ utan blifwa ofehlsbart stötte och räskade.

Såsom och de samme som med deras Klinga söka dens andres Klinga ruffwa sin loff/ och pröfwa att få henne utur handen; hwar emot string' ähr och god/ serdeles/ när man går med udden temmeligen högt så kan han intet wäl få swagan; Att man och icke heller håller Klingan alt för hårdt; Ey håller at man sätter sig med sin Klinga emot hans/ utan bruka sig Cavationorna, så lähr man lätteligen lædera honom. I slika motto emot dem/ som taga Wärian i både henderna/ och söka der igenom deste hårdare at battera dens andres Klinga/ hwar på de tänkia att stöta; Här emot är at bruka Cavationer Chiameter, och stöter utan Jern. Endteligen/ om Fienden förer en stöt til ditt högre lår/ så sätt honom med en hast tillbaka och halt din udd langt til hans Ansichte eller öfvertijf/ så är hans stöt säfång/ och lår löpa sig sielf på udden/ du kant och der emot ligera.

CAP. 19.

Diffelsa emot hwart och ett läger i synnerheet.

När du prima wäl Formora wilt/ så stätt med hel eller med förstränkt Kropp/ och sträck Klingan wäl fram ut/ hennes högd jempt med Huswudet/ Klingan och udden rakt ända fram/ så mycket möjeligit är: Ty ellick af naturen är hon til Jorden benågen/ der med att Fienden icke utan tillkan få insteg der hon rå som swagast / måste och wäl wara betäckt; Underdelen af Kroppen tag wäl sinkos/ fötterne til hopa/ och bucka dig wäl/ på det din Fiende intet under kan råka dig/ ofwan effter åst du af din Kuaga förwarat.

Och märk här i synnerheet eller i gemen/ att du uti alla guard' i de blott/ soar är emot korset eller mot styrkan förer Klingan/ och förden skull med en ringa motion dig defendera kan; De samme föras fram/ der emot de andre/ som äro långt ifrån styrkan / äre blotte / tag dem wäl sinkos/ der med de icke blifwa des mindre förwarade.

Dene guardia är god emot hugg / emedan du utan handens förändring tillhålla offndera och dig defendera kan / och wore fuller den bästa / om hon icke wore så swår och mödosam / af orsak att man intet länge kan opphålla sig der uti.

Secunda med raak Arm stöt/ är och så god / och skall ske i gvard' med hela kroppen / altså att wara des säkrare / bör man hafwa fötterne wäl tillsammans: Den samma är intet så mödosam som prima, emedan Armen der uti kommer något lägre; Du måste alltid söka att förhindra

dett din Fiende intet binder dig utan till / fördensfull håller du ända fram för dig
udden och högre Arlen likt i en jämbd linea, bättre lütet för högt / än att
man skulle försänka henne; Ty der har hon lika egenskap som prima, att hon
der som swagast är; Och kunde din Fiende lätteligen få dig till att parera,
och der på passera under din Klinga bort; Der han skulle utan till Atta
qvera, måste du cavera i secunda, dock utan Approchering eller annalkande/
dett wari sig / att du i dett samma han nalkas / att du kunde stöta de in-
wärtens stöter / kan du med quarta lätteligen defendera dig / af orsak att
Klingan blifwer mycket längre utsträckt. Secunda är och fördelachtig nog/
sig der uti att gwardera, när underdelen af kroppen blifwer wäl borttagen / at
Fienden intet kan råcka honom / med mindre han icke tillförende stänger hans
Klinga / hwilket ända blifwer swårt att göra / emedan man med ringa
motion och möda der uti kan Cavera; Men dett är och swårt att länge
opphålla sig der uti.

CAP. 12

Öfwertertia wäl sträcker och med hela kroppen giord / är den bästa
sina gwardia sin Fiendes Klinga der uti söka och stringera / emadan man
snart der utur kan gå i quarta eller secunda, efter som tid och lägenhet sig
gifwer.

När då i denna tert din Klinga på något sätt blifwo occuperat, måtte
du med udden i Undertertia per lineam obliquam gå till Jorden / och din
kropp och knä som tillförende woro öfwerbögde / måtte aldeles retireras
så äst du sådan fara fri / och hafwer betagit honom den mensur till att stöta;
Och om han då skulle på nytt söka att stringe din Klinga eller inträda / kan
du honom i det samma allena med kroppens öfwerböjning / förutan att röra so-
ten stöta / och han intet så lätt få din Klinga / emadan udden står åth mar-
ken / och om han intet weet att bruka den vantagio med sin kropp / i
dett samma han följere henne efter / blifwer han säkert stötter
Af orsak de distancier uti förberörde gwardia äro så bedrägelige / att en
menar dett han är än långt ifrå sin Fiende / då den andre med blotta krop-
pens öfwerböjning / mehr än med halwa Klingan / utan att röra foten sig
så mycket utur mensur tillbakas begifwa kan / och så framt den andre icke
har gward natur förstådt / lär han komma honom längre in än han tänkt
hafwer: Ty så mycket som han gifwer sig tillbaka / kan han och gifwa sig
fram igen / och med offesa och diffesa tillika gå in på honom / så
att hans Klinga intet må blifwa stringerat / utan icke Fienden kommer honom
der med i den ena mensura, om han hölle då sine stöter när tillhoppa
och böge kroppen så mycket öfwer som möjligt wore / så lär han
hinna hans udd.

och

Och först vara i mensura larga, och skall han wetta / att de öfwerste blott
äro så långt och aflägsne / så att han intet må blifwa stötter / så framt han
förstår att hålla sin Klinga frj; Och är nu på sådant sätt denna guardia
icke utan särdeles fördehl / och kan beqwämligen emot åtskillige angulerde som
och uthsträchte guardia blifwa brukat / i dett att kroppen på sådant sätt är
Salverat och utur presenza.

I quarta måtte du skänka dig något med halftwa kroppen / Klingan recta
linea / i den högden din Arml gvardera, så kan du lätteligen Cavera, och är
Fienden på sådant sätt intet Assicurerat att han lär finna din Klinga / att
du således utan till wäl förwarat / särdeles emot Secunda, som hon af naturen
nederächt inclinerat / parera innan till / och såsom handen wänder sig djit / må du
intet blifwa der råkat / hwarföre Fienden igenom denna guardia blifwer wä-
gen att stöta igenstångd; Wille han då taga din Klinga sinkos / hwilket
och woro fahra hos / emådan man i denne gvard lätteligen kan cavera och ri-
cavera; De underste blott blifwa genom Abaissering med udden eller korset
(hwar effter Fienden stöter) tillfäla med offesa defenderat; Resterar nu honom
fördensfull / att han dig med en Fiat disordinerar, och passerar der på under
din Klinga sinkos; En a pie fermo förmår han intet i denna gvard rå-
ka; Är allthå denna gvard ibland alle andre uthsträchte / den bästa hwar-
utinnan man måst sin Klinga kan hafwa liber och promptet.

När du elliest i qvare något diupare gvarderar dig / öpnandes dig utan
till / gör du bättre / om han utan till stöter / att du intet parerar, utan
emådan din Arm på sådant sätt blifwer angulerat, och hans
stöt kommer innan till din Arm / tjela som man försatte med
Armen / och qvare med dett falska reget / utan att röra hans Klinga under hans
arm in; Handen blifwer som hon tilförende war.

Item / ligger din wederspart i secunda angulata / och du
wilt hans Klinga innan till occupera / skall du göra det sam-
ma med quarta och förskänker kropp / din udd skall vara innan till
jämyt till din Fiendes swaga uphögd; Leden på din högre hand måtte du wäl
wända innan til / der med att denne angulus blifwer än mer eviterat; En ju mer
secunda innan til är angulerat ju mera force hafwer hon der / och den som skulle
stöta i de blott / han blefwo och sielfwer råkader af den angulo / så framt han intet
med den vaotragio rätta linien stötte / eller wänte på något tempo / att Fienden kom-
mo närmare i Mensura / då man i det samma wänder utur quarta i secunda emedan
det bästa är emot secunda, när man får tilfalle at passera / och går man å man:
Men måtte här jämyte merkia / det man med quarta intet går förfort / för än man har
fått med styrkan Fiendens swaga / så är man för hans secunda mycket bättre
Coopert.

Swad som i gemen/ så wäl länge angulerter som re-
 rerte eller stöfote guardien både i offela och deffela
 förma och innehålla.

Ett kan en som har wettenskap utaf fächtning/ med sin Klinga arbeta som
 han wil/ men intet desse mindre af den Cognition, af styrkan och swagan
 Mensura och tempo/ en god effect der utaf gidra/ likwäl är en gard
 bättre/ och öpnar mindre än den andre/ och kan man med den ene såkrare/
 än med den andre gå i Mensur/ särdeles när Klingan blifwer fördt som
 sig bör.

Fördenfull sträckia somblige Armen så mycket som dem möneligt är /
 och hålla Klingan jämpt för sig / så att ifrån Armen till udden gier en jämb
 linea. Andra hålla Klingan angulerat. Armen försänkt något för sig äth
 knåat/ med handen i tertia / eller utan till äth secunda wändt. En dehl
 kiggia och med retirerat Arm och jämbd Klinga / altså att han en jämbd li-
 nea af udden till Armabogan Formerar.

Swad den förste wedkommer med utbrechter Arm / och en jämbd Klin-
 ga / således att hon synes gifwa jämbd linie : Är ett sådant manier , e-
 mådan hon håller sin Fiende långt ifrån sig / warsamt nog / utan dett att
 hon är swår och Klingan mer än i den andre guardia utaf den distance som
 emellan handen och kroppen blifwer förswagat / och warder mycket förr utaf
 Fienden funnen ; Swar till behöfz en god opsicht / der med man behäl-
 ler henne frui.

Swilken som weet dett samma att prädicera, är dett sañerligen Fienden ett stort
 Kempeschement, derföre att udden är honom så när / dett han intet kan gå
 så djupt in / att han till stöten hinner Mensuram / kan ey håller (så framt
 han intet tillförende har Klingan och rycker henne utur Presenza) wäl utan
 fara gå fram för sig.

Om han än stalle med sin styrka / söka att instöta i din swaga / lär
 han ända der med intet stort utbrätta / emådan att blotterna äro små och rin-
 ga ; I lika måtto om han stötte under / bleswo han och lätteligen ofswan

till *læderat*: Orsaken at han intet kan hinna till din underdeel/ blifwer han då af din Klinga råkad/ hwilken är närmare/ och allredan utsträcker; Dersföre om du wilt säkert råka honom i denna gward' motte du söka att fånga hans Klinga sin kooß/ taga tempo i ach/ och sedan på den ene eller andra sidan/ med din kropp falla undan hans udd/ och til hans kropp bort passera / emedan du intet kan råka honom / du har då tilförende passerat hans udd; Effter du intet kan salvera dig/ i det du går tillbaka/ är förden skull bättre att du fulbordar din påbegynte gång som skier med passade; Elliest måtte man i denna gward' observera / att du håller henne långt och wäl uträckt/ der hoos att du gör små steg / hwar med att de underblotten blifwa wäl sin kooß tagne; Och i fall att Fienden skulle så hårdt nalkas att du bättre kan retirera dig/ således/ att i denna gward' fordrar udden/ dett du håller honom langt ifrån dig/ elliest kunde han lätteligen få tillfälle at passera in på dig. För hwilken orsak/ att somblige med klingan intet så mycket avancerat/ göra de dersföre/ att de betrakta sig/ dett deras Klinga blifwer dem för funnen och string/ hålla icke dess mindre Armen raak/ men udden försänkt; Hwilket när det är alltså exercerat/ och occasion för handen / går denna rörelsen dess iuster och mycket hastigare: Swar emot de som intet hafwa want sig på desse låger/ låra och intet wara sin diffela förwis och säker / än som han hade exercerat.

Swad anbelangar de samme som hålla klingan i *tercia* fram för *Knaät*/ eller i en angulerat *secunda* / de hålla sin Klinga i handen mycket fastare och starkare; Men Kroppen blifwer der igenom mycket blotter / och gifwer Fienden förmedelst detta fast mer tillträde: Ibland kunne de samna / som liggia uti detta låger i *Tercia*, intet *Cavera*, af orsak at udden är til högden angulerat, göra förden skull alt för stort tempo / dersföre du och hans Klinga med en bättre *disordinera* kan/ så at han i din stöt intet kan angulera.

Med en Angulerat *secunda* : Kan man *Cavera* och *lædera*; Men sig der med *defendera*, är den der till odugelig; Särdeles emot den/ som igenom swagan i en jämbd *linea* weet att stöta/ och i det samma ofwan till blifwer *Cooperat*/ gåendes med korset högt/ så framt han hade welat parera, måtte nödwändigt göra en stor *motion*/ och får så medelst offta intet tempo; Och der dett skulle än hända/ går dett dock med sådan *tardite* till/ att den andre får occasion sin effect genom en annan *lineam rectam* eller *angulum* att motera; Ty en *angulus* går wäl igenom den andre; Men de rätte *linier* möta hwar annan intet så/ utan hafwa de lika *force* / så oflöpa de bägge förqäfwes; Men råkar den ene den andra / kommer dett der utaf att den ene den andres swaga bättre har *occuperat*/ och förden skull är starkare; Blifwer dersföre den swagaste alltid utur *liaien* *emporterat* / den andra går tempt för sig och råkar; Der emot passerar den ene *angulum* genom den andre / och råkar utan *resistance* af den andre: Ja som mera är/ Cedarar den ene den andre/ mycket *suarareråka* de / och på sådant sätt passera de emot de jämbde *linier* och träffa således wijd Fiendens rörelse: Så komma och de angulerats stöter lång-

går jämpyt för sig och råkar; Der emot passerar den ene angulum genott den andre / och råkar utan resistance af den andre; Ja som mehra är/ Cederar den ene den andre/ mycket snarare råka de/ och på sådant sätt passera de emot de jämbde linier, och träffa således wiid Fiendens rörelse: Så komma och de angulerde stöter långsammare/ och hinna intet så långt/ som de hwilka blifwa gjorde i en jämbd linie: In summa de angulerde stöter råka wäl. Men till defension icke så gagnelige/ och den som will gå säkert emot dem/ måtte icke allenast förstå Klingans advantage, utan der jämpyte wetta wäl att bruka kroppen och fötterne / såsom och förstå Finten in angulo wäl / elliest blifwer han tillfika råkat.

Dett tredje manietet är bättre /der Armen blifwer något retirerat, och Klingan har lifka såsom en justam lineam ifrån Armbågan till udden på sådant sätt kan du bättre få advantage att stöta och parera, och när dett görs behoff Med mehr färdighet cawera; Kroppen är mera aff Klingans styrka betäckter / och behåller udden bättre i presenza; inmedlertid är dett gagneligit att man weet snart det ene som det andre manietet i fallat bruka/ i dett att hwad han intet har practicerat; Kan han den andras natur / och hwad som utaf honom herrdres / intet så lätt ehkänna. Så måtte man es heller tänckia / att en ahrt tietar emot alt/ utan hwar och en under sig hafwer sin egen terminum och måhl/ och hwad som emot ett är godt / må intet brukas emot ett annat: Alltså att man är försedder med många lektioner, och huru de samme a tempo blifwa anbrachte / måtte wara instruerat.

Men der du skulle dig än bättre med din kropp och Klinga situera/ måste du intet söhra din Arm alt för mycket sträckt / dock något mer uthräckter än till sig dragen/ och med Klingan i en recta linea, eller något innan eller utan till effter Fiendens gward, så är kroppen så mycket säkrare och blifwer rörelsen mindre känder; Och der Armen intet blifwer alt för mycket sträcker / warder Klingan der igenom fast/ mehr stärcker och krafftigare; Desse gward äro intet så mödosamme / utan starkare emådan Fienden intet så lätt kan då passera under klingan sinkos/ utan råkar i stöten mycket längre in / kunna och Finterna beqwämare så medelst utan stort tempo med foten blifwa gjorde / Så är man och Klingan mechtigare/ i dett att man på mängehanda sätt kan arbeta med henne / och sig effter tillfälle på åthskillige manier situerat; Och der man då förer styrkan på den ort som sig bör/ är man för sin Fiende säker och betäckter; Alltså att denna gwardien, (ibland de förbermelste att formera emot sin Fiende) är den bästa. Dett är fuller det rådsamt meste/ att man sig intet låter uti någon gward emot sin Fiende; Ty wore den ene säkrare än den andra / hafwa de ändock alla en defect och feel/ och kan förden skull en förständig och wäl öfswat fächtare (emedan i denna konsten den blotta Science, utan practica intet galler) När han seer sin Wederpart uti ett låger Ferm, hwar utaf han honom icke allenast ehkänner / utan weet i dett samma huru han skall gripa honom an och stöta; Kan och der utur afftaga hwad hans Fiende så wäl i offela som diffesa förmar och hafwer wetteuskap.

CAP 21.

**Huruledes de Syra Gvardien öfwer och under Klingan/ utan
och innan till / blifwa stötte / och wäl undsfängen
Mensuram och Tempo effter Siendens po-
sture och rörelse/
brulade.**

Stöten Prima och des bruk.

Prima blifwer utan till öfwer Klingan med hela kroppen stötter / och att hon des swårare är till att parera, måste det skee med försänket udd. Sticker sig och wäl / att man der (hwarest tertia eller secunda wäl högden af Siendens Klinga intet kan stöta eller råka) förwänder i prima, medan derigenom / så wäl utan som innan till / med styrkan mehr i högden till hans swaga kommer / kan derigenom lätteligen twinga hans Klinga; Skule han parera med secunda öfwer sig / blifwer han då med prima råkat; Det så när du hafwer stringerat med tertia utan till / och han derstädes will forcera din Klinga / förwänder du i dett samma i prima och låter udden wäl sunka. När du hafwer stringerat honom innan till / och han i dett samma will cavera, och utan till per secundam stöta öfwer din höggra Arm / så wändt i dett samma utur Tertia i prima / och stött A: p: Fermo förr än han har gjort eller fullbordat Cavation; öfwer hans höggra Arm / korset wäl uphögt / och kroppen jämwäl försänkt / på sådant lätt blifwe de underblotten betäfte. Detta tienar och emot en blott Cavation, så framt du honom uti en hög gward med Contrapostur innan til något diupt kommen äst. Du kan och / när han med en Cavation wil stöta utan til öfwer din Klinga tillitka stöta prima med honom. Hon låter och gidra sig innan til / när du ligger i Tertia eller quarta, och din Siende stöter dig i din halfwa styrka / då låter du linien fara / och förfaller under hans Klinga sin kof / och stöter prima angulerat / med korset wäl högt at winna hans swaga.

Föllier stöten Secunda med des bruk.

Secunda blifwer stötter / så wäl öfwer / som under Klingan innan til / så som och med kroppen wäl försänkt / der med att du des bättre tager dine blott sinkof / och hans udd blifwer så mycket längre utur presenza och i det

at du går med din Klinga till hans blott / träder du med din styrka till hans swaga / och Continuerar på sådant sätt der hos / på dett att han intet med en angulo kan råka; Derföre du med din Klinga somblige gånger i stöten går jämpf för sig / ibland öfwer och under: Udden bör wändas / hwar effter Fiendens blott eller swaga går högt eller lågt. Och merck att emot de nedrige guard' eller rörelser / effter giord ligation med hela secunda, uti en angulo med halftwa secunda, försänka koret / och udden wäl opp till hans Klinga / emot högre gvard' och rörelsen till större defension, hela secunda emådan derigenom Fiendens Klinga blifwer bättre bort parerat, warder altså stöten utan till under hans Klinga giord; Dett wari då / att du tillförende med din Klinga har wistas i quarta, du brukar då för mindre rörelse skull tertia. Uti andre fall blifwer secunda innan till öfwer eller under klingan med avaneerande högre Axlen på bägge sätt a pie fermo, eller och med passaden stötter. Hon kan och blifwa anbrachter / utan till öfwer klingan / när han på den utwärtens Finten intet aldeles parerar öfwer sig / att du i dett samma förwänder utur tertia i secunda, på hwilket sätt / du lär åter komma med dit kors till hans swaga / och med försänkter udd stöta utan till öfwer hans Arm in. Så kan du och din Fiende (när du har emot en under gvardia stringerat / och han will utan till med en lång stöt öfwer din Klinga) stöta i secunda contratempo. Utan till under klingan blifwer secunda med eller utan ligade stötter. Med ligation læderar man Fienden på många sätt / med större säkerhet som till exempel, när du din Fiende innan till med contrapostur, eller med Finten per quartam är måst kommen i den Enga meos / han då utan totens rörelse caverat, eller utan till en angulerat chiamata giorde / och du öfwer hans motion stötte in öfwer hans Klinga eller Arm / och han giorde i dett samma en volt, willandes stöta under din Klinga in / eller söka att råka dig tillika / eller hålla udden för dig / så lät med en host din udd i hehl secunda sunka / och stöt i samme ligation med en wridning / förr än han har ändat cavation uti ett tempo utan till under hans Klinga / så lär du honom hans förtagande cavation opprimera.

Man kan och i det samma giöra en contracavation / och de ofta / aff och till gående med klingan / blifwer honom förhindrat. Men wore du tillförende innan till något diuvt kommen / så skränk kroppen i ligade under stöten / så mycket / att du med ditt kors kan blifwa wed hans swaga; Udden rättar du till hans blott / din wensra Axel såsom och wensre handen förer du wäl fram / så kommer den högre sidan bättre sinkos / och du färdigare at taga honom med din wänstra hand wijd hans fäste. Men stedde denna cavation eller chiamata in larga mens / så tag tillförende med ligation bättre Mensuram / och stöt med dett samma utan till under hans Klinga / eller gact öfwer i en jämbd linie / och föhr klingan på finwiff / eller sänck till Mensuram och stött der på som förr sagt är / med ligaden fort. Och må du wäl här emot desse Chiamater med en fint per Tertiam i en jämbd linie med liffet jern brede wijd hans kors giöra / så kan du igenom en liffen motion förr komma til at lædera / och har du intet behof att fruchta dig / dett han (emedau då finterar med din swaga i hans styrka) utan till skulle stöta; Ty (för än han med sin udd kommer i Presensa och har sin stöt förrättadt) hafwer du redan / dig Cavation och stöten tillika libererat / eller och taga Contra tempo der emot.

Item, **W**ill han din **h**and eller inwärttes stöt/ per quartam med förhängande **Secunda** / tillfä med en omkringwridning ut parera / i mening att stöta utan till under din **Klinga** in / så wändt med en hast utur **quarta** i en halff **secunda**, och stöt i ett tempo innan til hans **Klinga** / alltså att han råker med sin swaga i din styrka / så blifwer honom hans omkringwridning förhindrat / och hans **Klinga** ligerat;

Alltså har du honom med förhängande **Klinga** innan til på den under **Tertia** **string**; om han då innan till din högre sida stöta will / ligerat du hans **Klinga** utan til per **tertiam** / och stöter den samme angulerat uti ett tempo / låtandes forset sänktas / och uphåfwa udden innan till / hos hans **Klinga** till hans högre **Axel**; Men förer du i **Chiamata** **Klingan** något högre / så bruka dig i stöten den halftwa **secunda**: Så och / när du utan til emot en **Chiamata**, eller elliest tänkte at **string** / han i samme rörelse något **tercerade**, att han med ett insteeg i den ena **mesura** wil gå igenom / i mening din **Klinga** innan til **occupera**, eller med **quarta** derstädes att stöta / eller med **secunda** under din **Klinga** försalla / så låt den **metum** din **string** fara / udden i halftwa **secunda** utan til **stunka** / och stöt henne derstädes med wäl **abaillerat** kropp a: p: **Fermo** under hans **Klinga**.

Om du woro utan till **Coopert** / eller **Sienden** är tillfä med dig i den ena **mesura** **alpari** / och för den högden hans **Klinga** öfwer sin högra **Arm** intet wore blottet / eller din **Klinga** utan til **liff** **Siendens** **resolation** hade **parerat** och du dett tempo aff hans **parering** hade **försunnat** / och märcker om du skolat gått fort / att han innan til med stöten **secunda** har kommit dig emot / derfore du i **framträdning** kroppen halberar med en **seurzo** / så komma dine blott **sinkos** / och blifwer med din **Klinga** starkare än han i dett att du inträder med din wänstre **skänkel** / och med din **Klinga** starkare öfwer hans **discooperera** och råka / eller under hans **Klinga** med **secunda** innan til hans kropp säkert kan fortstöta: I fall han skulle welat passera / eller gå igenom med en stöt / kan du i det samma ligera hans **Klinga** / så lär hans **passeriog** gå förbi / och du wijd det samma råka / och der han icke geck igenom / gäck du innan til fort at hans blott. Emot den utwärttes under **Klingan** **volterter** **quarta** / när du honom så djupt kommen äst / att du dig med halftwa kroppen / och så mycket bättre att **allontanera** i hans stött / utan **Fotens** rörelse kan **retirera** dig / der med du har tempo att råtta din udd till hans sida / så kommer du i dett samma med din styrka i hans swaga; Du blifwer på sådant sätt med kroppen **retirerat** / och håller honom ifrån dig / låtandes honom sielff löpa på udden / hwilken du i **tertia** med din **Arm** och din högra sida jämförer / på dett du gier dig der igenom blott. När han elliest på din utwärttes **string** med **quarta** war igenomkommen / och den samma med macht under din **Klinga** til din högra will **voltera** / der med / om du geck innan til emot / så at du **parerade** stöten dig sielff på kroppen / så låt hans **Klinga** orörd fara / gäck öfwer hans **sinkos** / och lædera honom med halftwa **secunda** utan til / under hans **Klinga** i hans högre sida / emedan hans **Arm** i dett samma går ifrån hans kropp **sinkos**.

Man stänger och med **ligation** **Siendens** **Klinga** / när han i den öfwer

eller

eller under-tertia mäterat, eller ligger der med stilla och stöter in, när man
 har mensuram och tempo utan till hans Klinga. Muterar han i en heel
 Circel ifrån sin högra ofwan effrer till sin wänstre om / så tag mens' och
 stöt (i det samma som han far neder till sin högra sin sidos) secunda
 med ligation emot hans Klinga innan till hans kropp. Ligger han i secun-
 da / eller muterar der uti / och hans Klinga seer något till hans wenstra/
 så gack honom med secunda, i en jembd linea till hans kors/ när
 du då äst i mensura / så gack i en hast ofwer hans Klinga/ och stöt
 secunda med ligation i ett tempo utan till under hans Klinga.
 förutan ligation blifwa Secunda, Tertia, Quarta utan till under Klingan braka-
 de / när du innan till emot en hög eller låg gvardia/ med eller utan
 jern Fioterar eller dersådes stöter/ han då med sin Klinga fahr ofwer till sin
 wenstra utur presenza / och der uti pareringen, hwarken innan eller utan
 till ofwer Klingan gaf någon blott / eller genom hans inträdning/ striog/ Fin-
 tering stöta / med styrkan innan till i din swaga indela / eller du har gått
 utan till emot honom / och han med cavation din Klinga will parera, din
 hand i det du under hans kors går igenom / i samma sra, hwar uti
 hon tillförende war/ så att udden gör allena effekten, stöter tillika med krop-
 sens försänkning secunda a pie fermo; I det samma du går tillbaka igen söker
 at string' för efterstöten / eller gack med passaden i en jembd linea wäl betäckt
 under hans Arm till hans högre sida med secunda, ditt Ansichte måste kom-
 ma innan till din Klinga. Utan til när Fienden i en jembd linea med sin
 styrka genom din halfwa eller hela swaga / utan eller innan till / förutan
 eller med cavation tillika med passaden, gect till ditt bröst eller Ansichte/ bru-
 kar du secunda långt med den högre skänkel tillika med honom uti ett tempo
 under till hans högra / i det du hans Klinga utan någon parering ofwan
 till bort passerat, och din hand i högden som hon tillförende war / der med
 du af den linie af din Arm/ hwilken du i wendningen jempt under hans
 Klinga bringar / blifwer des bättre förwarat. Du förfaller och i ett
 arbete med kroppen diupt/ och förwarar dig för den imperu hans Klinga/ men
 du måtte intet göra det alt förbittda / der med han intet låter stänka udden/
 Ty då står Hufwudet i största fara; Men när det skeer i jalts mens' blifwer
 du wäl försäkrat. Så framt han i stället för stöten allena med sin wenstra
 skänkel Fioterade, i secunda eller i en annan hög gvardia innan till caverade,
 och du wore så långt i mens' att du med kropsens försänkning kunde undfly
 hans udd/ kan du med blotta wendningen i secunda så wäl med passaden som
 a pie fermo fort stöta.

Är der hos at merka / när han har dig emot en undergvardia
 string', och går i det samma af din Klinga/ willandes göra ofwan till en
 Fiot, att du intet förfaller när udden har nådt sin högd / utan i det samma då
 när hon begynner at willia få den/ ty har du det försumat/ gör du bättre at du i det
 hon ehvadt sin högd med korset / (så framt du så diupt i mens' äst) wäl be-
 täckt/ i quarta fort passerar och uti ett arbete continuerar, udden under
 hans högra Arm/ eller elliest der han gifwer sig blott. Men på Squinci, eller
 de stöter som komma ofwan effrer fallandes/ måtte du intet förfalla, utan
 tillförende listet retirera dig/ så kunna de i pareringen bättre blifwa judicera-
 de, och stöterne säkrare anbrachte.

De innan till ofwer blotten anbelangande/ blifwer secunda med eller u-
 tan Cavation stötter: Utan Cavation skeer det igenom ett inwers tempo,

Men som till Exempel/ när du derstädes emot en hög eller lågh gvard' med den vantagio aff Contrapostur Ficerade eller du hade stött / han i dett samma redan till sin wänstra sintos hade parerat, och han gifwer sig öfwer sitt kors en angulum eller ett blott/ Cederar du honom med Klingan i dett han begynner att parera, och låter din linie fara / och gör en angulum der emot / så lärer (i dett han finner ingen resistance) falla mer utur presenza; Och särdeles/ när du med kroppen som sig bör abaisserar/ handen wänder du i förrige linie hos hans swaga/emot en öfwer / i en heel emot en medel/ i en half secunda, emot en under-gvardia i tertia, och stöter i det samma a pie fermo eller med passaden öfwer hans kors uti en angulo som tilförende sagt är; Udden föres wäl opføre till hans bröst/ så lär han hafwa swårt att parera.

Man stöter och iblandsecunda med kroppens stränkning/ när du har försunnat de Tempo utan till att parera, så stigg geswindt med din wänstra fot, det nehrmast till hans högre på honom in/och gack med din Klinga utan till hans udd/ så lär du honom derstädes åter igen discooperera; Din wänstra Arml lätt komma så långt fram/ att du kan taga wijd hans kors om så behöfwes; eller wore af nöden/ och att kroppen aldeles blifwer halberat/ då kant du honom utan til öfwer eller under Klingan med secunda ladera.

Elliest kändenna Parade brukas emot Analcerte och resolute stöter/ der man intet har at befructa sig det Fienden lär förändra sin effra; I det parera honom hans stöt med styrkan af din Klinga/ och träd i det samma utan til med din högre Fot a traverso på honom in/ så at din öfwerdel af kroppen blifwer stränkt och fast halberat / och din Arm tillijka med Klingan i en linea; Armen blifwer något förkortat/ passera i det samma geswindt/ och stöt per secundam under hans Klinga fort.

Secunda blifwer och stöter med försänkt kropp / när du med honom i en öfwer gvard' af Klingan i en al pari ligger och i din fortgång/ för hans genomgång / måste förswara och beskydda dig / i det och när han utan till med styrkan i din swaga går till ditt Ansichte / stöter du secunda a pie fermo under till hans högre sida.

Enteligen när han din Klinga utan till åth sin högra parerar eller utstrycker/ willkandes stöta öfwer din Klinga/ eller tillijka med ett insteg / med sin i din halwa Klinga indela/ så Cooperera dig i dett samma med secunda/och stigg der hos med stränkter kropp wäl fram / der med du kommer hans udd förbi / passera i dett samma innan till/ och stöt med secunda tillijka med Cavation i ett arbete till hans öfwerdel: Din udd låt i Cooperering intet förhängia / elliest kunde han trycka din Klinga under sig / och föllia henne / i det han går igenom / och en qvare lijka som wriden innan till din kropp/ stöta fort/ altså och innan till mutatis mutandis. Swad till det sista de under-blotten denna obrten anbelangar/ blifwer den på ett sätt eller occasion med den uthwärtas under Klingan tagen/ och när Fienden icke gifwer den ena/ tager du den andra.

Tertia Stöten.

Skiljer altså Tertia hwilken emot en hög gvard' utan til / öfwer Klingan wäl sträcker, der uti man och gifwer mindre blott/ med halwa kroppen blif-

der stötter / altså att den samma / med öfwerdelen af den högre Axelen / den fremste eller högre Foten corresponderar, hwilket och i qvarra a: p: f. är att observera / allenast att man med Ansichtet / i dett samma (mådan hans den blifwer innan till wänder) seer bak-eller utom Klingan fram; Udden låter du i stöten något stäncka / der med de under-blotten emot hans förtällning / blifwa bättre förwarade: Ditt högre Knä / måtte du wäl i stöten utsträckia och kröka / handen wäl fram för sig utfördt / och när stöten är giord / hurtigt och geschwindt åter igen gå tillbaka. Med ligation skeer det fördensfull / att man är bättre betäckt med hela Kroppen til hans högre sida. Och så när du emot de medla och under gward / med udden upp / och korset sänckt / utan til öfwer swagan hans Klinga instöter.

Item, när du emot de höga gwardier / kroppen tilförende skränker / och der på utan til öfwer Klingan med palladen ingår / lederar du Fienden med den samme uti tertia; Först utan til öfwer Klingan / när han der sammastådes i en hög eller lågre gward / på din string eller Finer per Tertiam med den Vantagio af Contrapostur blifwer giord / ligger stilla och låter dig de blott til stöten stå öpne / eller innan til caverat / der stöter du effter Fiendens gward och rörelse i en sådan proportion.

Men du måste hos de utwärtas blotten öfwer Klingan / hans högre Arm tilförende den distance, aff udden och hans kropp considerera / om hans motion aff hans Arm / genom hwilken han din Klinga i Voltering med qvarra kan parera eller försättia / är mindre än din stöt / hwar effter du måste rätta dig.

Wäre du honom utan til/emot en under gward högt angången, och han derstädes giord ett tempo med Klingan / så stöt i det samma (der med at undfw större Motioner i en jämbd linea) utan rörelse hans Klinga fort / och stän; honom med ligation för hans effterstöt. Emot hans muterande i en öfwe eller medel tertia, kan du wäl först utan til med din Klinga a traverso öfwer hans / eller i dett ställe utur presenza gå undan hans udd / så kan hans mutering intet skada dig / och då med en hast utan til öfwer hans Klinga per tertiam uphåla udden til hans högre Axel / fortstötta: Wille han i dett / en qvarra under din Klinga voltera / så låt korset i din stöt tillåta med kroppen uti en hast nedstäncka / så kan han intet bruka qvarra.

Denne försänkning med korset tienar och när Fienden söker att råka dig under tillåta med sig / på din utan eller innan stöt per Tertiam eller qvartam öfwer Klingan wänter. Och ont man gör den rörelsen uthi en empito eller behändig och sacht mothållning / skulle hans udd ned til jorden eller sidan bortfalla / och stöten icke des mindre tillåta uti ett tempo med så ringa motion som tilförende kunna blifwa förrättadt / om elkest din wederpart geer dig utan til ett tempo / och söker att förhindra din Cavation med sitt korsstänckande (dock utan kroppens abaissering) så gack du med din Klinga öfwer och stöt utan til lemedan han derstädes med sin är förswagat) i en jämbd linie till hans högra Axel.

Wijdare blifwer och tertia med cavation utan till öfwer Klingan som tilförende är ömrört / effter proportion och lägenheet sin Fiendes motion / eller emot hans swaga / med korset wäl betäckt / instöt; Hwilket skeer när han träder in mensara med eller utan cavation och söker med sin styrka din swaga.

Item / när han på din inwertes Finer per qvartam med contrapostur till hans

högre Axel / at han griper med sin styrka effter din swaga / och geer sig i det samma utan til öfwer sin högre Arm blotter / så caverar du i samma lina / och låter Ansichtet komma innan til din Klinga / på det sättet kan man alltid stöta quarta utan til / allenast at kroppen har natur tertiam / stöt också per quartam eller tertiam öfwer hans högre Arm in. Och så när han effter din inwertes sint utan jern parerar; Men ginge han med en stark impetu utur prelenza behöfves intet at du föllier med korlet til hans swaga / utan stöt långt med jämbd Klinga öfwer fort.

Quarta Stöten.

De äro fyra manier til at stöta quarta. Den första är a: p: k: med halftva kroppen / och den högre Foten jempt för sig fram uht / i denna quarta / skall du intet som somblige gjöra / hålla Hufwudet tillbaka / utan håldre uphöja fästet något til din diffela / särdeles emot lecuanda; Men i det / at fästet med högre handen kommer så högt op / måtte man med Ansichtet nederbögt äth Armen / at du på det sättet seer din Fiende bak om ditt fäste allenast med högre ögat; fördenskul blifwer och Armen innan til något angulerat der med du på hans werkning kan taga bättre achta / och således parera hans Klinga ifrån dig / hwilket så wäl a: p: k: som i den girerte och passeraende i quarta wil nödwändigdt vara obserwerat; Den öfre delen af din kropp skal du tillåta dit Ansichte jempt fram uträckia / ty om du wille hålla Hufwudet tillbaka / skulle det intet vara så säkert / dertore / ju wädare den samma ifrån styrkan af Klingan / ju mehr och mehr blifwer hon öppen och blotter / såsom och kan du en håller på sådant sätt din stöt förlängia / at du til din Fiendes kropp hinner; Här hos wädare skal du i acht taga / det du stöten i quarta intet förwänder / förr än du har fät mensuram / och du först / udden / sedan Hufwudet / handen tillåta korset / giece til hans swaga / så öpnar du dig intet så bittida i den högre sidan / ey heller låter hans udd ofswan til angulum mindre luff; hwilket emot de undergward särdeles wil tagas i acht / och om du kommer med din stöt tillåta med Klingan i quarta diupare in / och effter proportion måtte du din kropp mehr och mehr halberas; Ty i det at stöten har råkat / så at Klingan och kroppen tillåta fulkomlig har wändt sig / hwilket med en hast uti ett tempo i det Foten sättes in. Emot de medel och undergward blifwer quarta öfwer hans Klinga med försänkt korset / och uphögd udd / til hans högre Axel stötter allena at kroppen blifwer wänder.

Den andre arten at stöta per quartam är och så a: p: fermo / men i det du sätter den högre Foten fort / wänder du honom i lufften / så at när du hafwer satt Foten neder / det hålen då står fram; Din högre sida blifwer wäl indragen och borttagen / böjer fördenskul knådt. Denna quarta kan du och bruka när Fienden wille på dig passera / at du den samme med din udd bemöter / så at du bringar ditt korset / ditt der du tillförende i string med din swaga war / så lär hans Klinga gå förbi / och du med en hast om han intet passerar gå tillbaka igen / och begifwa dig åter i din gward.

Eller om du wilt sättia den wenstra foten bak om den högre; Men passera han / är det nog / at den högre allena på förrige sätt blifwer girerat. och kan man bruka henne när man är redan i en fullkommelig stöt / och Zienden stöter i det samma.

Den tredje Qvarca, är med passata och girerat med tåån af högre foten / Den wänstra bak om den högre och blifwer den samma således / när Zienden innan till med terci eller secunda stöter / eller wille under bort passera. låter jämpet wed hans Klinga med wäl för sig utsträcker Arm stöten gå fort. Men der han utan till öfwer Klingan icke något högt stötte / eller stöte med en angulerat terciä utan till at stringa dig / då du i det samma med qvarcam utan till öfwer hans Arm / med högre foten inwrider. Skulle han gå med korse högt / och räcker Armen wäl uth / eller stöter med sin styrka i din swaga / Cavalar du i det samma under hans Klinga / och stöter qvarca innan till hans bröst. Elliest blifwer hon och innan till med försänkt eller jämbd udd / hwar effter du högt eller lågt stöter så till hans högra sida / och på detta sätt Ziendens Klinga / när han med secunda till de under blotten will på dig passera / at du äst des mera försänkter; Ty han innan till så mycket werkar som ligeringen utan till utbrättar. Men det är hos denna wridne Qvarca at interlia / ty när man will bruka henne / så at man får ett Tempo aff sin Ziendes foot / och måtte wra så wldt i mas. så at man med det förste steger utur prelenza hans udd komma kan / der med han intet förnär at bruta mens; Ty skulle din stöt gå feelt / kunde han lätteligen med en Contra-Qvarca råka dig i ryggen.

Den Fierde stöten i Qvarca är åter igen en passata med den wenstre foten fram för sig stegen / och at du der uti äst bättre förwarat / måste du wäl förwanda kroppen / och förden skull den wenstre foten traversera / sättiandes honom twert / och gee dig wäl fram öfwer / så lär du stöta så långt som du hade gått fort med högre foten / och på sådant sätt / styrkan aff Klingan bättre kunnat bruka. Men ändå måtte du intet aldeles halbera kroppen / eh håller sträcka Armen alt för långt uth / der med du dig i stöten intet disunierar. Emot secund måtte du med wäl ophögt kors innan till / och wäl försänkt udd / hart wld hans Klinga till hans bröst stöta. Denna qvarca blifwer och ibland unierat med hela kroppen / och din Arm wäl till din wenstra rättat / och stötter / din hand något lftet tracterat der med du / om han skulle innan till angulera / at du med ditt kors des bättre kan blifwa wed hans swaga; Särdeles när du tillförende med skänkt kropp hade strög / passerar du i ett arbete med en hast fort / hwar utinnan du i det snaraste kommer hans udd förbi / derföre måste man och tillförende wara temmelig när i wäl der med at han intet har tempo at råka dig under / enär han med korse innan till öfwer hans Klinga / till de underblotten / eller till hans högre sida blifwer stötter / skall i det kroppen warde wäl abaisserat och indragen / förblifwa med korse wäl slutet hos hans swaga / men i fall han / när du med denna qvarca aff wenstre foten emot en öfwer-gvärd hade beghnt at ingå / och war allreda med din styrka i hans swaga / han då med en hast faller aff / eller will gå igenom / och söker att stöta tillifka med dig / så stöt du ändå offwan qvarca fort;

Men ditt kors lått i det samma abaissera, tillfika förskränka hans Klinga in i
 wenske handen / så blifwer han nederdämpet / och du åst för honom i alle.
 Deck i alt detta / måtte du försänka kroppen mycket wäl / der med at Arme-
 des mindre har at röra sig och göra någon cadut; På litka sätt warder passe-
 rat utan till i tertia, korset blifwer och abaisserat, i betrachtande at man i
 passeritig altid när sin Fiendens Klinga blifwa skall / effter denna Qvarta-
 hvars natur är fram för de andre den starkeste och bäste / sin Fiende der med
 assailera och twingia; Du kan och på ett inwärtens hugg med mera styrka
 än a pie fermo singa / och blifwer volten med denna qvarta bortparerat, dan-
 sedt Fienden med styrkan aff Klingan wore med dig alpars, ty i den samme åst du måst
 uisera, och kant utan all möda utur den ene effekten i den andra komma / och om det wor-
 ro nödigt at göra en annan paradis eller förändring: Men du måste med din styrka
 taga hans swaga wäl i acht; Ty här hafwer qvarta med de falska stegen ingen kraft /
 utan faller wed tillfalle under hans Klinga sinkos med kroppen. Sluteligen
 merck i gemeen hos stöten i qvarta, ty när Fienden i sin gward eller i stöten
 öfwer sitt kors gifwer blott / så logera du din udd derstädes i hela qvarta /
 och gick under hans Klinga / så framt det intet är i ett under eller medel-
 läger stött; Ty sådant förblifwer du med dit kors hart öfwer hans Klinga /
 och stöter allena halfwa qvarta med ophögd udd till hans högre Axel. En-
 teligen / blottar han sig under korset / så stöt hela qvarta så wäl emot / un-
 der som öfwer gward, och stöt med försänkt Klinga och korset öfwer hans /
 hwilket du på sådant sätt / med större wifshet och säkerhet / under hans Arm
 in. Men gick han med Klingan något för högt / at du till samme skränk-
 ning / merck fullkomligen kunde tillkomma / förblifwer du i stöten med ditt
 kors under hans Klinga wälbetäckt / och logera så udden i hela qvarta under hans
 högre Arm in.

Följer nu huru man sig i qvart på allahanda sätt och manier emot sin
 Fiende bruka skall / och först genom hwad medel han utan till öfwer Klingan blif-
 wer anbracht; Parerar han Riaten, som blifwer giord med Contrapostur,
 utan till per tertiam till sin högre sinkos / och beträcker sig icke aldeles / utan
 låter korset något sunka / så att han gifwer sig en angulum utan till öfwer
 Armen / så voltera utan till öfwer hans Arm / eller stöt henne a pie fermo /
 då kant du om du will taga ifrå honom hans wärja / i det at du med wen-
 ske handen / när du har räkat innan till hans swaga / sätter den samma un-
 der sig till din kropp / med korset åter i höden uti en empito ifrå dig bort-
 wrider / så blifwer han twungen at släppa henne.

Och merck här jämpte denna qvart med det falska steget / är för andra
 god att bruka / när du innan till med din stöt i qvarta befruchtar at din
 Fiende skulle göra en angulum. Item, när han derstädes gjorde ett tempo /
 och gick i det samma med sin udd utur prezenza / så at du intet kan stöta
 fort hos hans Klinga / utan du icke tillfika blef laderat / kan du med denne wre-
 due qvart med kroppen komma utur prezenza hans udd / din stöt går ändå
 fram / och hans förbi; Men när han gifwer ett tempo i sitt läger / må-
 te fotens rörelse wara der hos / der med han i din stöt intet bruter mensuram,
 och du blifwer der öfwer stötter / hwilket och kunde skee / när du låter honom
 tempo att mutera sin effekt; Ty så framt den samma som volterar / och

hans förehafwande skulle slå honom feelt/ lär han intet sedan kunna göra nå-
gon pardié; Derföre skall du intet girera, du äst då tillförende kommen så
nära i mens/ at du med det förste steget kommer bak om hans udd / et-
liet kan han lätteligen råka dig i ryggen eller i halsen / och så snart du ha-
wer girerat med den wenstre foten/ rör du med en hast den högre / och
går således fort in till hans kropp/ der med du aldeles kommer utur presen-
za hans udd / så att han intet kan draga sin Klinga mer tillbaka och gifra dig
någon skada. Men i fall han hade passerat, gör du intet mer än blott
wänder kroppen och kommer utur presenza,

Quarta med Cavation till ett utvärtes tempo, kan du ehndå af din Fien-
de/ när han tager effrer din fiat/ som görs med lftet Järn/ och en jämbd arm/
och han parerar till sin högra/ eller träder uthan till in på dig/ at söka din swaga/
så gör en behändig Cavation till din diffela rätt betäkt hoos hans swaga förbit-
wandes/ och gör medh udden allena effraen, avancera så/ när cavation är ä-
dat/ i det måtte stöten hafwa råkat.

Men hade du i Cavation något mer jern at bringa igenom/ som till
exempel. när du utan till öfwer Klingan med den advantage aff Contrapolur
hafwer giord någon Fint, eller Fienden i din halwa swaga/ utan till din
Klinga inötte/ måste du i quart hans Klinga Falcera/ och såledz gå till de
gifne blotten.

Falceriog är en igenomwridning med Klingan/ der uti handen i samma
sitt förblifwer/ och du till den ändan ditt kors tillförende i en wederbörlig
högd emot hans Klinga foret / och kan altså med den samma (om han redan
har funnit din Klinga utan till) ledra honom i hans högre sida; Och
der han intet skulle öyna sig / Caverar du med din udd öfwer hans Klinga /
förblifwandes och i stöten med korset hos hans Klinga; måste du i fall effrer
lågenhet ophöja korset eller sänka det/ så gör kroppen rätt låten; Men wo-
re hans Klinga tåmmelig hög / blifwer du under den samma med korset wäl
betäckt och stöter altså med wriden Klinga hos hans swaga/ äth de nehrneste blott.

Ibland blifwer och quarta (när Fienden utan till igenom det steget
p. Quadro lätt försöra sig) derstädes instött under hans högre Arm.

Så kan man och med denne stöten förhindra den myckne caveringen, i
det man utan till string/ och emot hans första igenomgående Contra-caverar
tillfika; Man avancerar på Finte-wiks eller sätt / och förr än han andra
gången caverar / med försänkt udd i quart hans Klinga med din styrka innan
till bringa/ och med korset i ett arbete öfwer hans Klinga förblifwa wed hans
swaga / och stöta till de underblotten/ och honom i hans genomgång oppri-
mera. Hwilket och sig emot den utwertes Finten hos korset låter göras;
Så och när du emot den mutering innan till under hans Klinga aect igenom/ och
han i det du wilt utan till gå fort/ åter tänkte cavera: Eller der han med
sin Klinga i en heel Circle ofwan effrer ifrå sin högre till sin wenstra muta-
de / i det han sin Klinga innan till under sig bringar / går du utan
till fort/ och stöter till hans högre höfft.

Så låter sig och quarta anbringa till de underblotten/ när hon u-
thi

uti en heel Circel ofwan effter ifrå sin wenstra til sin högra wänter / och du
 Den samma effter undfängen mensuram / i det han går med sin Klinga nederåt /
 stöter du fort til hans högre höfft.

3 synnerheet är denna qvarra til de inwärtas under blotten / emot de så
 wiffda innan til Chiamater / så och der til at råka under tillhka. De som tän-
 Cia eller hafwa sat sig före at råka tillhka / hwilket du kan undwika
 med det falska steget; Til exempel / när du genom den Vantagio med Contra-
 postur innan eller utan til / och du har fått den enda Mensuram / han då tu-
 nan til gjorde en Angulerat Chiamata / det du stötte ofwanföre qvarra a: p:
 fermo fort / han i det samma med sin kropp til at råka dig tillhka under din
 Klinga utur präsenza din udd kunde förfalla / skalt du der wiffd sänka din
 udd och voltera qvarra innan til hans underdel / så finner han sig bedragen.
 Men gör han samma Chiamata in larg / måtte du tilförende göra dig försäkrat för
 hans udd / och söka så smänningom at komma hos hans Klinga / eller medelt en
 Fiac så råtta mensuram / och sedan hafwa acht på hans rörelse .

Ahr och så detta steket til at bruka / när Fienden har aldeles satt sig
 före at taga emot en stöt ofwan före / allenast han tillhka under til får rå-
 ka / hwarutinnan måste du / om du är utan til / allena med kroppens öfwer-
 böjning utan rörelse af Foten / med försäkrat udd / genom den Vantagio aff
 contra postur / gå fram för dig / och sedan i ett arbete voltera qvarran så
 lär hans Klinga komma innantil din Klinga. Innan til går du med qvarra framt
 för dig til hans högre Axel / i det samma volterar du i ett tempo / udden
 låter du stänka som tilförende under til hans inwärtas kropp / så lär du ho-
 nom i hans förehafwande opprimera / eller gör en Fiac der emot / och i
 det at du uplyfter den högre Foten / see wäl til huru han moverar sig / hwar
 effter du din effekt har at mutera: Men ligger han stilla / så kommer
 du honom så när at du din fot geschwindt sätter neder / i ett tempo stöta
 och stegen effter lägenheten förlängia / och blifwer han (i det han så
 länge har wäntadt) ofelbart råkat / och går du wiffd det
 samma med en hast åter tillbaka igen.

Arder altså korteligen här med för denna gången förklarar/
hwarad sielfwe Fundamenteeræ/ General Regles/ såsom mig tyckes till
denne Konsten uthi Fächtning wara behörige och nödwändige/ förmo-
dandes icke annorlunda/ än den som hafwer lust och någon wettenskap
aff denne exercitien/ läser sinna här aff någon meera förndjelse och ef-
tertänkande. Hwarföre till större uplyfning will jag här uppå låta föllta några
få lectioner med des nödige Kopparsstycken som jag förhoppas till detta/ wa-
re det ene med det andre nogsamnt och till fullnadt: En der den högste Gud
skulle behaga at förlängia min Lifstid med de tankar som jag här utinnan
drager/ så blifwer mitt opåth at låta ännu ett annat wärk utgå uppå wårt tunge-
mähl/ som intet af allom kan hända läser tillförende wara sett eller
hört/ mindre practicerat/ såsom der utinnan något mera än wanligt ut-
ti denna konsten blifwer framstått och upwixt: En jag måtte bekänna
Sanningen/ at jag aldrig någon mer än en stor och förnem Herre här i
Sverige/ hos den jag haft den nåden på många åhrs tid med min tiens-
sa opwachta/ hwilken harwer gifwit mig stor anledning/ med sitt fullmo-
gne arbete och höge discurser/ at den högste wettenskapen af denne Konsten
och Exercitie nogare effertänka/ practicera och under dagen söra/ hwilken
kallas Camibera; Det är så snart at man hafwer lagt Werjan i handen/ går
man på sin Siende lös/ och utan något tillstånd med Resolution laderar;
Dock at bekomma denne fullkomligheten/ kräwer mycken flit och många åhrs
arbete/ hwarföre måste man först wara uti Läger-rechning form och wäl öf-
wat/ så at man har bekommit en stadighet uthi alle leder/ en frij och
otwungen hand/ en subil kånklo/ och att man ten rätt tid kan cødera/ och
sin effect med en hast förändra. Dersföre will jag korteligen opwissa
hwarad fördel den hafwer/ som med Resolution angriper/ emot den stilla
ligger. Hwarutinnan i begynnelsen är till Considerera/ at den samma
som hafwer lågrat sig/ och sedan wille sig först röra/ det han för sin tyngd
skull alltid är långsamare än den som allaredan är i wotu;
En den som hafwer satt neder både fötterne/ kan icke utan med två
tempo någondera röra/ och fortföra/ det är/ den ena uti ophöjningen och
den andre i nedsättning; Der emot den samma som är uti gången
eller farten hafwer alltid en Fot i Högden/ hwilken han uthan twifwel sörr lä-
rer hafwa satt neder/ förr än den andre sin uplyft/ hwilket är icke ett ringa
förtraff/ at man allareda hafwer fullgjort sin werkning/ medan den andre nu
först begynner. Här hoos gifwer och den samma som hafwer lågrat sig/ åth
den andra meer lägenhet och tillfälle/ honom uti hans Gwardia at betrakta
och judicera, huru kan man något tillbringa honom/ som man ser utan uppe-
hållgå på sig löds? En förr än han något resolverar och omtänkt sig/ lär
occasion allredo wara förbi: Alltså är intet twifwel at de tempo som wissa sig
då/ äre mycket expedier aff dem samma som äro i rörelsen/ än aff den som
hafwer satt fötterne neder/ kunna blifwa tagne; En i det samma
han williat röra sig at taga tempo, är det redan hoos den an-
dre fullbrækt och förbi flugit/ och såsom detta är förseent til wåga kom-
mitt

mit / så blifwer han och offta träffad och stötter. Ibland annat är och dens far
 ra större / som hafwer lågrat sig i det han igenom hwarjehanda slag såsom Fio-
 ter. Chiamater / och åthskillige mutationer kan blifwa disordiaerat / der emot
 den som är i farten kan allenast den förste effect eller wärkning / eller och den an-
 dre som skeer med Mensurens brytning / ja mycket sällan gödra den tredje / hwar-
 före kan man den samma som går med resolution / hwarcken gödra honom Finter
 eller Chiamater / ty förr än dhe äro ändade / lär den samme som är i flychten re-
 dan hafwa råkat: Det är icke utan / när man effter sätt och wijs på sin Ad-
 versarium ingå will / at man en trefaldig Union eller förening / aff Klingan/
 Fötterne och Kroppen måste weeta at bruka / och der ettdera aff dessa skulle fe-
 las / woro den art i fechtande icke fullkommen. Förden skull skal man samma
 Union (utan någon slancing / hwarcken med Kropp eller Klingan) taga i
 achta / så at Klingan / Fötterne och Kroppen blifwa i deras operationer til-
 lika wätskilde avencerade. och då effter gifwen Lågenheet med en hast den ene
 effekten i den andre kan förändra; Det må då din wederspart cawera eller icke/
 Stöta eller hwad elliest honom tycktes möjligit; Så lär den som tager i acht
 hwad omtalt är / blifwer unierat och tillijka observerar Mensuram
 och tempo / i sin fortgång icke warda förhindrat.

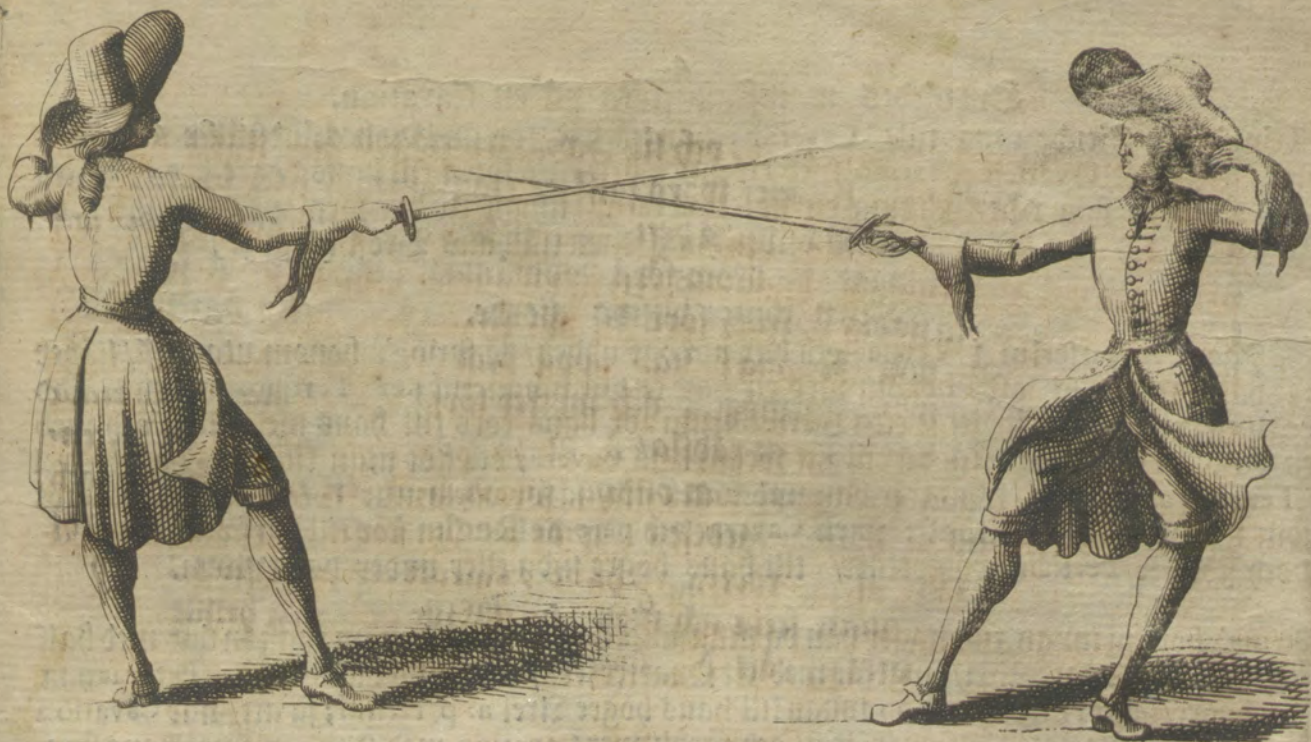

Här förefaller en Fråga/ hwilkendera aff desse två/ hafwer öfwer den andre stö-
re Förmåhn eller fördeelachtigheet uthi Läger-Fächtning/ antingen den som
Attaqverar, eller den som blifwer angräppen.

Detta förekommer mig således till swars/ här öfwer at gifwa min me-
ning och omdöme/ det bägge hafwa på sin sida sine särdeles stähl/
regles och rationer, som hwar och en är beqväm/ färdig och dispones
rat till/ der effter han sin nytta och fördeel mera eller mindre judicerar be-
sluter och stadfäster. Altså först/ effter min mening/ hwad beträffar dem/ som
aldeles förlitit sig på Parader, ståtandes dem under mångehanda förmåner
och säkerheter/ i anseende emot dem/ som attaqvera: Ty en defensiff Fäch-
tare hafwer fuller det avantagio, när at hans Kropp är anrättat och stått
på faste och stadige fötter/ hafwer han nu der jämpte en god wettenskap med
wål utharberade Leder/ äger han ett stort förtruff hoos den som uthi denne
Konsten intet så mycket öfswade/ uthan med en obetänksam häffrigheet willia
sine stöter förrätta/ hwilka således aff en förståndig defension antelligen kom-
ma till korta. Hwarföre äro en stor deel som säga at Parader äro det för-
deelachtigste i Fächtning/ hwilket och hoos mången låter göra sig brukan-
des de samma desse Stäl sig till hielp reda/ at alla Stöter och Finter stå
till at parera; Till hwilket (dock hwar och en sin mening förbehållen) tag
aldeles nekar/ och torde säga det måste deelen aff Parader (effter Konsten at
tala) äro falska och bedrägelige/ emådan som parera steer meer aff en Rädde
hoga än utoff wettenskap/ såsom wij finna hoos alle Människior den medföd-
de fruchtan och redhågan/ at hwar och en söker gläarna sig wärja och förswara.
Till det Andra/ kommer och dem till at parera, som besqnerligen äro o-
stadige och okunnige här uthinnan; Ty den Resolution och wettenskapen fat-
tas/ den måste ofeelbart blifwa twungen at parera, aff orsak at den samma
intet är så prompt och färdig sin Siendes Klinga judicera. Hwarföre lærer
ingen kunna neka det at twenne dethskillige ting uppå en gång intet låta eller
kunna göra sig; Ty icke kan man tillitit hålla ögonen öpne och igenfluene/
som dock likwål är en subteil rörelse. Altså om tag än wijdare torde uthlåta
mitt omdöme öfwer denne Frågan/ hwilken då hade förmåhn/ när dhe
å bägge sidor äro wålförfarne och exercerade, så höllo tag med den som
Attaqverar, ty den samma arbetar uthi tillfälle och farten at practicera hwar-
sehanda ting och lägenheter/ och icke sätter sin Kropp till måhls/ som den
andre

andre hwilken stilla ligger/ kunde och till ofwentyrs någon åter ställa mig det
answaret/ at jag sade det Parader woro falske/ då jag likwäl sielf brukar dem
uti mine Lectioner: Hwar uppå detta lärer fortelligen till swars/ det jag
icke talar om Nylärningar/ hwilkom först nödwändig behöfues/ at fatta och
intrepria en god och stadig Postur, förr än dhe kunna komma till den fullkom-
ligheten; Men min Mening syftar uppå dem samme/ som uthi sig
uti denna Konsten wara förmögna och mycket försarne/ hwilkas Fächlande
uti Parader meera består aff en rådsla/ än aff en god Resolution och Weren-
skap; Der ellest alla Lectioner som blifwa gjorde uti ett rätt Tempo och
Mensura, så icke till at Parera, särdeles när de Regles blifwa der hoos i acht
tagne/ som jag i det öfrige fortelligen hafwer omrört och beskrifwit: Ty
ingen Lecon måtte feela när man får tillfälle at göra henne
uti en rätt Mensura och Tempo,

Emot ett långt Qäger/ i Secunda Terria eller Qvarta, deruthinnan
 din Adversarius ligger stilla. Ibland hwilka Denne
 förste Figuren, framter en Stringering
 uthi Qvarta.

I,

Figger din wederpart långt med en raak Klinga så String: honom innan
 till med en halff Quart (Fig. 1.) ligger han stilla/ så lyfft i dett samma
 din högre fot till den enda Mensuren. sätt honom med en hast neder/
 och stöt per Quartam med uddens försänkning innan till hans kropp.
 a. pie fermo fig. 2. Men emot en Secunda måtte du med Korset gå
 något högre/ hwar med Ansichtet blifwer bättre förwarat. (Fig. 2.)

2.

Figger han med udden öfwer sig/ och Korset neder/ så string. honom
 innan till/ disordonnera i hast derstädes hans Klinga med en battute, der med han i din
 stöt intet kan angulera. dock utan fotens rörelse; gör battuten med din styrka i hans swa-
 ga/ så har han desß bättre force, stöt der på Quartam innan till hans Kropp a. pie fermo
 (Fig. 2.)

3.

Figger han med udden i högden/ och är innan till blott/ så gå med din udd öfwer
 till hans/ will han då intet movera sig/ så stöt Quartam med ophögt kors och försänker
 udd till hans inwerß kropp; Men låg han högre med udden/ så gå honom med din swa-
 ga i hans halftwa styrka/ emedan han är med sin udd utur presenta, så är dett nog/ att
 du åst för hans udd; insall förwarat (Fig. 2.)

4

4. Su,

4.
Huruledes man skall stöta på en Cavation.

String'. din Fiende utan till/ Caverar han/ så stöt/ för än han har ändat sin Cavation/ Innan till med Quart. a. p. fermo med ett insteg af högre foten till hans högre bröst (Fig. 2.)
Caverar han i dett samma du stöter Quart. innan till/ så förwänd din hand utur Quart' i Tert' och stöt henne utan till öfwer hans Arm till hans Bröst (Fig. 4.)

5.
Huru Finter blifwa gjorde.

Jager Adversarius i Tertia och har uphögt udden/ så String'. honom utan till/ ligzzer han stilla/ så giör honom med en hast en fiot innan till per Tertiam uti en jämbd linie/ utan jern/ ungefär ett Quarter. fram för hans kors till hans medel-liff/ och med foten sosp. in Aria. Parerar han till sin wenstra/ så Cavera/ och stöt utan till hans högre Axel per Tertiam a. p. fermo; Caverar han under din stöt/ så förwärla utur Tert' i Quart'. och stöt honom innan till hans Kropp: Men Caverar och parerar han din stöt till sin wenstra så paltera och stöt per Tertiam wählbetäkt/ till hans högre sida eller under hans Arm.

6.
String'. honom innan till/ ligger han då stilla så Cavera och giör honom i hast en fiot med half Quart. till hans högre Axel/ ungefär med ett Quarter jern/ när wijd hans kors; Parerar han till sin högre/ så stöt med Cavation innan till hans högre Axel a. p. fermo; så att/ när Cavation är ändat/ då mestie stöten hafwa träffat/ och förblifwer Cavation med klingan emot hans swaga så att udden allena giör effecten. (Fig. 2.)

7.
Huruledes desse begge Finter blifwa doublerade.

Jager Advers'. Tert'. något långt uphögd/ och med udden inwerth wender/ så String'. honom utan till/ och Cavera med en hast innan till och giör honom en fiot med en batture af foten/ går åter igenom med en hast/ och giör honom den finten utan till med foten sosp. in Aria; parerar han till sin högre så Cavera och stöt per Quartam a. p. fermo (Fig. 2)

8.
Ligger din Advers'. långt och med något ophåfder udd/ så gå honom an per Tertiam med udden i prospective hans kors intet mycket diupt/ träd altså med wenstre foten i quatio/ och drag dig med Kroppen utur preless hans udd/ med klingan blif i en jämbd linie under hans klinga och holt den högre foten i samma linea sospelo in aria går han i dett samma med sin klinga prospect' din Kropp effter/ så sätt med en hast den högre i den förrige linien för sig neder/ och wijdare i Mensura. giör altså honom Finten innan till per Quartam och gif wäl acht uppå huru han parerar, parerar han intet/ så stöt per Quartam derstädes med passaden af wenstre skenkeh. Fig. 9.

9.
Merk i gemen hos alla Finter. att dhe blifwa säkrast och lyckas bäst/ när din advers'. är i motu/ eller gifwer dig antingen med foten/ Kroppen eller klingan. ett tempo och du i dett samma giör en Fint. då lärer han den intet så lätt kunna judicera.

10.
Huru man skall Cavera och Contra Cavera

Vigg digh uti ett långt låger/ med udden något inwertes wändt/ wille han då din klinga utan till med ett instegh String'. så gack i en hast med cavation och stöt quart. innan till a. p. fermotill han högre Axel. (Fig. 2.)

11.
Träder han i sin String. med foten intet fram för sig/ så giör honom i hans String. innan till en fiot och gif acht uppå hans parade.

12.
String'. honom innan till/ caverar han och wille dig åter utan till String'. med ett insteg/ så contracavera och stöt i dett samma contra cavation innan till per quartam a. p. fermo (fig. 2)

13.
Stringera honom utan till/ caverar han och will dig åter med ett insteg innan till String'. eller med sin styrka i din swaga fintera eller stöta/ så contracavera och stöt utan till med contra cavation A. p. f. träder han med sin cavation intet fram för sig/ så giör honom en fiot i contra cavation utan till/ och stöt quart. innan till (Fig. 2.)

4

**Söllier altså Tertia med des Brust / Egenstaper och Positeur,
såsom ofwansstående Figur N. 3. utwisar.**

^{14.}
Ligger han långt och hafwer udden innan till / så string. hans Klinga utan till per tertiam
(Fig. 3.) ligger han stilla så stöt med en hast utan till per tertiam med uddens försänkning
till hans högre Axel A. p. fermo (4)

^{15.}
String. din Adversarium innan till / caverar han så giff grant acht uppå tempo i dett han
gör sin cavation att du stöter tert. utan till öfwer hans Klinga till hans bröst / udden blifva
wer något försänkter (Fig. 4.)

Caverar han i dett du stöter Tert. öfwer hans Arm / så förwärsla med en hast utur Tert. i
Övart. och stöt A. p. fermo så wähl utan som innan till hans Kropp / (Fig. 2.)

^{16.}

Huru finter blifwa här gjorde i Tert. med påföljande stöter.

Ligger din Wederpart i Tert. med något ophögd och utwerk wender udd / så bindt honom
innan till (Fig. 1.) cavera hastigt och gör honom finte utan till; men med en
baste of högre foten / dock intet diupt / gack i dett samma åter igenom / och gör finte innan
till / parerar han till sin wenstra / så Cavera och stöt per tertiam A. p. fermo öfwer hans
högre Arm. (Fig. 4.)

^{17.}

Ligger han långt / så string. honom innan till / Moverar han sigh
intet / så gör honom der medh Styrkian emdot hans Swaga en finte

till hans Ansichte/ eller hwilket säkrare är äth hans högre Axel/ med den högre foten sospeso in Aria: Kroppen och Armen blifwa wäl uthsträckt/ parerar han öfwer sig till sin wänstra och gifwer sig öfwer Klingan ingen blott/ så förfall i det samma och stöt per Tertiam i linien under hans Arm/ wälsbetäckt a. pie fermo så at Handen blitwer i samma cito, och Udden allena gör effekten, parerar han intet efter finen, så stöt i det samma uti en motion per quartam, eller passera till hans högre Axel/ caverar han under din fot, så wänt utur quart i tertia, och stöt honom utan till hans högre Axel. Fig. 4.

18.

Giör honom finen som tillsförende per quartam, tager han till sin wenstra / och giör sig blott öfwer sin Klinga utan till/ så cavera i samma cito, och stöt per Tertiam a. pie fermo och låt ditt Ansichte komma innan till. Fig. 4.

Dhe inwärtas Finter med contra postur huru dhe blifwa fördubblade.

19.

Ligger din Wederpart långt/ så bindt honom innan till och gå igenom/ giör honom med Foten en batture, utan till en fot med lütet Jern; Men inter diupt/ parerar han/ så cavera åter med en hast/ och giör honom finen per quartam med contra postur innan till/ gif acht uppå huru han parerar.

20.

Stringera honom utan till / ligger han då stilla / så giör honom der med styrkan emot hans swaga en fint per Tertiam eller Quartam till hans Ansichte eller högre Axel/ parerar han öfwer sig/ så förfall och stöt med Secund under hans högra Arm till hans inwärtas Kropp/ och så snart cavation är uth/ måtte stöten hafwa råkat. Du kant och stöta a. pie fermo eller passera, och giöra finen med blåtta Kroppens öfwerböjning/ will han intet parera effter finen, så förwändt henne geschwindt i en stöt per Tertiam til hans högre Axel/ caverar han/ så stöt Quart med wenstre fotens passering till hans inwärtas Kropp. (Fig. 9.)

21.

Giör honom den finen utan till som tillsförende/ parerar han till sin högra i mening att bekomma din swaga/ och wille der med en hast gå för sig/ tänkandes att stöta öfwer din swaga/ så Cavera och voltera Quart till hans inwärtas Kropp. Fig. 2.

22.

Giör han paraden med wenstre Tertz.; så stöt angulerat Quartam utan till öfwer hans högre Arm in/ att du tillika när du har råkat/ kan wrida hans Werja utur handen på honom. Fig. 15.

23.

Lägg dig långt i Tertia med en jembd Klinga/ wille han dig med ett infieg innan till String. så Cavera i dett samma förr än han röer din Klinga/ och stöt utan till per tertiam, så att när Cavation är ute/ måste stöten hafwa råkat. (Fig. 4.)

24.

Sätter han i String. foten intet för sig/ så giör honom i hans String. utan till finen per Tertiam med Contra postur, och gif acht uppå huru han parerar, du kant och giöra Finten utan jern/ eller och dubblera honom.

25.

Trycker din Adversarius utan till emot din swaga/ och du har försunnat ditt tempo med Cavation, så tryck hårdt emot/ och för än han får see sig före/ så lått hans Klinga fara/ och giör honom utan till finen i Tertia, stöt der på Secund, utan till under hans Klinga A. pie fermo (Fig. 5.)

Huru Secunda med några Lectioner så wehl a. pie fermo som med passader blifwa gjorde.

26.

Ligger din Adversarius en finte per Quartam / parerar han och drager till sig Klingan

gan resolverandes sig till din swaga med sin styrkia/ i mening at falla bakom din Udd / så stöt Tertz. wäl betäckt A. pie fermo under eller öfwer hans Klinga / hwarest han är öppen/ och stringera honom för effterstöten/ retirerar han sig i den samme Paraden. så cavera och stringera honom uthan till/ eller gör honom der en Fint till hans Ansichte ; Parerar han öfwer sig/ så cavera och stöt under hans högre Arm per Secundam, Fig. 5.

27.

Wille han emot denne Finten per Quartam förfalla/ syftandes med Secunda till din inwertes Kropp stöta/ så låt i en hast din Udd sunka/ och stöt Quare' innan till äht hans högre höfft A. pie fermo eller med det falska Steget. Här kantz du och med blotta Kroppens öfwerböjning bruka denne feinten.

28.

Brucar han sig en tilldragen Parade, och wille med sin styrkia uphåfwa din Udd eller swaga/ så gör en cavade, och stöt med halftwa secunda heel uthsträcker innan till hans Luff/ per passada eller A. pie fermo. Fig. 5.

Chiamater, med eller utan Retirader gjordē.

29.

Stringera din Wederpart innan till/ och gör dig uthan till öpen öfwer din högre Arm/ hwilket skeer när du din udd mehr än som elliest innan till wänder/ hwilket och finner sig wid string'. der udden uthom wanligheten afwänder utur presensa, eller och med en emothåning stöter han med sin Styrkia i din swaga/ så cavera och stöt Quare'. innan till.

30.

Guardera dig långt/ stringera innan till ; Eller om du blifwer stringerat, så låt din udd i Quara utan mouvement aff foten/ allenast rör den fremste leden till din högre sin loos/ så at du blifwer innan till öfwer klingan öpen: Har han uthan till stringerat, så cavera och gör honom förriga Chiamater ; Stöter han i det samma Quare' innan till ditt Ansichte / så förfall och stöt Secund' under hans Klinga wälbetäckt till hans högra Sida. Fig. 21.

B

Emot

Emot Mutering utur ett underläger.

När din Fiende uthi Mutering med hela Armen och Klingan tillijka rör sig; går du med din udd till hans högre Axel/ framhärda i dett samma med honom och stöth Quart. innan till. Item muterar han i ett underläger/ så begif dig och i ett underläger med en jämbd Klinga/ wille han åter gå i ett öfwerläger/ så framträd du i dett samma/ när han bryter Mensuren, och gör honom en Finte utan till hans Ansichte/ cavera i dett samma/ och stöt under hans Klinga. Du kant och när han muterar tollia hans Klinga/ och gifwa grant acht uppå ifrå hwilken sijda han kommer/ kommer han ifrå sin högra och går till sin wenstra/ så stöter du Quart. men kommer han ifrå sin wenstra och går till sin högra/ så stöter du Tertz. öfwer hans Klinga/ men går han med sin Arm högt och rak så stöter du under Klingan. Fig. 5.

32.

Men der han (i dett samma att du stöter Tertz. öfwer hans halftwa styrkia) med sin Klinga far baköfwer/ så passera med en hast fort och stöt Secund. uthan till under hans Klinga Fig. 5.

33.

När du Stringerat utan till/ så lått din udd med en hast nederstuncka/ gack i dett samma igen med din udd öfwer sin/ och string. honom hans Klinga innan till/ så snart han går med sin Klinga igenom/ så gif gran acht uppå Tempo i dett han går med sin Klinga igenom/ då stöter du med Tertz. utan till öfwer hans halftwa styrkia af hans Klinga till hans högre Bröst/ med ett insteg af högre foten. Fig. 4.

34.

Stringera din Adversarium utan till/ caverar han/ och wille innan till utan inträdning String. så cavera, och gör honom en fine utan till med Quart till hans Ansichte/ parerar han öfwer sig / så stöt innan till med hela Secund. a. p. fermo eller med Passaden. Fig. 5.

35.

Huru man Stringering i ett medel- eller underläger bemöta skall.

När du innan till/ och han wille stringera din Klinga utan till förutan inträdning/ så gör honom i dett samma en Finte innan till/ tager han med sin styrkia effter din swaga/ så cavera, i dett samma stöt Tertz. långt öfwer hans högre Arm/ med uthstötning aff högre foten.

36.

Stringera din Fiende utan till/ wille han i dett samma gå igenom och taga din Klinga innan till/ så lått honom intet så röra wiid din Klinga/ uthan i dett han är i motu. så gör honom en Finte i hans cagation utan till / i dett han då tager till sin högra sinkeff effter din Fint. så cavera och stöt Quart. innan till hans högre Bröst/ och på samma sätt när du har stringerat din Fiende innan till Mutatis mutandis.

37.

Har du lågrat dig långt/ så fall i dett medel- eller underläger; wille han då din Klinga innan till förföllia/ så låts/ i dett/ att du wilt innan till instöta; Men giff intet järn/ parerar han/ så stöt utan till/ du kan och först ofwan och sedan nedan till fintera. så bringar du din Fiende i större Confusion, och står uti ditt behag hwart du wilt stöta öfwer eller under.

381

**Föller Prima och hennes Egenkap/
Huru den inwers Finten med contrapostur, såsom och Finter
utan jern/bliswa gjorde och dublerade,**

38.
Ligger din wederspart med halftwa Kroppen/ och utsträcker raak Arm fram för sig/
Udden i högden något inwers wänd/ öpnandes sig något öfwer sin högre Arm/ så
blif med korset i lijka högd med din högre Armo och gack med udden i halftwa Secund. öfwer
hans Klinga/ moverar han sig intet/ såstöt per prima öfwer hans högre Arm med för-
sänkt udd. Fig. 6.

39.
Ligger Advers' åter långt i Tertia. medh ophögd udd / så gack honom medh
udden prospective hans kors per Tertiam/ när du har kommit honom så när/ såträd i
en hast med den wensra foten i Quadro utur præsens hans udd/ och skränk i dett sam-
ma din Kropp/ som är funderat på den wensra foten/ aldeles äth din wensre sinkofh/
och behåll den högre foten Sospeso in aria. lägg altså din Klinga jämppt under hans/ der
med du har tillfälle att giöra mindre motion/ går han i dett samma med sin Udd i pro-
spective effter din Kropp/ så förwändt i en hast utur Tertz. i Secund. med uddens op-
höjning och Cooperera hufwudet der med/ sätt så din högre fot i sin förrige lioie längre
in/ och passera uti en motion med den wensre foten i linien till den högre: Men skränk
Kroppen innan till hos hans Klinga/ och stöt per Secundam till hans Bröst/ i dett sam-
ma kommer du med din wensra hand wid hans Klinga och fullförey till hans kärh: Och
skulle han då willia Cavera eller stöta under/ äro Blotten derstädes honom betagne.

Du kont och innan till (i det han går med Udden utur presensa) wähl betäckt fort passera ; Men skulle han liggia stilla / i det du träder utur presens hans udd / så uphåff utan till din udd / och beträckt dig der sammanstades / passera så med den högre foten i linien aff din wänstra / och stöt uthan till per Primam, förstränct dig med din wänstre Hand under Korset. Fig. 6.

40.

Gjör honom Finten utan till / parerar han till sin högra / och du hade försunnat det tempo i Paraden, så träd i det samma med din wänstre foot tåmmeligen wäl till hans högra på honom in / och gå med din udd ofwan till hans / din wänstra Axel låt i insieget komma så langt fram / at du kan om det skulle göras behoff / taga i hans Gäfte / så at kroppen blifwer aldeles halberat / stöt i det samma Prima öfwer hans Klinga : Gjör han den förrige paraden med en retirade in / så cavera och gå innan till öfwer hans udd ; när det är stedt och du åst åter i mentura / så låt din udd stunka / Korset lyfter du wäl opp / och stöter Quart innan till hoos hans Klinga. Fig. 2.

41.

På ett annat manieer, gjör honom åter utan till en feinte med contrapostur, far han intet fullkomligen öfwer sig / och wille din Klinga med macht bort parera, så förwändt i Prima, och stöt henne med förhängder udd til hans Ansichte / så lär denne stöten aff honom beswärligen blifwa parerat. Alltfördy kan man altid bruka Prima i stället för Aeri, när Fienden ligger med Klingan högt. Fig. 6.

42.

Wårdare med den föregående Finten, stringera honom uthan till / något meer än som eliest i larga, ligger han stilla / så träd med atraveria wänstra foten jämpf på honom in / och gjör honom ierskades en fint med contrapostur til hans Ansichte eller Bröst.

43.

Så honom medh Feinte uthi contrapostur i prospective hans Kors / och när du medh din wänstre foot / inter har fullkomligen nåt menturata largam, så träd innan til hans Klinga med den högra foten i quadro, och bringa der med kroppen utur presens hans udd ; Men med din Klinga blif uti en jämbd linie under hans. Behåll den wänstra Foten i samma linea tospelo in aria går han i dett med udden effter din kropp / så sätt med en hast din wänstra fot i samma linea ; Men något diupare i Mentura / och gjör honom samma Fint per Tert, gif då gran acht uppå huru han parerar. Parerar han intet / så förändra finten i en stöt / och gå utan till med passaden fort per Primam / om han då skulle med sin Klinga farit bak öfwer sig / wore dett honom omögeligt att parera, för den Angulum som Prima gifwer / emådan udden är till Jorden Inclinerat Fig. 6.

Huru den Uwertz Finten med Contra-postur,
och finter utan Zern / blifwer
dublerat.

44.

Ligger din Adwers' långt i Tert, med udden något högt / så bindt honom utan till an som Fig. 2. gaf igenom / och gjör honom med en batture af foten innan till / en fint per Tert, utan Zern / parerar han / så Cavera med en hast igen / och gjör honom finca med Contrapostur utan till i Tert, gif då gran acht uppå huru han Parerar.

45. Will

45.

Will din wederpårt i samma Finc med Contra:postur (som stter utan till med kroppen) förfalla och passera per secund' under klingan till din inwertes kropp att stå/så lätt i dett samma din udd uti Terr' sunka; Aba flera med kroppen/ din Arm motte du intet sträckia aldeles uth/ utan blifwa wiid hans swaga/ gör fördensfull med kroppen en Scurzo, så att din wenstre Axel kommer wähl fram/ stöt i dett samma Terr' med ligation under hans klinga med en passade. Fig. 8.

46.

Huru förhängande Quart' blifwer giord.

Stringera honom innan till/ och gör honom en fine utan till i Terr'; parerar han med jembd klinga till sin högra sinkos/ så falzera hans klinga / och stöt innan till per Quart' A. p. fermo Fig. 7.

47.

String' honom utan till/ Caverar han och will dig åter igen innan till utan inträdning stringera, så Contra cavera och String' honom å nyo utan till med ophåfning af din högre foot till den enda Mensuram; så framt han åter går igenom/ så stöt Quart' innan till med uddens försänkning/ klingan blifwer en wriden ser ån han har giordt sin Cavation; men du moeste wähl blifwa med din styrka hos hans swaga. Fig. 7.

48.

En Chiamara med förskrenckter kropp. String' honom utan till/ låt der på din upp wähl gå till din wenstra sinkes/ så att du utan till blifwer aldeles blott/ tom i dett samma med kroppen fullkemb. sträncker/will han då i din swaga utan till instöta/ så låt med en hast din wenstra Axel gå tillbaka igen/ Cavera och voltera Quart' till hans inwertes kropp; Sätt din tåå i stränkning wähl uth/ stöter han i din halwa styrka/ så falzera hans klinga och stöt Quart' Fig. 7.

E

Emot

Emot Mutering,

49.

Sägger han i Tert, med jembd Klinga och Muterar för dig/ så att hans kropp är innan till blott/ då gack icke efter hans swaga/ utan gack innan till i prospective hans kors: när du äst i Mens' eller han träder i dett samma/ så stöt du då med försänkter udd/ Quart' till hans underliff/ så är hans Klinga der med ligerat; eller stöt Quart' avancerat till hans öfwerliff. Eller Gwardera dig med ett medel-läger/ i dett då han med Mutering avancerar, så gack utan till med foten per Tert, uti Contrapostur opfö- re/ så har du funnit hans Klinga/ Eller gack i Quart' när du hafwer nått Mens' i prospective hans kors under hans Klinga/ så att du kommer utan till hans Klinga/ och stöt der på Quart' innan till/ med omwreden och försänkter udd. Fig. 7.

50.

Gack honom utan till i prospective hans kors/ Cawera der på med en hast under hans Klinga/ så att du då kommer innan till öfwer hans Klinga/ och avancera i dett samma med den högre foten/ stöt der på i ett arbete Tertz hos hans Klinga omwreden utan till under hans Klinga med försänkter udd Fig. 8. Du kan rätt och slätt ända fram när du äst honom angangen i prospective till hans kors/ och när du äst i Mens' och han går med sin udd till sin wänstra/ stöt Tert' utan till ända fram öfwer hans högra arm.

51.

Ett annat emot mutering; Gå honom utan till hans högre öfwer-liff så länge med din udd/ i prospective hans kors/ till des du kommer med din klinga att raverlo öfwer hans/ så gör dig hans Mutering ingen skada/ stöt i dett samma Tertz utan till fort; skulle han/ det samma innan till willta Voltera så lätt din klinga bakslunka/ och för din wänstre hand fram wed ditt kors/ då kan han intet bruka Quart'. Du kan och göra Fioer hwar igenom du bringar honom att liggia stilla/ och tag sedan Mens' och tempo i acht.

52.

Muterar han och går med sin udd en heel Circel omkring/ så gack honom i en jembd linea med din udd i Quarta till hans kors/ då lähr han intet röra din klinga/ gif gran acht uppå hwilken sija Circelen omkring löper; ty går han ifrå sin högra till sin wänstra/ så stöt efter undfängen Mens'. i dett han kommer med sin klinga neder utan till/ med uddens försänkning i ett arbete Quart', liksom wriden innan till hans högre bröst. Fig. 7.

53.

Eller ophåf din udd/ i dett samma han kommer öfwan omkring/ så blifwer han förhindrat i sin mutering. och hans Klinga innan till String' wille han då din klinga innan till forcera, så Cedera i samma tempo med din klinga/ och stöt med angulerat secund' innan till hans öfwerliff af hans kropp Fig. 10. Eller behålt udden som tillförende emot hans kors: stöt i dett du har fått Mens' (nähr han går med kårset neder till sin högra) med secund' emot hans klinga till hans inwerk kropp.

54.

Muterar han och går med sin klinga i en heel Circel ifrå hans wänstra till hans högra/ så uphåf din udd i dett han kommer öfwan efter omkring/ så är hans klinga stängd; wille han forcera din klinga/ så kom med ditt kors i ett tempo innan till öfwer hans klinga i quart, falzera der med hans klinga/ och stöt med samma quart' innan till acht hans högre höfft/ eller voltera quart' utan till öfwer hans högre arm. Fig. 7.

Guru

Huru förhengiande Secunda eller Tertia blifwa i stöter
giorde och brutade.

55.
 Gigger din Advers' långt uhtsträcker i Secunda Teri' eller quart' med en jembd Klinga / så gack med förskränkter Kropp per Secund. i en jämbd linea innan till hans kars / ungefehr ett halff quarter der ifrå med högre fotens oplyffning / och låt som du der wille instöta / gack alltså i en hast igenom med en subtil rörelse af Klingan öfwer hans sinkos per Secund' eller prim. och stöt tillstå med ligation utom hans Klinga till hans underläff: Kroppen blifwer wähl förskänkter / och gack med karsen wähl högt Fig. 8.

56.
 Will han din Fint per quart' med förhängder Secund' tillstå i en omwridning utparera, i mening utan till under din klinga att instöta / så werla utur quart' i tert. och stöt henne utan till under hans klinga in / så att han råkar med sin swaga i din styrka / då är honom hans kringwridning förhindrat / och hans klinga ligerat: Detta kan du och bruka när han stöter quart' innan till / och på dett sätt will parera. Fig. 8.

57.
 Stringera honom innan till / gör han i dett samma under din klinga igenom / och wille utan med förhängder tert' till din högre sidu instöta / så stöt med en halff secunda i en linea utan till under hans klinga / för än han kommer under din / liika som med en omwridning; I liika motte när han på den inwertes fioten per quart' wille giora dett samma Fig. 8. Alltså och när han i ett undersläger på din inwert' string'. med en angulerat secunda till din inwert' kropp wille stöta.

58.
 Derföre string'. honom innan till / och gior honom derstädes finten per quartam; wille han då med secunda utan till under din klinga instöta / så parera honom hans stöt / med din heia styrka till din högra / liika som med en omwridning / och stöt i ett arbete utan till per tertiam öfwer hans klinga till hans högre Axel.

På

På ett annat sätt; String'. honom innan till/ går han i dett samma igenom/ och wille sig utan till/ förutan inträdning String'. så Contra-cavera och String'. honom innan till/ uphåf i dett samma den högre foten till den Enga mens; så framt han derstädes wille Cavera, så stöt/ i begynnelsen hans Cavation, utan till i Tertia med uddens försänkning/ liika såsom man wrede hans Klinga omkring utan till under hans Klinga in till hans underläff.

60.

Huru man skall sig förhålla emot de Chiamater i ett medel eller underläger.

Öpnar sig din Advers' innan till i medel Teri', och hans udd ähr wähl till hans Högra sinkos/ så String' honom innan till/ ligger han stilla/ då gör honom en Fint med halftwa Quart'. ofwan till hans högre Axel/ far han öfwer sig till sin wenstra sinkos/ så stöt Teri' under hans högre Arm; din Kropp sänk wähl/ och gaff med Korset wähl högt: Men geck han öfwer sig i Teri'. utan parering, så wändt Finten i hela Quart' och stöt henne till hans inwers Kropp: Stöter han när du har innan till String' honom/ utan till under din Klinga/ så stöt per tertiam A. p. fermo tilllika med honom under hans Klinga till hans utwers Kropp. Fig. 8.

61.

Ricavader, och Meggia Cavader huru dhe blifwa practicerade och anbrachte.

Guardera dig långt med en jembd Klinga/ String' han dig innan till/ så gör du en Cavation, gör han i dett samma Contra-cavation och träder dig med en string' aff styrkan i din swaga bättre i Mens', eller stöter en Quart'a, så cavera med en hast ricavation utan till per tertiam till hans högre Axel/ a. p. fermo Fig. 4.

62.

Guardera dig åter långt med något inwertes wender udd/ String' han dig utan till/ så cavera du; contra-caverar han der på och träder med en string' eller gjorde en Fint med sin styrka i din swaga/ så ricavera och stöt med en hast ricavation, för än han rörer din Klinga innan till/ per Quart' a. p. fermo till hans högre Axel (Fig. 2.)

63.

String'. han dig innan till i mens' larga, så cavera med något jern och din fot fosp. in aria. wille han utan till der på stöta/ så bruka commette di spada, cavera åter med en hast och gack innan till med kårket till hans swaga/ och stöt der på quart a. p. fermo till hans högre Axel. Innan till gif honom och så jern/ med höare foten fril / när han så wäl innan som utan till/ är något diupt i mens' brukar du dig meggia cavation.

64.

Guardera dig långt/ med något inwers udd/ String'. han dig utan till med en påtryckning/ så cavera och giff jern/ der med att han åter får string'. innan till; Om han då å nyo utan till med en tillkramning träder in att string. eller stöta/ gör honom der på en meggia cavation, så att du blifwer med din Klinga jempt under hans/ då lärer han icke råka din Klinga/stöt så i dett samma tempo till hans inwers Kropp.

65.

Lägg dig åter långt med jembd Klinga i terr. wille han då med en påtryckning emothålla/ eller innan till string'. så cavera och giff honom/ till en försörning/ utan

till

till jern/ der med han får åter tillfälle 'att strig'. när han då innan till med en påtryckning tillträder att strig; Gör honom der på en meggia Cavation så att din Klinga kommer jempt under hans/ då läver han fela din Klinga/ sidt i dett samma hastigt med meggia Cavation i hans inrykning per Tertiam till hans högre Axel Fig. 4.

Denna Fig. 9. med Wenstra Foten fram/ utvisar en Passade,

66.

Figger din Advers' långt i Tert/ så gack med din udd i prospective hans Kors/ föhr din Klinga i Quart/ träd i det samma du har fått Mens' med din högre fot i quadro. utur præsens hans udd/ och behåll din wenstra losp' in Aria i linien utaf din Fiendes Klinga/ blif så med din Klinga i Quarta jämpst under hans; Går han då prospective din Kropp effter/ så sätt i det samma din Wänstre Fot i sin förrige linie, något diupare in/ och gack med din Klinga utan till hans; Tager han då med sin styrkia bak öfwer sig så cavera i det med Secunda under hans klinga/ och passera med den högre Foten in: Men der han (i det samma när du hafwer din Foot solo. in Aria) parerar din Klinga till sin högra sin loos/ så cedera och passera i det med wänstre Foten innan till på honom/ till hans högre Bröst per Quartam. Fig. 9.

67.

Figger din Wederpart långt/ och medh något ophåfder udd / så gack honom an per Tertiam med udden i prospe' hans kors intet mycket diupt; träd alltså med wenstra foten i quadro. och drag dig med Kroppen utur præsens hans udd/ med Klingan blif i en jembd linea under hans/ och håll den högre foten i samma linea losp' in aria; Går han i dett med sin Klinga Prospea' din Kropp effter/ så sätt med en hast/ den högre i

D

den

den förriga linien för sig neder / och wärdare i mens'; Gjør så honom Finten innan till per Quartam och giff wäl acht huru han parerar; Parerar han intet/ så stöt per quartam derstädes med palsaden af wenstra Skenkelen. Fig. 9.

68.

Påtröcker din Fiende utan till/ emot din swaga/ och du har försummat Cavation, så tryck honom hårdt emot/ i dett/ lått hans Klinga fara/ gack honom med Finten i Contra postur; will han intet parera så stöt der på i en motion per quartam till hans inwertz kropp a. p. fermo eller med palsaden af wänstra skenkelen/ parerar han/ så tag tempo i acht. Fig. 9.

En Lection emot Stringering.

69.

När du äst innan till Stringerat så lått din udd i en hast nedersunka/ gack med din Klinga straxt opp igen / och see till att du får med din styrka hans swaga; String' honom hans klinga utan till/ så snart han wille Cavera under din klinga/ så gif gran acht uppå Tempo i dett samma han går igenom/ att du träder med din wenstre fot in på honom / och stöt innan till med qvar' äth hans bröst. Fig. 9.

Chiamater med eller utan Retirader gjorde.

70.

Stringera honom utan till/ drag i dett samma din klinga till dig/ så att hans kommer Sunder din klinga/ och din öfwerdehl af kroppen lått något siunka tillbaka; Stöter han innan till/ så bruka dett falska steget. Observatio. Dee Chiamater som skee med Retirering blifwa brukade när Fienden är i full mensura den andra utan retirering. när han intet rätt mens' har till stöten.

71.

Chiamater på ett annat sätt; Äst du honom utan till hans klinga/ eller han hade dig derstädes string', så retirera dig med klingen och kroppen; öppna dig utan till öfwer din högra Arm/ fast i den halftwa Secund', och för fästet wäl utan till/ der med att du dig ingen annorstädes öppnar: Om han wore dig med sin klinga tåmmeligen när/ så kant du wäl sättia din wenstra fot något tillbaka; då kommer du så mycket mer utur mens', stöter han uthan till per Tertiam öfwer din klinga in / så cavera och parera honom hans stöt med wenstre handen / nedan till din högre sida sinkos/ och stöt med Secund, contra tempo i en jemhd linea till hans öfwerliff. Fig. 13.

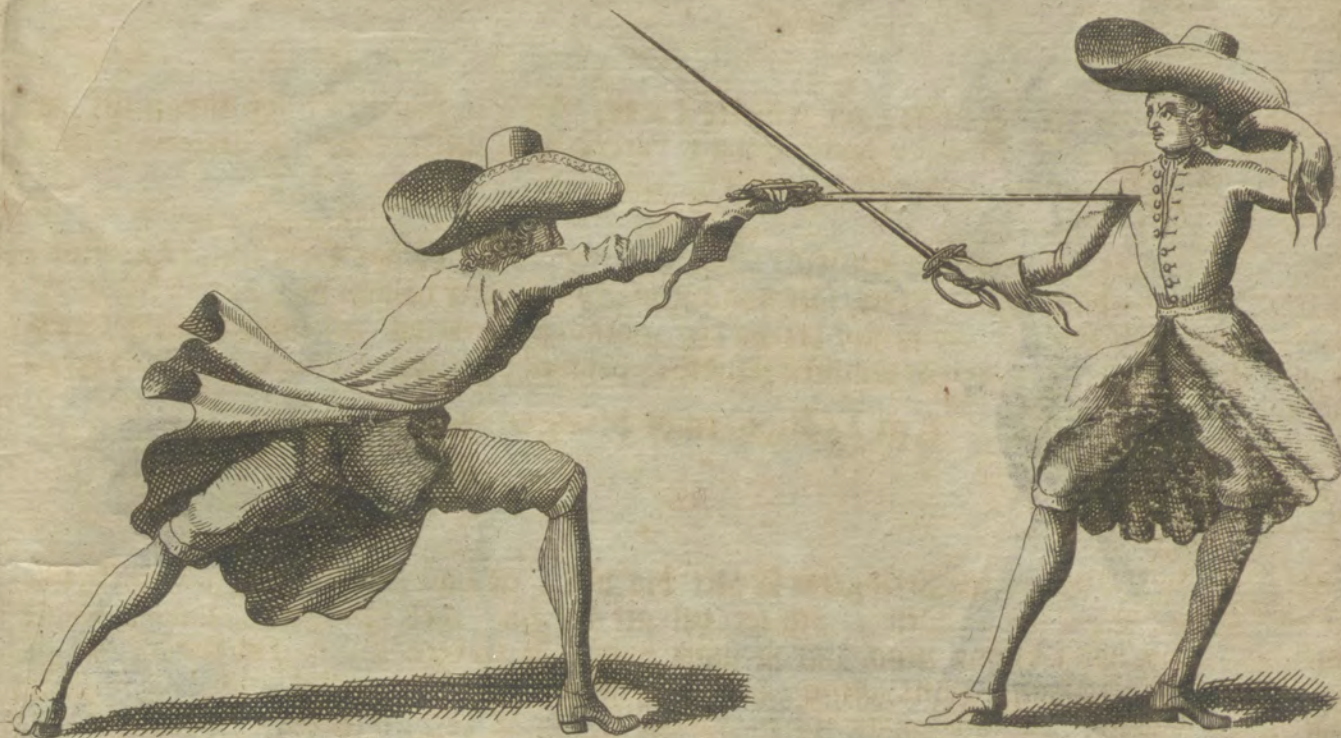
72.

Annorledes: Gifwer han sig utan till någorlunda blott/ och ligger med sin Klinga bak något neder/ och med udden öfwer sig/ så att han gifwer en triangel då hålt din udd ungefehr i Qvar' under hans styrka af hans Klinga/ så snart han med sin Klinga på din swaga/ eller der på wille instöta/ så brukadett falska steget/ och stöt qvar' tillfika med honom utan till öfwer hans högre Arm. Du kant och/ när du äst i mens' med qvar' utan till stöta/ och med wenstra handen taga hans Weria uur handen. Fig. 15.

Denna Fig. 10. beteknar huru en Angulerat secunda blifwer anrättad.

73.

Ligger din Fiende med lång Klinga för dig/ och med udden utwertz wender/ så string' honom innan till/ ligger han ändå stilla/ och intet will movera sig/ så gjør honom en fint innan till per quartam; Parerar han till sin wenstra något under sig/ så at han innan till öfwer sitt Kors blifwer öpen / så cadera honom derstädes med din klinga i dett han begynner att parera, och stöt så med en Angulerat Secunda innan till hans öfwerliff; Men med kroppen moße

måste man wäl förfalla / passera, eller stöta ä. p. fermo Fig. 10. gäck under hans Klinga igenom och string honom för efterstöten: Men parerar han Klingan nederåht/ så stöt halfwa secunda med ophögder udd till hans öfwerluff.

74.

Observatio: När din Advers' forcerar dig innan till i qvart' uti ett högt läger/ så stöter du med den hela Secunda, går han den högden jemt din Axel/ så stöt halfwa secunda: är han med handen än lägre; stöt terci', doch så at handen går ingen gång högre än hans udd är / så har han möda att parera.

75.

Muterar din Wederpart för dig/ så gäck småningom med förhängiande prima utan till emot hans Klinga då blifwer hans mutering förhindrat; skulle han då gå med sin Klinga utan till något opp/ så gäck med din udd tillfika öfwer sig/ och stöt med terci'. uthan till öfwer hans halfwa styrkia till hans högre bröst med ett insteg af din högre fot. Fig. 4.

76.

Men der du hans Klinga med prima string; och han då i dett samma går med sin Klinga öfwer sig/ willandes stöta dig Terci', öfwer din Klinga in/ så Cavera med en hast i- frå din wenstra till din högra under hans klinga/ och stöt qvart. tillfika med honom innan till hans högre bröst: Men der han samma stöt till sin wenstra utparerade, så passera i en hast med din kropp under hans klinga bort/ och stöt med secunda till hans inwertz kropp Angulerat. Fig. 10.

77.

Begynner din Contrapart, när han är något långt ifrå dig/ att mutera, och intet än haftwer mens: så lägg dig med din Klinga i en hög Secunda, och gäck i småningom honom emot/ när du kommer i mens. så lått sachteligen din udd i secunda utfore sunka/ då lårer din Klinga komma utan till hans/ hwar igenom du förhindrar hans Mutering; Passera i dett samma och stöt Secunda uthan till öfwer hans högre Arm in till hans Bröst.

Då

21

78.

Du kan och när du har försänkt din udd i Secunda, och din Fiende wille stöta dig utan till öfwer din Klinga in/ så parera honom hans stöt med styrkan af din Klinga / och medh halfwa hwasan/ så låter du förswaga hans Klinga / stöt i dett samma Teri' utan till öfwer hans högra Arm: Men der han med sin Klinga tog bak öfwer sig/ så passera med en hast och stöt Secundam utan till under hans Klinga in. Fig. 5.

Emot Stringering.

79.

Wille din Advers' string' dig utan till så låt din udd med en hast nedersunka/ wille han förföllia din swaga/ då gif grann acht uppå i dett samma han förföllier din Klinga/ Cavera då och stöt innan till Qvart' till hans bröst med ett insteg af högre foten: Der han skulle (i dett du stöter Qvart') parera din stöt till sin wenstra sinkos/ så passera i en hast med din Klinga under hans Klinga sinkos/ och stöt med Secunda till hans inwertz Kropp Fig. 10.

Denna Fig. 11. utwijsar en Volte;
Och huru man en Stringering i ett medel- eller under-läger
bemöta skall.

80.

Stiger du uti ett högt läger/ och han wille string' din Klinga innan till/ så låt din udd med en hast nedersunka/ då är din Klinga fri: wille han förföllia din swaga/ så Cavera i dett samma han avancerat och stöt med Teri' utan till öfwer hans Arm till hans Bröst med ett utsteg af högre foten: Men der han (i dett du honom öfwer hans halfwa swaga instöter) går med en hast i Qvart' under din Klinga igenom/ och wille stöta dig en Qvart' innan till/ så förwevla med en hast utur Teri' i qvart' och voltera qvart' till hans inwertz kropp. Fig. 11.

81. U

81.

Åst du utan till string' så låth din udd åter nederstunka/ gack i en hast med din udd opp igen/ och see till att du får string' hans klinga innan till; Men när han i dett samma du går till hans klinga/ Caverar och wender sin hand i Secunda under din klinga/ och förmenar att passera med Secund under din klinga/ sinkos/ så gif gran acht uppå/ i dett han går med Secund' under din klinga/ att du stöter med Secund under hans klinga Contra tempo. Du kan och i dett samma/ när han wille stöta Secund' förwända din hand uti quarta och lata udden stunka/ stötandes quart' innan till med Contra tempo, eller och så med det falska steget Fig. 11.

82.

Wille din Advers' dig innan till String. så Caverar och gif honom intet jern utan till; wille han åter derstädes string', så stöt innan till per quartam: Alltså och uppå dhe utwertes string' mutatis mutandis.

83.

String' din Advers' utan till/ caverar han och wille med ett insteg innan till ingå öfwer din halswa styrka/ så stöt i dett samma en half Secund angulerat innan till hans kropp. Alltså och/ när han/ innan till i ett högt lager emot dig i ett nedrigt lager gå wille; Men i dett han går fram för sig i mens' stöter du hela Secund'. När han din klinga i ett högt lager hade string' kan du med uddens försänkning affalla och dig trü göra/ giff noga acht uppå mens' och tempo.

Emot Volter,

84.

Pigger din Fiende med retirerat klinga för dig/ och ger dig en falsk öpning eller Chiamata, hwar med han loftar dig att instöta öfwer sin högra Arm/ tenkandes i dett samma du stöter göra en volt, mötte du intet göra en fullkomlig stöt/ utan gör honom i hans falska tempo en Fint till hans högre Axel/ gif då gran acht uppå i dett samma han wille voltera, att du caverar öfwer hans klinga/ och stöter honom med Secunda i ryggen Fig. 12. Du kan och (när han gifwer dig ett falskt tempo eller chiamata af trüf stucken) göra en stöt hwilken på det sättet blifwer anråtat/ i dett han gifwer falska blott/ gör då stöten/ rätt som du wille stöta till hans högre Axel förbi/ så lärer du råka honom i hans rygg när han gör volten. Din hand wender du i Secunda, och förer wenstra handen till förskränkning wäl fram/ så passerar hans volt förgåfwes; Ty alla volter som icke sker uti ett rätt tempode äro falske och farliga. Ibland detta kan du och så/ när du merker din Fiende är inclinerat att voltera, göra honom en Fint der han gifwer dig ett falskt tempo, och i dett samma han volterar, göra en listen parade tillika med kropsens retirering, och taga Werjan ifrå honom/ eller och sättia din högre fot bak om hans högre fot/ gripandes honom med högre Armen om halsen och wråka honom till Jorden: Allt detta moste ske med en furie och hast/ såsom denne wetenskap kräfwes en prompt Execution.

85.

Stringera honom utan till med förskrenket kropp/ will han då en Quart med macht under din klinga till din högra voltera, så låt hans klinga orörd/ och gaf öfwer

E

hans

hans sinkos/ stöt per Secund' utan till under hans Klinga till hans högra sida; Tyom du skulle gå honom innan till emot/ så parerade du dig sielstver stöten uppå Kroppen. Fig. 12.

86.

Ligger han med kort Arm i secunda eller i den öfwer tert. så string. innan till med förskrenker kropp/ så snart han går under din Klinga till din högra sida att stöta/ så förblif hos hans swaga/ tryck med din Klinga hans neder till din högra sida/ och stöt så med en hast uti ett tempo, utan till med halftwa secunda under hans Klinga per passade.

87.

Ligger han i en under Tert' så string. honom innan till med förhängder qvart. så att din udd kommer innan till hans swaga/ wille han då innan till under ditt kors med qvart' instöta/ så gaf tillika med honom i qvarta till hans högre höfft; Men gör han en volt till ditt öfwerlif/ så gör en Contra-volt utan till öfwer hans högra Arm till bröstet: Du kant och sättia din högre fot i dett samma tillbaka/ och förwända din hand i secunda. gifwandes honom stöten i ryggen/ och till större säkerheet/ föhr din wensre hand till förskrenking.

88.

Ligera honom utan till med förhängder Secunda, så snart han der med qvarta utan till öfwer din Klinga wille voltera, så gör en Contra-volt under hans högre Arm.

89.

Guardera dig med lång Klinga och string' utan till/ eller har han string' dig så retirera din Kropp tillika med Klingan/ att du innan till hans Klinga måst i ett underläger kommer/ öpna dig derstädes innan till/ så att din udd något står till din högra sida; Gör han dig en sine innan till/ så stöt i dett samma enQvart' med wensre skenkelen Contratempo till hans inwerk' kropp/ Fig. 9. och uti stöten gif kroppen wäl fram/ wille han aff frif stycken voltera öfwer din Arm en qvarta, så stöt under hans Klinga secund' till hans högra sida: Men stöter han qvart' ända fram/ så cavera och stöt utan till Tert' öfwer hans Klinga; String' han innan till/ och gör dig en stöt ätt ditt Ansichte/ så passera med secunda under hans Klinga.

Oppå

Uppå ett annat sätt. Ligger han i den medel-tertia, jempt för sig med något öphögder udd/ så halt din udd med utsträcker Arm ungefäbr ett qvarter under styrkan aff hans Klinga/ och blif med din Klinga bak till något högt; Stöter han utan till/ så Cavera och stöt med ett falskt steg till hans inwerk kropp. Alltså och om du hade honom innan till string/ och han stötte utan till/ med kofset så mycket försänkt/ att du intet kommer till cavera, så gal i dett samma med din Klinga öfwer sig/ och stöt utan till öfwer hans högre Arm.

Föllier altså huru wijda den wensra handen uti hwarjehanda tillfall är nödwändig och tilldelig.

Jag föreställer mig uti detta/ huruledes kan hända/ en eller annor lærer finnas/ som wijd fechtande med en ensam werja/ hålla aldeles orädsamt att bruka den wensra handen; Sombl. utaf ett sielsbehageligit efftertänkande/ hos sig sielfwe/ såsom och gifwa androm sine skähl/ att dett icke woro rådeligit och oprichtigt föra sin Action emot sin Wederpart med wensre handen jämpte klingan: Hwilke omdömen och tankar iag icke uti alt bifaller/ såsom man effter tjdzens lägenheet/ ingalunda den wensre handen får uthsluta eller låta aflägs. Huru kunde iag detta med skähl tillstå? när man är stadd i krtig eller andre farige och swäre händelser/ att man då skulle lägga den wensre handen på ryggen/ eller och låta henne hängia såsom förlammat och död neder wijd sijdan/ hwilket först förtager kroppen sin fördehlachthet/ och gifwer honom i stället ett mechta sidopeligit och affsympat anseende: Ty skall kroppen hafwa något behageligit och wählfickeligit anställande/ wijd en behörig Fecht-poutar måtte den ene leden icke wara den andre emot/ undandragen och förtallen/ utan mycket mehra till beredskap och bjhjälpsam. Derföre är dett ofehlbart/ att in- och effterstöter med rätta application af wensre Arm och handen/ gifwer mycket mehra säkerhet/ än man skulle föra werjan allena. Emedan man i brist och återlembnande af wensre Armen/ intet kan betäctia och bringa kroppen så när tillhopa att man uti stöten icke gifwer fast mera öpning derigenom. Alltså effterdet man icke med wensre Arm och handen kommo den högre till hielp och undsättning/ blefwo mången sielf i fara träffat och laderat, der han wijd bistånd aff den wensra/ hade elliest kunnat råka och fullbracht stöten Förden skull bör hos en förständig Fechtare noga i acht tagas/ hwilketdera i stöten blifwer blott eller betäct/ såsom och i hwarjehanda tillfällen retteltigen wetta bruka den wensra Arm och handen. Min mening är ingalunda, att man enteligit skall taga effter eller omsatta sin Fiendes klinga/ der man tillkyndar sig undertijde swarare affskurte och förderfwade händer/ än någö fördelachtigheet. Derföre moste man föra wensre handen bak och icke fram för udden; Och skulle man ibland detta utwälja dett lindrigaste/ woro ett slag uppå en läderhandska fast drageligare än en stöt i lifwet: Hwarföre tyckes mig sådant som af en eller annan härutinnan blifwer således förebracht icke wara rättmätigt utan ogagneligit/ dett man nyttiar sig till bästa uti sådan nödfall/ den wensre handen/ der likwål den högste Gud hafwer tilldelat och gifwit så wål den wensre som högre handen till kroppens hielpsamhet oc defension. Hwarföre tyckes detta förhinderligit/ ens fette händer ihopknypa och sammanbinda/ och medelst i oträngd måle lembna ens lif och lefwerne uti fara och öppenheet/ då likwål min emotståndare hafwer äfwen så wål två händer som iag. Är altså detta ett lindrigt inkast/ som kunde någon här wijd låta förmärckia oc seja/ att om werjan woro wäl hwäst/ lærer man fuller hålla handen tillbaka. Men ingalunda/ om det så händer sig i all fall/ att wensra handen skulle bringas der igenom i fara/ der doch mestendels ingen nöd besinner sig/ woro dock lideligare i handen än i kroppen. Förden skull will iag med några få lectioner utwisja huru man kan bruka wensra handen/ och wore intet orädsamt/ att man alltid förde den wensre handen till förskränkningen/ der man woro så utarbetadt och skickelig att befalla sine leder/ dett samma att giöra och werkställa. Derföre den som will bruka wensre handen/ han måtte hafwa ett särdeles läger/ så att hela kroppen kommer fram/ emedan wensra handen blifwer förd frä wijd pånan på dett hon är der/ med en hast tillstådes/ i hwar händelse dett kan tillfalla; Ty motion af kroppen är den hastigaste rörelsen/ som tillförende omtalt är/ blifwer förden skull underdelen af kroppen wähl bortagen. Alltså och när din Fiende har mens till din öfwer dehl af kroppen/ der du äst betäct af din werja/ så har han ingen mens till ditt underlif/ som effter fölliande Fig. 13. lärher utwisja.

91

Ligger din Fiende med raak Klinga för dig/ och söker med Cavationer att behålla henne frä: der du då skulle stöta eller taga hans Klinga utan till/ han då i dett samma gick igenom/ och hölt sin udd fram för dig/ i tankar der han utaf händelse skulle warda af dig læderat, motte och du af honom der jämpte blifwa blefferat. Alltså fö hålt dig på detta sätt; Lågg din Klinga under hans/ och wissa honom att du med slitt wille taga hans Klinga utan till/ der med han får tillfälle att cavera, i dett samma du äst i motu att taga hans Klinga och han caverat, så föhr din wenstra hand wäl fram och parera hans Klinga till din högra sinkos med din wenstra hand/ så blifwer han utan till öfwer sin högre Arm öppen/ stöt då i dett samma med secunda till hans öfwerhöf 2. p. f. eller med palsaden. När du wilt giöra denne lecion moste du temmelig wara i mens elliest kan han kettel. cavera om din wenstre hand/ blefwo i såled; begge rakade, Fig. 13.

92.

Giör din Wederpart en Fint utan till/ parerar han till sin högra/ och will der på utan till instöta/ så cavera, och gal/ i dett/ med din wenstre hand innan till hans klinga/ och stöt quart med försänkter udd/ till hans högra sijda med ett insteg af din wänstre skänkel Fig. 14.

93.

Giör honom en fint innan till per Quartan, wille han då giöra en contra quart att stöta i din swaga/ så låt i dett samma din hand sunka i terr, och gal med din wenstre hand till hans klinga/ gif din wenstra Axel tillhå med kropsens stränkning så mycket fram

fram att du med din wenstra hand hans Klinga ofwan till din höggra kan bort parera, stöt i dett samma a. p. fermo till hans bröst per tertiam Fig. 13.

94.

String'. honom innan till per tertiam, och gör honom der uppå en Chiamata, gaf utur tert' i Quart med udden utur praesenza, och kom i dett samma med förskrenker kropp ståendes/ så att du åst utan till aldeles blottad/ och med din Klinga så lågt att han elliest ingen annorstådes kan stöta utan till/ öfwer Klingan, din wenstra hand för fram i dett han nu i Chiamata wille stöta/ så parera honom hans stöt med din wenstra hand under till din höggra sinkos; Passera tillhöfva med wäl försänkt kropp/ och stöt secunda med Cavation, högre Axlen wäl uhtsträcker med Armen till hans bröst: Men tærne af din wenstre fot wändt wäl uht/ der med din kropp så mycket längre från hans Klinga kommer sinkos. Fig. 13.

95.

Ett annat. Woro du utan till hans Klinga/ så cavera, wille han stöta en quart innan till A. p. fermo, så wändt i dett samma i secunda och gif din wenstre Axel fram/ wäl tærna af din högre foot utan till/ der med att din högre sida kommer utur faran; parera med wenstre handen under till din högre sinkos/ och stöt med secunda ofwan till hans bröst Fig. 13.

96.

Eller och/ wore du innan till/ så lät din udd derstädes sunka/ wille han quart påstöta/ så parera med wenstre handen/ och stöt som sagt är secunda; Så och när han stöter Quarta utaf frö syncken. Item när han på din inwertes string' emot ett medel-läger/ utan till hos ditt kors wille instöta.

97.

Pigger han i en medelstert' med udden öfwer sig/ så string' honom innan till/ sånär der på kroppen wäl fram utan fotens rörelse/ gaf honom med din wenstra hand till hans Klinga/ stöt der på quarta med ett samt insteg af din wenstra Skänkel/ till hans kropp inwerk. Fig. 14.

98.

Lägg dig i den nedre secunda, och gör dig blott öfwer din höggra Arm/ så snart han wille stöta dig öfwer din Arm/ så rumpera honom hans Klinga sinkos/ och tag med en hast med din wenstra hand under din högre Arm/ tryck honom hans Klinga till din wenstra sinkos/ lät din Klinga gå wenster om ditt hufwud/ och träd wähl in på honom/ stöt der på quarta innan till hans kropp.

99.

Wille han passera utan till/ under din Klinga/ så parera hans stöt med wenstre handen/ till din höggra sida sinkos/ och stöt secunda' med Contratempo till hans öfwerluff.

100.

Wille han stöta dig utan till öfwer din högre Arm/ så parera honom hans stöt med din wenstra Arm under till din wenstra sinkos/ och stöt med secunda' Contratempo tillhöfva med honom/ till hans öfwerluff. Fig. 14

§

String'

101.

String' honom utan till/ wille han Cavera och gådra en volt på dig innan till af frå stycken/ så parera hans volt med din wenstra hand/ till din wenstra sinkos/ och stöt med Secunda Contra-tempo till hans öfwerluff.

102.

Ligger en med lång Klinga för dig/ så string' hans Klinga innan till/ gör dig utan till öfwer din högra Arm öppen/ så snart han wille stöta dig till ditt öfwerluff/ så parera honom hans stöt med din wenstra hand ofwan till din högra sida sinkos/ och stöt med Secunda utan till under hans Klinga till hans högra sida. Du kant och om du will med reversa stöta utan till öfwer hans Arm.

103.

Ligger han med lång Klinga/ så gack honom an innan till/ Cavera och stöt tert' utan till öfwer hans högre Arm; Om han samma stöt parerar till sin högra sinkos/ så cavera med din udd i en hast/ och med din wenstra hand fall honom innan till på hans Klinga/ stöt i dett samma Qvarta. med ett insteg af wenstre foten till hans öfwerluff.

104.

Hastwer du Fiende string' dig med sin halfwa styrkia/ i din halfwa swaga/ i dett samma du Caverar. och han med en hast wille voltera. så parera hans Klinga med din wenstra hand till din wenstra/ och stöt med secunda contra-tempo till hans öfwerluff Fig. 14.

105.

Ligger din Wederpart med lång Klinga för dig/ så see till att du får string' honom med secunda utan till/ och skränt din kropp wähl/ så att din wenstra Axel kommer wähl

wähl fram/ att du hafwer ingen blott till din högra sida. Din öfwer-
dehl af kroppen sänk wähl fram. När du är på detta sätt Coopererat, så
tag med din wenstra hand öfwer din högra Arm/ och för med din wenstre hand hans
Klinga sinkos/ åth din wenstra sida/ i dett samma du dett gör/ så stöt Quarta till
hans inwerth Kropp.

106.

Ligger din Wederpart med lång Klinga/ så see till att du kommer med din halfwa
styrkia; innan till hans Klinga/ och bliff med din hos hans Klinga/ till des du kommer
med din wenstra hand innan till hans Klinga/ tag i dett samma med din wenstre hand
hans Klinga till din wenstra sinkos/ passera i en hast med wenstra foten till hans in-
werth Kropp.

107.

String' honom innan till/ går han i dett samma igenom/ och wille stöta en terc'
öfwer din högre Arm/ så gif gran acht uppå när han stöter/ att du går utå din wänstra
till din högra under hans Klinga/ Cavera och stöt tillika med honom Quarta Contratempo
till hans högra Axel/ din wenstre hand förer du fram för dig.

108.

String' honom utan till; Will han i dett samma cavera, så cavera tillika med
honom innan till/ caverar han/ och wille i dett samma stöta en terc' öfwer din högre Arm/
så parera hans Klinga med din wenstre hand under till din wenstre sida sinkos/ och stöt
Secunda contra-tempo till hans öfwerlif. Fig. 14.

109.

Ligger han med en lång Klinga för dig/ så see till att du får string' honom utan till/
wille han då intet låta string' sig/ så låht honom med slift så din Klinga/ ligger han stilla
och wänter på ditt tempo. så söhr den wenstre Axlen sinaningom fram/ tillika med wenstre
handen/ så att kroppen blifwer aldeles halberat/ lägg i dett samma din wenstra hand på
hans Klinga/ och wändt din högra hand i en Angulerat Secunda, passera således med en
hast innan till hans Klinga/ din wenstre hand förer du fort till hans fäste. Fig. 10.

Emot den Wenstra handen.

110.

Guardera dig långt/ och öpna dig liftet utan till öfwer din Klinga/ skulle han derstädes
göra dig en fiar, så parera den samma med din Klinga till din högre sinkos/ med
fremste leden af din högre hand: Wille han då innan till med sin wenstra hand
gå till din Klinga/ så cavera med udden under hans wenstra hand/ och voltera quarta till
hans inwerth Kropp/ bringder med kroppen utur præsenza hans udd/ din udd låht nå-
got sunka/ der med du kommer med din styrkia till hans swaga/ så blifwer du bättre
förwarat. Fig. 15.

111.

Gör honom en fot innan till/ med halfwa quarta till hans Ansichte/ wille han
med sin wenstra hand/ till sin högre parera, och under bort passera, och stöta till din in-
werth

Kropp/ så låter du (i dett han sin wensre hand ophäfwet till sitt Ansichte sökandes dett samma att defendera) din udd i din Fiendes gifne blott emellan bägge Armarna sünka; Stöt så qvart' med dett falska steget till hans kropp inwerh. Fig. 15. Du kan och här på qvarta a. p. fermo innan till hans kropp stöta.

112.

Ligger han med retirerad Klinga för dig/ och förer sin wänstra hand ofwan till sitt Ansichte/ så string' honom innan till/ gör honom derstädes en fot med halftwa qvart' till hans högra sida/ wille han då din Klinga neder till sin högra bort parera, slyftandes med secunda till din inwerh kropp att stöta /så Cavera under hans wensra hand omkring/ och stöt utan till (i dett han kommer för sig med qvart') med dett falska steget till hans bröst/ och blif med korsen wijs hans Klinga/ så lärher du wara för honom salverat, om ån han skulle stöta angulerat secunda; Der han elliest med wensre handen en stöt innan till wille bort parera, så angulera tert' innan till hans hand med din udd öfwer sig och stöt så inn.

113.

Ligger han med wensra handen bak om sitt kors i medel-tert' så string' honom innan till/ och gör honom Finten med din högre fot sosp. in aria; Parerar han med wensra handen till sin kropp/ så Cavera under hans hand/ då han lærer taga mistom/ stöt i dett samma Qvart' med dett falska steget till hans inwerh kropp. Fig. 15.

114.

Ligger han i medel-tert. och hans udd är något till hans högra finkos/ så gör honom med din swaga innan till öfwer styrkan hans Klinga/ så snart han med sin

wän

wenstra hand wille gräpa efter din Klinga då voltera med en hast Quarta och Cavera ifrå din wenstra till din högra under hans wenstra hand/ då lærer han taga förgiäfwes; Stöt med dett samma i ett tempo qvart utan till öfwer hans wenstre Arm/ till hans wenstre bröst: Du kant och Quarta långt a. p. fermo stöta öfwer hans wenstre Arm.

115.

Ligger din Contrapart med sin wenstra hand bakom sitt kors/ gaf honom an med din Klinga utan till/ och gör honom derstädes en fint öfwer hans högre Arm till hans wenstra öga/ så snart han wille din Klinga med wenstre handen öfwan före till din wenstre sida borttaga/ så cavera med en hast ifrå din högra till din wenstra öfwer hans wenstre hand/ så lærer han fortara med sin hand/ stöt det på med 1000 utan till hans bröst. Fig. 4.

116.

På ett annat sätt: Ligger han åter med wenstre handen bak om sitt kors/ så string' honom innan till/ och gör honom en fint derstämastäd; öfwer hans wenstra hand till hans Ansichte/ så snart han din Klinga med wenstra handen öfwan till sin högra wille borttaga/ då Cavera med en hast öfwer hans wenstre hand/ så griper han seit/ stöt i dett samma qvare till hans bröst Fig. 7.

117.

Ligger han i förhängiande Secunda och förer sin wenstra hand fram med pannan/ wäntandes att du skall stöta in på honom så gör honom en fint med Contra postur uti en jembd linea äbt hans bröst; så snart han wille parera med sin wenstra hand till sin högra sinkos/ så cavera ifrå din wenstra till din högra omkring hans wenstra Arm/ och stöt utan till öfwer hans wenstre Arm Secunda.

118.

Emot dem/ som äro wane att parera med wenstre handen/ måste man intet göra resolveris longa utan halwa stöter/ särdeles fint ty de angulerade stöter skaffa honom mycket att göra/ besynnerligen dem som intet fundament hafwa utaf fechtning utan selske utaf naturen hafwa wänt sig: Men de samme lära en håller stöta/ med mindre de tillförande hafwa med deras wenstre hand sätt Siendens Klinga och göra de samma/ stora och långsamme motioner; En i dett de taga med wenstre handen efter Klingan så kommer wenstre Arken fram; Men der emot går den högre Arken tillbaka igen/ på hwilket sätt stöterna gå mycket långsamme.

S

Flam

Flanconnade,

119.

Har din Fiende stringerat dig innan till/så gack med din Klinga igenom/och giff honom ett falskt tempo eller chiamat till stöten äht din inwerts kropp/ giff då grant acht i dett han stöter/ att du gör en subtil parade, allenast med den fremsta leden/ så att din udd blifwer i prälen hans kropp; Går han med sin hand i stöten temmeligen högt/ och gifwer sig i sin högra sida öppen/ så förwendt din hand i Qvarta och stöt den samme med en angulo under hans högre Arm/ som denne Fig. 16. uhtwiffar.

120.

Än mehr. Ligger din Fiende och har icke aldeles uhtsträkt sin Arm/ utan lembnar i sin högra sida en blott/ och du äst utaf honom string. så gack med en subtil cavation igenom med din styrka i hans swaga och stöt henne med qvart till hans högre sida under högre Armen med en listen omwidning. Fig. 16.

121.

Widare. hafwer din Fiende string' dig utan till/ heller du har string' honom innan till/ så gör honom en fiare innan till hans Ansichte; Parerar han med sin styrka öfwer sig till sin wenstra/ och låtte udden sunka till din wenstra/ så lårer han ofwan till i sin högra sida gifwa sig blott; Då förwändt med en hast din hand i full qvart' och stöt henne under hans högre Arm; Till större säkerheet så föhr din wenstra hand till förstränkning som Fig. 16. uhtwiffar.

Huruledes Circulering och Ligerung så wähl utan/
som innan till/ blifwa gjorde.

122.

Ligger din Advers' med en jembn och uhtsträcker Klinga för dig/ och har string' dig innan till/ så låht i dett samma din udd sunka/ och din hand lyfter du opp med fremste

fremste leden/ och med din Klinga wrider du din Fiendes Klinga omkring /Fig. 17. Så att du kommer innan till öfwer med din styrkia i hans swaga/ då blifwer honom förbindrat att Cavera; Går han då/ som ingen twifwel lærer wara/ med sitt kors öfwer sig till sin wenstra sinkos/ så gier han sig i sin högra sijda öppen; Stöt i dett samma qvar' under hans högra Arm/ med ett insteg af hogre foten Fig. 16. Men der han intet skulle gå opp med sitt kors/ så stöt qvar' ända fram äht hans högra bröst a. p. formo eller pee pallada: Med din högra foot träder du något till din högra sijda sinkos.

123.

Ligger han åter igen som tillförende/ och hafwer strög' din Klinga utan till/ så låt din udd något sunka/ och i dett samma wändt fremste leden af din högre hand rätt såsom en Circel, så att du kommer med din styrkia utan till i hans swaga/ med en hast stöt Tert' ända fram till hans högre bröst; Men der han med sin styrkia/ skulle gå något högt till sin wenstra sinkos/ går du utur Qvar' i Secunda och stöter henne angulerat innan till hans underluff Fig. 10. Men der han i beghynnelsen/ när du Circularar, far med sin styrkia hal' öfwer sig/ Caverar du i en hast och passerar med secunda under hans Klinga till hans högre bröst: Men med din högre fot träder du något till din wenstra sinkos Fig. 5.

124.

Guru en heel Ligering blifwer gjord. Ligger din wederspart med raal Klinga för dig/ så strög' honom innan till/ i dett samma låt din udd öfwer hans Klinga sunka/ och med din Klingas styrkia ligera hans swaga omkring/ så att du åter kommer med din styrkia innan till hans swaga/ stöt der vå ända fram Qvarta: Men skulle han i dett samma du ligerar hans Klinga/ gå med sin Klinga igenom/ så gif

gram

gran acht/ i dett han gör Cavation, att du förwender utur qvart' i terr' och stöter så till hans bröst: Men der han gifwer sig i sin högra sida öppen/ stöter du Flanconnade under hans högre Arm som Fig. 16. uhtwiffar.

125.

Wiffare med Ligering. Ligger din Fiende ännu med jemna Klinga för dig/ så string' honom utan till/ Liger han honom hans Klinga så att du kommer åter med din Klinga utan till hans swaga; Ligger han der på stilla/ så stöt terr' ända fram; Wien giet han i dett samma under din Klinga igenom/ så förwändt utur terr' i qvarta, och stöt till hans bröst inwerß; Farer han med sin Klinga bak öfwer sig/ så att han med sin styrkia hafwer din swaga då cavera med en hast och stöt secunda under hans Klinga till hans bröst Fig. 5. Men parerar han öfwer sig/ och kommer med sin halfwa styrkia i din halfwa styrkia/ motte du intet cavera utan du förwänder din hand utur terr' i prima, och stöter henne öfwer hans Klinga så läser stöten råka in till hans hals Fig. 6. Läger han till sin högre sinkos/ caverar du i samme tempo och stöter qvarta innan till hans bröst. Merk här hos äffkillnaden emellan circulering och ligering; När du wilt circulerar motte din Klinga wara af din Fiende string'. Men när du wilt ligerar, så moste du hafwa string', och när dese Lectioner bliwa wähl gjorde har Fienden stor möda att befria sigh.

Huru man emot Chiamater sig förhålla skall.

126.

Ligger din Advers' högt och retirerar sig i ett medel läger/ gifwandes sig innan till blott/ så string' honom innan till/ träd i dett samma med högra foten effter/ så snart han wille då innan till stöta/ så stöt Qvarta med dett falska steget tillstå med honom till hans inwerß kropp. Fig. 11.

127.

Woro du i Mens' string', eller han trädde in och gief med sin udd till sin högra sinkos/ och aofwo sig innan till med willia blott/ så stöt i dett samma qvarta med dett falska steget/ till hans inwerß kropp: Men låter han udden sunka till sin högra/ så blif med ditt kors högt/ och gör honom en snit innan till/ wille han i dett samma Voltera så gör en contra-volt.

128.

Ett annat sätt/ emot dhe uhtwerß chiamater. Woro du innan till i Mens' han då caverade, och utan till wille göra en chiamat förutan retirering. i tankar när dit skulle utan till per tertiam stöta/ han då wille voltera qvart' under din Klinga så stöt
DU

Terr med uddens försänkning utan till under hans Klinga till hans underlyff. Så blifwer honom hans igenomgång förhindrat Fig. 12. Wille han gå med sin styrkia i din swaga/ och utan till stöta med dig tilllyfa/ så låt honom intet wädröra din Klinga/ utan Cavera och stöt med secunda under hans Klinga Fig. 21. Du kant och tråda efter med högra foten och string' honom utan till/ när du Caverar. stöt. Quarta a. pie fermo, i stringeringen blif med raak Arm för honom/ och rör allenast den fremste leden med din Klinga atraverso till hans. Du kant och wäl i string', något stiga till hans Kropp/ när du wilt ber på voltera. På föregående string' med porterter Klinga är mycket rådeligit/ emot dhe Chiamater i dett du med en hast/ när han wille stöta/ förändrar effekten.

129.

Ligger din Fiende neder och öpnar sig innan till/ så gack honom per terr' högt an med något intverk udd; Rycker han då med Klingan eller elliest gör någon rörelse med foten eller Kroppen/ såsom han wille innan tillstöta/ och kom så medelst i mens'; Så stöt i dett samma Contra tempo Quart' ostwan till fort a pie fermo, och gack med en hast tillbaka igen/ låtandes din udd sunka i Quarta för efter stöten.

130.

Ligger han i secunda; Så string' honom utan till; Rycker han derstädes och förer foten i mens' såsom han wille innan tillstöta/ så stöt quarta med dett falska sieget Contratempo till hans intverk Kropp. Fig. 11.

5

Swert

**Öfverkastning. Eller på hwad sätt man skall stengla
och hafwa sin Klinga öfwer sin Fiendes.**

131.

Lägg dig med jembd Klinga för din Fiende/ så att du förer och behåller din hand och werja triff/ der nu din Fiende skulle söka din Klinga innan till att string/ så gif gran acht uppå/ i dett han träder i mens', att du intet låter röra din Klinga/ utan går ifrån din höggra öfwer hans Klinga/ och kastar qvart' utan till öfwer hans höggra Arm till hans högge bröst: Fig. 19.

132.

Du kant och när din Fiende har string' din Klinga innan till/ kasta öfwer hans Klinga angulerat qvarta till hans högge bröst; Men der han samma stöt till sin höggra utparerar, går du uti en motion igenom/ och stöter Qvarta innan till hans högge Bröst.

133.

Alltså och när du äst string' utan till/ kastar du af frñ stycken öfwer hans Klinga/ i dett du går ifrån din wenstra till din höggra/ och stöter så qvarta innan till äst hans högge Arm; Men der han/ skulle parera din stöt något till sin wenstra sintos/ så cederat du i dett samma/ och låter din udd försunka stötandes qvarta under hans klinga till hans underliff. Du kant och med din Klinga fara af och till i högden som Fig. 18. utwisar/ der igenom gör du din Fiende des säkrare/ emedan din hand är alltid i motu. Så kan han intesä wel judicera tempo när du wilt stöta/ när du då har nått Mens', så kasta med en hast angulerat Qvart' utan till öfwer hans höggra Arm. Fig. 19 Du kant och när du förer din Werja i Anchten som Fig. 18. wisar. Giöra honom med udden en alwarsam mijo till hans Ansichte/ så lär han som ingen twiswel är/ taga med sin styrka till sin höggra (medan man är mest ömmer och redder om denna dehl) gack då med en hast med en god Avancement under hans Klinga/ och stöt Qvart' under hans höggra Arm/ när denna stöten blifwer wäl giord/ står han intet at parera.

134.

Du kan och först giöra en half öfwerkastning innan till/ hwilken blifwer således giord såsom en half stöt; Tagger han med sin Klinga till sin wenstra/ så gack med en hast ifrån din höggra öfwer hans Klinga/ och stöt qvarta utan till öfwer hans högge Arm. Fig. 19.

135.

Således och när din Fiende har string. dig innan till/ går du öfwer hans Klinga/ och giör honom en half stöt/ parerar han med sin Klinga till sin höggra sintos/ så gack i dett samma ifrån din wenstra till din höggra öfwer hans Klinga/ och stöt qvarta innan till hans höggra bröst/ med ett insteg af högge foten: Men der han låge stil-

la när du förste gången geck öfwer hans Klinga/ stöter du ändå fram: Alltså der han i din halswa öfwerkastning/ skulle stöta / gör du en lüten parade, och der på en stans innan till äthans Ansichte. Gif då gran acht huru han parerar,

Emot öfwerkastning/ och dem samme som stöta
resolut/ och icke med depor-
terter Klinga,

136.

PROVOCERA din wederspart igenom Chiamater till stöten/ och när han stöter/ så bruka måst dhe defensioner som sker uti två tempi: En på lancerte och resolute stöter/ kan man säkert parera och sedan stöta/ emådan Fienden i dee samma sin effect intet kan mutera. Alltså kan du när han innan till en qvarta aff frij stycken på dig wille stöta/ under hans stöt Cavera, den samma utan till med qvarta parera, och träd i dett samma utan till hans högra sida sinkos/ då du honom derstädes kan stöta/ eller med ett skärande öfwer hans wensre kindbeen ladera.

137.

Alltså och när han utan till stöter/ Cavera på samma sätt under hans stöt/ parera honom der innan till/ och träd tillfika till hans wensra sinkos/ stöt derstädes med en öfwerkastning till/ hans högra Axel eller Ansichte/ eller och ladera honom med ett skärande öfwer hans högre kindben. Wilt du i hans stöt blifwa jämpf för honom/ så parera den samme utan till med den wensre tere tillfika med en Scutizio: Men utan

till

till med halftwa qvarta och Kroppen halberat; I dett han åter will gå tillbaka/ så stöt honom utan till per tert. innan till per quartam; Men bågge pareriog förrätta med städig Arm; Allenast med fremste ledens rörelse af din höggra hand: Item, stöter han utan till/ så parera honom hans stöt med din styrkia af Klingan/ och träd i dett samma utan till med din högre fot *atraverso* wäl på honom in/ så att din öfwerdehl af Kroppen blifwer stränkt och fast halberat; Armen blifwer förkortat/ din Klinga behält i din linie, och palsera gestwindt fort/ och stöt *secunda* öfwer hans Klinga till hans öfwerdehl af Kroppen Fig. 20. Du kant och så emot dhe resolute stöter bruka volter och förfalla.

138.

See till att du kommer honom småningom oförmärkt i mens' och gack med din Klinga i en jämbn linie: Så snart du hafwer nådt *meos*, då ställ dig i ett stadigt posture; Ligger han ändå stilla/ så gack något långsamt igenom/ och tag med din styrkia hans swaga/ (Då lærer han utan twifwel i ditt tempo stöta) så snart han stöter öfwer din Arm något lågt/ så *cavera* i dett samma/ och stöt qvarta med dett falska steget under hans Klinga/ till hans högre bröst. Fig. 11.

139.

Ligger han med en flygande Klinga/ så att hans hand/der uti han förer *versan*/ är alltid i *moiu*, förandes udden högt fig. 18. Och söker så att kasta qvarta öfwer din höggra Arm utan till in; Om du skulle så *simplement* der parera, blefwo du utan all twifwel räkat. Alltså gör du bättre att du gifwer dig utan till öfwer din högre Arm öppen/ stat i dett samma med fötterna *ferm*, och giff gran acht uppå hans rörelse/ i dett samma han kastar in qvarta öfwer din Arm/ att du då straxt förfaller med din kropp så diupt som möjligt är/ och wänder din högre hand i *secunda* wähl opp; Doct utan någon utsträkning/ så lærer du råka honom på halsen öfwer hans Klinga/ din wensire hand förer du wäl fram till din höggra/ så att du förhindrar honom hans igenomgång. Fig. 20.

140.

Du kant och/ i dett samma/ när han inkastar förwända din hand i qvarta; och voltera henne tillbaka öfwer hans högre Arm. Fig. 19.

141.

Men der han med sin styrkia skulle instöta hos din swaga/ måste du i dett samma *Cavera*, och stöta qvarta innan till a. p. *fermo* eller med dett falska steget. Fig. 11.

142.

På ett annat sätt. Ligger han med hög Klinga/ och röder alltid sin hela Arm/ sökandes der igenom att komma småningom i mens' Fig. 18. Stör honom/ i dett/ en half stöt till hans bröst; Men sätt intet foten långt uht/ om du alstin-

20

tet rörde foten/ word mycket bättre/ allenast med Kroppens öfverböjning; Skulle han i det samma stöta utan till öfver din Klinga/ så drag med en hast din Kropp tillbaka igen/ och cavera i det samma/ tag med din Styrkia hans Swaga; Förer han sin Hand i stöten högt/ så stöt med en hast flankonnade utan till under hans högre Arm per quartam a pie fermo Fig. 16,

143.

Du kantz och så/ der han skulle fara med sin Arm aff och till i Högden Fig. 18. allenast med din Kropp öfverböjning/ stöta honom i Armen eller Handen.

144.

Stöter han högt/ särdeles till din högre Axel/ är intet rådsamt at man volterar; Ty om man då skulle voltera, blefve man stötter i Ryggen: Dersöre är det bättre/ at man står något högt med Kroppen/ och gifver sig öfver Klingan något öpen/ så at han hafver orsak at sättia högt an; I det samma tempo han stöter/ förwänder du din Hand i Secunda, och förfaller wäl med din Kropp under hans Klinga/ och passerar med Secunda under hans Klinga bort. Fig. 22.

145.

Ligger din Advers i en jämbn tert fram för dig/ så string honom hans Klinga in nära till/ kastar han då med en hast sin Klinga öfver din/ i mening att komma med sin Klinga utå till din Klinga/ så achta noga när han opluffter sin Klinga/ at du med en hast går ifrån din wästra till din högra under hans Klinga/ så lär du åter komma inå till hans Klinga; När du caverar

3

så

så see till att du kommer med din Klinga innan till/ aldramest i hans halftwa styr-
tia. Så snart han då åter will under din Klinga cavera, moste du gifwa gran-
acht uppå i dett han går igenom/ att du stöter icke tillika med honom utan till
öfwer hans halftwa styrkia till hans högre bröst/ med ett insteg af högre foten.

146.

Ligger din wederspart med en lös Klinga fram för dig/ så sök att du kommer
utan till hans Klinga/ att du äst öfwer din högre Arm aldeles betäckt; Wille han
då innan till öfwer din Klinga infasta en quart, så gif wäl acht uppå hans tempo,
i dett han begynner att föra sin hand och Klinga/ att du sätter i dett samma tempo
din wensre foot fram/ och stöter quartam innan till äst hans högre bröst: Men du
moste föra din högre hand och fäste wäl högt/ der med att hufwudet blifwer des bå-
tre betäckt. Fig. 9.

147.

Har du string' din Fiende innan till/ så gif grant i det han wille lyfta sin Klin-
ga öfwer din/ att du i ett ögnebleck förwender din hand i secunda, och sänk kroppen
wehl/ passera under hans Klinga till hans högra sida bort. Fig. 22. Du kant och i
dett han kastar öfwer din Klinga/ sättia din högra fot bak om din wensra tillbaka/
så långt du förnär/ förwend din hand i secunda, din högra Arm streck wähl ut/ med din
wensra hand parerar du hans Klinga till din högra sida sinkos.

Huruledes Stringering och Ligering emot dhe medel-och
underläger blifwa brukade.

148.

Ligger din Advers' med jämbu Klinga i medel-terti, och med sin udd intet högre
än sitt wekaliff/ så string' honom innan till med förhängder udd; Ligger han
stilla/ så gäck i den enda mens' och låt i dett samma ditt kors öfwer hans Klinga
nederstunka/ din udd förer du så mycket öfwer dig/ wille han ändå intet movera
sig/ så stöt halftwa quart med din Klinga öfwer hans swaga/ med ophögder udd
till hans högre Axel/ och ett insteg af högre foten: Förstränk dig i quart med mera
säkerheet af wensre handen/ så och utan till per tertiam mutatis mutandis.

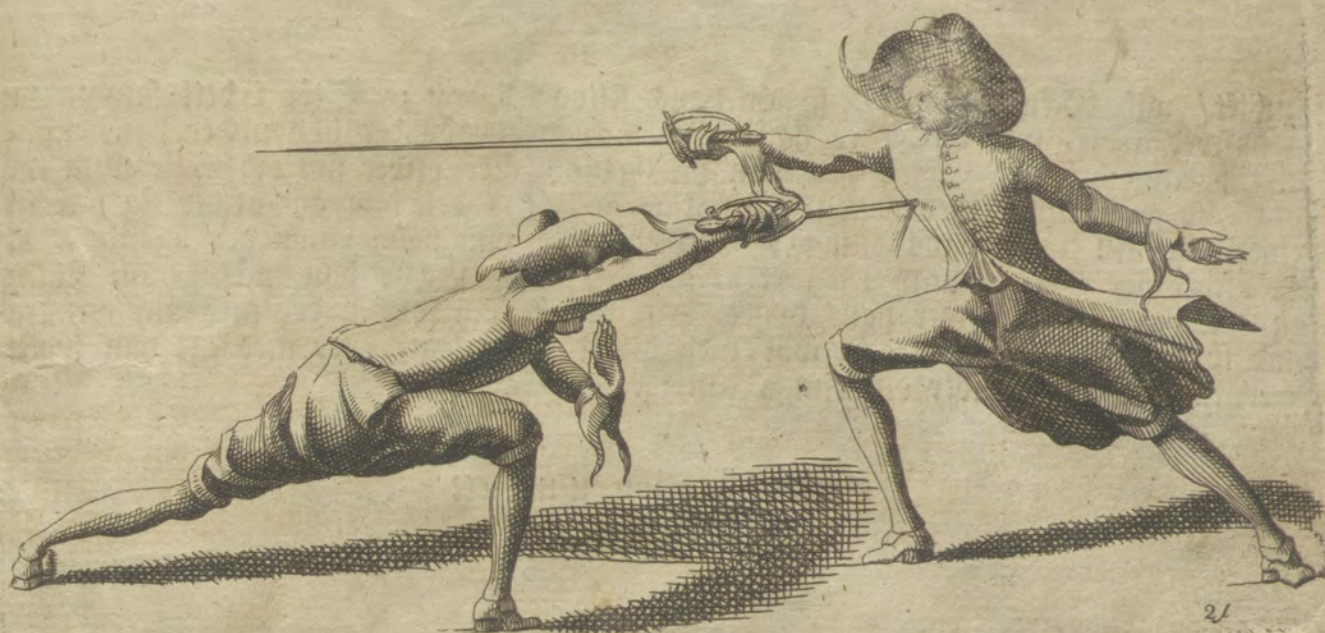
149.

Läger han som tillförende; Så string' honom innan till/wille han intet cavera,
battera med din styrkia i hans swaga; Doch blif med fötterne ferm, stöt honom med
en hast Quart öfwan till hans högre Axel 2. pie fermo, eller passera utan till när bar-
uten är giord/ wäl till hans högre sida sinkos.

150.

Öhr hans udd uti ett Medel-läger/ något ophögder/ så string' honom med ophögder
udd/ så mycket/ att du ifrå den linien, som går ifrån hans udd till din kropp/ äst

der

der försäkrat/ och stöter med koret i den högden af hans udd wähl betäkt/ med op-
högder udd till hans högre Axel.

151.

Ligger han åter uti ett medel- eller underläger/ med jämbn Klinga/ så string' honom innan till/ Caverar han med jämbn Klinga eller med en string utan avance-
ment, så Caverar tillika med honom, och ryck i dett samma något bättre i mens', Cas-
verar han åter igen, så stöt utan per tertiam med ophögder udd/ och ditt kors öfwer
hans swaga med passaden, eller a. p. fermo till hans högre Axel.

152.

Stringerar din Advers' dig med ett insteg/ så kan du med Contra cavation stöta/ och
bruka innan till dett falska steget: Märk här jämpte/ att du innan till stringerar
på dhe medel- och underläger/ förändes ditt kors wähl till sin högsta sijda/ på dett att
du icke där öppnar dig/ caverar han under din uhtwertes stöt/ så förwerla utur
tert' i qvarta. Du kant och giöra honom en half stöt utan till med din styrka i
hans swaga/ der han då i dett samma skulle under din stöt cavera, och stöta en
Qvart till ditt öfwerlifff/ så gif acht i det han stöter/ att du förwänder din hand i se-
cunda, och förfaller med din kropp under hans Klinga Fig. 21. Bjddare/ har din
Stiende stringerar din Klinga utan till/ så stå med din kropp något högt/ och gack i det sam-
ma med din Klinga under hans igenom/ och giör en half stöt med din styrka i hans
swaga/ caverar din contrapart i dett samma/ och wille stöta öfwer din Klinga äht din
högra Axel/ så cavera / och förwend din hand i secunda, och stöt till hans högra bröst/
din kropp sänker du wäl Fig. 21.

153.

Ett annat manier. Ligger han i ett medel- eller underläger/ eller moterat
der uti/ så låt din klinga jämpnt under sig sunka; Ditt kors holt fast effter ditt Ansichte
jäm-

jämlykt/ och bäcka dig wäl/ så är hans Klinga ligerat: Stöt i dett samma om du hafwer mens', med terci' eller halfwa secunda med ophögder udd under hans Klinga till hans bröst; Men geck han på ligation åter öfwer sig/ och wille utan till stöta/ så gack tillifka med honom och stöt secunda (i dett han går öfwer sig) wähl betäkt utan till under hans Klinga: Men wille han hålla emot din ligation, så stöt öfwer per quartam utan till fört a. p. fermo. Ligger han på ligation stilla/ kan du per tertiam öfwer hans högre Arm stöta/ och dig under med din wenstra hand förwara. Du kan och wäl med ditt kors gå lågt/ der med att han ingen quart' kan på dig under din Klinga voltera.

Emot Mutering utur ett
underläger.

154.

Muterar din Wederpart nederäth/ så hålt i begynnelsen din udd till hans kors ofwan före/när du har mens', så ligera hans Klinga/ och stöt utan till i ett arbete med halfwa secund' under hans Klinga in hos hans swaga till hans högra Axel med palsaden, eller stöt jämpst öfwer hans swaga/ med förhöjder udd/ och korsset försänk så mycket att du kommer der med på hans Klinga/ kroppen sänkes wähl der med att Armen des mindre blifwer rörder till hans högre Axel och är dett lika gott om du håller handen i terci' eller i Quart', allenast att du håller en jämbd linea öfwer hans Klinga; Underdelen af kroppen drag wähl tillbaka.

Huru man emot dhe medle och nedrige
Gvardien fintera och stö
ta skall.

155.

Ligger han i ett medel- eller underläger / så string' honom innan till / gör honom der på en Fiat derstädes till hans medel-stiff i en jämbd linea; parerar han/ så stöt per tertiam med korsset under hans swaga/ och udden ophögder till hans högre Axel a. p. fermo eller med palsaden. Och är här ibland de medel-och underläger ingen annor åhftskillnad/ än att du emot desse i string', med något förhängande af udden/ och så mycket Fiendes Klinga är lägre string' öfwer hans swaga. Men skedde paradem med en empito till Jorden/ göres intet behof att du blifwer med ditt kors på hans Klinga/ utan stöt långt per tertiam fört.

156.

Stringera honom innan till/ gör honom derstädes en fint med contra-
pöstur till hans högre Axel; Parerar han till sin wenstra / så Cavera Tempo i samma
och stöt per tertiam utan till under hans Klinga till hans högra sida; Eller gack i stö-

22

ten bak med koret för mera säkerhet skall något högre / parerar han den förrige fä-
 ten så att han blifwer öfwer sitt kors blott / så stöt med angulerat secunda om op-
 högder udd innan till hans öfverkliff. Fig. 10. Alltså och när du stöter Quarta in-
 nan till / att han den samma / som sagt är wille parera. Parerar han intet efter
 finten, så stöt Quarta ända fram. Wore du i finten med ditt kors något högre
 från hans klinga afgått / så låt ditt kors / när han intet parerar, i stöten åter så
 mycket undersunka.

157.

Stör honom finten utan till med Contrapostur till sin högra Axel / parerar han till
 sin högra / så Cavera och stöt innan till quarta a. pie fermo eller angulerat quare' öfwer
 hans klinga a. pie fermo; Så kan du i dett samma med en omwridning tvinga
 hans werja utur handen; Med ditt kors gack bak högt / far han med sin klinga bak
 öfwer sig / så stöt Secund' till hans inwers kropp och bocka dig wäl. Fig. 21. Både
 desse föregående fäster / blifwa och så på en cavation gjorde. Item med en contra
 Cavation förrättade.

Contratempo huru the blif-
 wa tagne,

158.

General Regel öfwer Contratempo. Wille han innan till din swaga med
 ett insteg strig, eller i dett samma stöta / så cavera och stöt utan till terci. El-
 ler / går han med klingan temmeligen högt / så passera under hans klinga bort / och
 stöt secunda till hans högra sida under hans klinga. Fig. 5. Men på kastande
 stöter måste man intet förfalla / utan sig tilförende något lättet retirera. så blifwa
 dhe i pareringen så mycket bättre judicerade.

R

Stö-

Ligger din Fiende med en lång utsträcker Arm för dig / och har stringerat din Klinga innan till / rycker han då med sin styrka i din swaga / söker der med att cavera, och stöta dig utan till i hans falska giffna blott / när du det förmercket / så gör honom utan till en half stöt / skulle han då i din halfwa stöt stöta / så förwändt din hand i secunda, och behålt udden i en jämbu linea, tag med din styrka något opförre / men kroppen försänk wehl / passera i det samma under hans Klinga fort / så at du kommer med din högra fot bak om hans högra fot, och at ditt högra knä kommer bak i hans kneweck. Med din högra Axsel / kommer du bak om hans högra lähr; Med din högra Arm tar du honom fring hans weskallif och wräker honom så till Jorden Fig. 22.

160.

Ligger din Bederpart igen med en lång och raak Arm för dig / så see till at du får stringera honom innan till / gif då grant acht uppå hans hand / i dett han går under din Klinga igenom / så skär med din styrka in i hans swaga / att din udd kommer för hans Ansichte / men din högra fot måtte du redan ha brakt så långt i mens' att han är under din Fiendes udd / passera i dett samma med wensre foten under hans Klinga bort. Fig 22.

161.

Ligger din Advers' igen med raak Arm och Klinga fram för dig / så låt honom stringera din Klinga innan till / sohr din högra Foot oförmärkt utur mensura larga i mensura strida, så att tu intet hafwer behof att röra högra foten; Ligger han ändå stilla när du fått den fördelen / så gack med en behändig rörelse under hans Klinga / så att du kommer med din styrka under hans swaga / och lyfter heune med en subtil mouvement tillåta med en Avancement. Kroppen faller i dett samma wäl fram öfwer; Sätt så seen med en hast wensra foten fram / och passera under hans Klinga sinlös Fig. 22.

162.

Gör din Fiende åter igen en fin innan till / stöter han i dett samma en qvart i din fot, så resolvera dig med din styrka till dins Fiendes halfwa swaga / tag med din wensra hand öfwer din högra sinkos / och begriyp med din wensra hand hans styrka / så att du tager med wensra tumen i hans plåt / med din Klinga rycker du hans Klinga neder till Jorden / och rycker i det samma med din wensra hand till din wensra sinkos / så måste han seppa werjan; Men detta måste ske alt i ett tempo, så att han intet får tyd att förwenda sin hand i secunda Fig. 23.

163.

Du kant och göra honom utan till i hans swaga en half stöt / i dett han går igenom att stöta en Qvart innan till att dit bröst / träder du med båda fötterna in på honom / och tager så werjan ifrån honom fig. 23.

164.

Wårdare/ har din Fiende stringerat din Klinga utan till/ och wentar på ditt tempo. så gå med din Klinga under hans igenom/ och gör i dett samma en riva med kroppen och klingan som en stöt/ tvärt öfver hans klinga/ men med dina fötter stå fast: Stöter han i dett samma med contra-cavation utan till öfver din klinga/ så cavera tilllika med honom/ så att du kommer åter innan till hans klinga/ ryck i dett samma werjan utur hans hand Fig. 23.

165.

Du kant och när din Conträpart har string' dig innan till/ gifwa honom ett falskt tempo, i det du går under hans klinga igenom/ och loß taga med din styrka hans swaga/ i dett samma han stöter / så träd in på honom/ och tag werjan från honom Fig. 23.

166.

Du kant och i det samma när din Fiende har stöt ut/ slå honom med din högra fot innan till hans högra fot/ så lär han falla till Jorden. Du kant och i dett samma du parerar, träda temlig in på din Fiende/ och slå honom med din wensra fot bak om hans högra/ så måtte han mot sin willja till Jorden.

Huru Priiser blifwa gjorde/ och på hwad sätt man kan taga werjan ifrån sin Fiende.

167.

Har din Fiende string' din Klinga innan till/ och wäntar på din Cavation att du skall Cavera, war på han är resolwerat, så snart du går under hans klinga igenom

nom att stöta en tert' utan till öfwer din högra Arm / så tag wäl acht på tempo i dett din Contrapart stöter / att du förwender din hand i Secunda, och låter löpa hans Klinga af på din Klinga / i dett din udd sentis till Jorden / din högra hand förwänder du wäl till din wensira sinkos / så att din inwerk kropp är aldeles af din werja beteckt / tag i dett samma med din wensira hand under din högra Arm / din wensira hand förwänder du aldeles så at hon är i prima. tag i dett samma i hans fäste och wrjhd hans hand omkring / din werja låter du löpa wensier kring om ditt huswud / så att hon kommer aldeles till din högra tillbaka / der med at din Fiende får intet tillfälle at taga efter henne som Fig. 24. uthwiser.

168.

Du kant och i dett samma fara med din wensira Arm så långt fram / så att din Armboga kommer fram om din Fiendes fremsta led af hans högra hand / i dett wriderdu din Arm omkring och rycker Werjan utur hans Hand / hwilken då twungen blifwer att släppa henne.

169.

Har din Fiende kring' din Klinga innan till / och wäntar att du skalt taga hans Klinga utan till / hwar på han är resolverat att göra en contracavation ; Så kan du med stitt gifwa honom tillfälle att stöta / i dett han stöter en quar' på dig innan till / så caverar du tillika under hans Klinga / och låter hans Klinga löpa af på din Klinga / sätt i dett samma din wensira fot fram för den hogra / och lått din werja löpa kring om ditt huswud och drag din högra hand så mycket tillbaka som möjligt är Fig. 24. Dese Lektioner lyckas bäst när du har en fot dig som stöter retolut, och intet med deporterter Klinga.

170.

Stöter eller faller han dig innan till i din halfwa styrkia på din Klinga / eller stöte innan öfwer din Klinga till din högra / så förfall i det samma med din kropp under hans Klinga / och stöt per Secundam. fig. 21. Häller han med en dämpning ofswan uthfere i din halfwa styrkia aff din Klinga innan till / så cedera med ditt kors och låt det bak efter siunka ; Stöt i det samma under opp i hans swaga per Tertiam til hans Bröst / eller och stöt då (när han träder för sig) Secunda högt till hans Bröst ; Stöter han innan till i ditt styrkia / så stöt Quarta contratempo tillika med honom til hans inwertes kropp. Stöter han med en försänkter udd till din öfwerdeel aff kroppen / så stöt innan till quar' med försänkter udd contratempo åth hans hyfft a pie fermo Fig. 7. eller med det salka Steget. fig. 11.

171.

Wille din Advers' med en inträdning utan til kringeta eller stöta i din swaga / så caverar och stöt innan till quattam eller voltera til hans inwertes kropp ; Men gicck han til ditt Ansichte / så förfall utan paretning under hans högre Arm ; Bliff wäl med Fästet i Högden / och

stöt

stöt med secund' wäl betäckt. Fig. 21. Så kan du och när du hastwer innan till string, och han stöter utan till öfwer din klinga/ så förwänt din hand i prima, Fig. 6. Stöter han utan till i din halfwa styrkia/så voltera quarta utan till öfwer hans högra Arm/ eller voltera henne med en half cavaion, jämpyt under hans högre Arm till hans högre sida/ dock icke att hans klinga röres. Fig. 15.

172.

Stöter han i din styrkia/ så gack tillika med honom och stöt' utan till Contra-tempo; Stöter han innan eller utan till äht din högra sida angulerat/ så bruka ligaden der emöt/ och stöt henne uti ett tempo/ utan till per terre med försäncker udd/ tillika med ditt falska steget till hans inwerk kropp eller lät ditt kors efftersunka/ och stöt utan till öfwer hans klinga per Terre. Detta måste du såsom en Generalavertiment, i all din fechtning observera, der med du weet när du skall eller intet skall Cavera, ty när du gifwit din Fiende mycket jern/ kan du icke utan stort tempo (såframt då intet retirerar dig med en heel cavaion) stöta/ derföre måste du bruka en half cavaion. Den andra är/ när du hastwer gifwit lätet järn/ så skeer dett med mindre motion; Men det måste der hos wara hans motion af fötterne/ när du wilt på hans string stöta. Du går i contra-tempo intet högre med ditt kors än som hans swaga är/ och blifwer du alltid när hans swaga/ men går han med sin swaga/ eller udd helt utur presenta, så behåller du din jämna linie i stöten.

173.

Stringera honom innan till/ och gör honom en fint derstädes per quar med contra-postur, wille han i det samma med en angulerad Secunda innan till ditt öfwerstiff stöta/ så gör en contra-angulum, och passera med Secunda innan till hoos hans klinga fort: Eller för fall med din kropp under hans klinga/ ljetet till hans högra sinlös/ och wändt tillika med honom

i scd.

i Secunda, så kommer du med din Klinga under hans/ och utaff den linien din Arm / blifwer du betäckt. Fig. 21.

174.

Ett annat sätt. Wille din Advers'. (när du ligger med jämbn Klinga) voltera Quart' uthan tempo, till din inwertes Kropp; Så stöt tillifka med honom en quart a pie fermo öfwer hans swaga till hans Hals/ eller förfall i det samma tempo med Secunda under hans Klinga. fig. 21.

175.

Stringera honom uthan till med portieret Klinga/ wille han då gå igenom med ett insteg i den enge Meas', i mening at occupera din klinga innan till/ eller stöta der en quarta, eller och wille förfalla under din klinga med en secunda, så låt din motion aff ditt stringerande fara/ och din udd uthan til siunka ; Stöt så med Kroppens förstränkning a pie fermo under hans klinga/ så at du kommer med din styrckia i hans swaga/ så lærer du förhindra hans cavation. Du kan och denna Stöten göra med en Passade,

176.

Hafwer din Fiende stringerat din klinga utan till/ så gack med din klinga igenom/ och tag med din styrckia hans swaga/ allenast med kroppens öfwerböjning : Wied fötterne står du stilla ; Caverar han i samma din rörelse/ och wille göra en contra-cavation, så giff gran acht uppå Tempo, i det ögneblek han wille stöta utan till öfwer din högra arm/ at du träder med din wenstra foot på honom in/ och stöter halfwa Tert. och halfwa Secunda contra-tempo till hans högre Bröst. Din wenstre hand förer du wäl fram/ så kommer den högre deelen bättre sin loos utur prelenla, hwar igenom du således med din wenstra Hand förbiuder och hindrar honom hans cavation.

177.

Hafwer din Wederpart stringerat din klinga innan till/ så föhr oförmärkt din högra foot i den enga Meas', gack i det samma med din Klinga under hans igenom/ och med din styrckia öfwer hans swaga/ så at du gifwer honom en öpning innan till äth ditt öfwerlifff/ då lærer han/ i det samma du tager hans swaga/ stöta innan till äth ditt öfwerlifff; Förfall då i samma tempo, och stöt med Secunda under hans klinga. Fig. 21.

178.

Hafwer din Advers' lågrat sig i secunda, så bint honom an med secund' utan till: Liggia i bägge allabala, så ryck något litet med din styrckia i hans swaga öffore / att han får tillfalle att stöta med secunda under din Klinga/ giff gran acht i dett han Caverar under din Klinga/ att du wänder din hand i Quarta tillifka med honom / och stöter Quarta med försänkter udd till hans underlifff.

179.

Ast du af din Fiende innan till string', så stöt honom en Tert' utan till öfwer hans

hans högra Arm / i hans halfwa styrkia : Caverade då din Fiende / i din stöt och wille stöta qvarta Contra-tempo med dig tillika / så giff noga acht / i dett han qvartam tillika med dig wille stöta / att du låter din udd med en hast sunka under sig i Qvarta, och med förset blifwer du wäl högt; Stöt altså qvart' tillika med honom till hans underliff.

180.

När din Wederpart ligger med en jämbd tert' fram för dig / så string' honom innan till / wille han då stöta en tert' utan till öfwer din högra Arm in / så Cavera med en hast / ifrån din wenstra till din högra under hans Klinga sinkos: Ditt förs lätt blifwa temmelig högt / och udden nederfunka; Stöt altså qvart' lika som wriden till hans underliff Contratempo, med ett insteg af högra foten. Om du wille för mera säkerheet skul / kan du föhra wenstra handen fram till förfränkning / och der han då skulle förwända sin hand i en angulerat secunda, äst du ändå för hans stöt säker och frij.

181.

Ligger en med jämbd tert' för dig / så string' honom hans Klinga innan till; Caverar han då i dett samma under din Klinga / så Cavera tillika med honom / att du kommer med din Klinga åter innan till hans Klinga / och i Cavation ryck wäl in på honom / Caverar han åter igen under din Klinga / så tag grant i acht i det han går igenom / att du med din wenstre foot träder in på honom / och parerar med en Subril impetu, hans Klinga till din högra fram sinkos; Passera med en hast / och stöt secunda utan till under hans Klinga.

Sad anbelangar Wärsjan eller sielfwe Instrumentet, så frågas här/ hvilka
 leidera är bättre eller fördeelachtigare/ at fächta med en lång eller stackot klinga
 ? Hwar till är at swara uppå det somblige mena/ at när man haf-
 wer en lång Wärsja/ så kan man icke allenast hålla sin Siende längre ifrå sig/
 utan och bättre med stöten hinna den andre/ som intet hafwer den längden ;
 Hvilket och lätteligen kan låta sig göra/ besynnerligen aff dem som hafwa en lång
 raille, äro wäl disponerte/ hafwa en god Methode at stöta/ ett godt maner uti
 sine Cavader att avancera, samt weta at behålla sin Klinga frij/ så at när cava-
 tion är uthe/ måste Stöten stå ; Desse hafwa aff Klingans längd en stor a-
 vantagie ; Men der emot/ dhe samma som intet hafwa disse Wärsjaper/ lä-
 rer ofchbart/ en lång Klinga wara dem mehra till hinders / än fördeelachtigheet ;
 Ty ju längre en Wärsja är/ ju mehra Stucht och Swagheet giffwer hon/ dertfore till
 defension är han intet dugelig/ utan en stäcke fast nyttagare och beqwämare för dem
 som hafwa lagt sig på defense, och hafwa ett godt maner at passera ; Hwarfore
 är det bättre at man hafwer lagom länge Klingor/ som wijd pass kunna räckta en me-
 delmåttig Man up till Nasan/ och Klingans bredd der emot bör i proportion aff
 längden uti Styrckian wara som en god Mans tuma/ och så fort som hon går till ju
 swaga/ måste hon alltid eff. orten i Brädden/ så at hon gifwer en reen bakt utan heele
 swagan till halfwa Styrckians beghinnelse : Ty är en Klinga alt för bred/ så sängar
 hon mycket Wäder med sig/ hwar igenom motion blifwer des långsamare giord.
 En Klinga måste och wara på bagge kanterne wäl skärpt och hwas/ at hon des bät-
 tre binder/håller fastare/ och icke skrinnar eller slinter ifrån. Ty heller måste en Klinga
 wara alt för mycket tung ; Ty man måste alltid laga at Handen är Herre och rådande öf-
 wer Klingan/ och icke Klingan öfwer Handen. Fästet måste wara stadigt giordt : Hand-
 kastwelen intet för mycket tiock ; Ty ju meer Fingren äro ifrån hwar andre / ju mindre
 kraft hafwa de at gripa och fast hålla/ der emot ju mera de äro tillhopa/ ju större
 Styrckia hafwer Handen aff dem . Det är fuller intet utan/ at defension intet består
 aff Fästet/ utan i Klingan/ och särdeles i det hwasse aff Klingan ; Men så är
 det intet alltid säkert/ at man icke ibland kan råka i en sådan occasion, der
 hugg och stöt kan komma igenom hwar annan/ då fästet i sådan fall
 komma wäl till pass/ emådan man icke alle stöter hafwer på
 ett snöre eller uti en linie,

Till vidare framhårdan/ effter beslutet af dessa Lectioner såsom tag
 för denna gången Korttelligen uti detta mitt wärck/ angående högre
 handen hafwer framwist/ fodrar icke mindre min skyldighet att
 lämna under Tuset/ hwad de Wenstre Händigige och så härutinnan kunna
 och förmå: Ejuruwäl en och annor utaf förnuffier instämma aldeles i den
 mening och sammanhållighet/ at en Wenstrehändigiger hafwer en stor fördehl
 fram för en Höger. Sechtare; Men hwad skal de der hos hafwa at bifoga/
 låta de icke synnerligen förmerckta: En oansedt man det weet/ at den högste
 hafwer uti naturen skapat och tilldelat Högre handen den wördnadt och wan-
 lighet att föra kroppen sin förnemste skedd och wern/ och hwad de angelä-
 gneste tarfwer som kunna tillfala uti utgwärtes måtto beställa och förrätta/ der
 den wenstre handen hos de Mennistior icke mehra är till anseende än som
 en Bihjälpersta. Så finner man icke owanligt ibland en dehl Mennistior
 hos hwilka / den Högre handens behörige bruk och förträde är tillgiffwit den
 wenstre / hwar utaf yppar sig en fragan och twistighet / när sådanna Per-
 soner hafwa lært sig öfwa och lära uti Sechtkonsten/ hwilkedera aff dese
 twenne wälöfwade Sechtare uti höger eller wenster/ kan af den andre snar-
 rast hafwa prisen och fördelachtigheten. Hwarutinnan besinner sig sielft/ att
 owanlige grepp och Lectioner, så föllier och här uppå ett ewenlyligt slutt
 och andskap: Dett är sant/ at en wenstrehändigiger är wand at taga arwen
 så wäl sin undertwifning af en höger/ såsom en höger af en höger hand/ att
 så när sådanna två komma uti en action tillsammans/ hafwer den högre
 med den wenstre swårt att beställa/ men hwad större swårhetet twenne wen-
 strehändigige med hwar annan hafwa tillhopa/ det wissar sig uti alle tillgrepp
 huru slitt actionen lærer aflöpa/ när ingendera weet sig emot den andre at
 sticka och Comportera, emedan deras arbete är aldeles Contrairt och owan-
 ligt. Dersöre fodrar och min wettenskap att lämpa min ofwansagde högers
 händigige Lectioner / att låta föllia ett parth aff de wenstre.

Rembligen huruledes en höger skall förhålla sig emot
 en wänster/ och således vice versa en wen-
 ster emot en höger.

Igger din Adversarius med jämbd Tertia för dig / så string honom hans Klinga utan till; Caverar han då under din Klinga så gif gran acht i det han går igenom / at du träder med din högre fot på honom in / och stöter med Secunda innan till hans wensra bröst.

2.

Ligger han i jämbd tertia för dig / så stringera honom hans Klinga innan till / och så snart han Caverar under din Klinga / då achta wäl uppå tempo i det han går igenom / at du med din höggra fot träder in på honom / och stöter quartam utan till öfwer hans wensre Arm till bröstet.

3.

Huru Cavationer blifwa brukade och gjorde.

Igger din Wederpart med en jämbd ter' för dig / så string honom hans Klinga utan till / går han då med sin Klinga under din igenom / så cavera tillfika med honom / at du kommer med din åter utan till på hans Klinga : I Cavation träd med högre foten något luffet fram för sig / och lått den wensra så småningom föllia / så att fötterne äro nähr tillhopa : Så snart han åter wille cavera under din Klinga / så gif wäl acht på tempo i det han går igenom / du stöter då secunda innan till hans wensra bröst med ett infleg aff högre foten.

4.

Står din Adversarii udd inwerg / så string honom utan till med halfwa quarta : Ligger han stilla / så lufft din wensra fot opp till den enda mens , Dof utan kropsens rörelse : Ligger han ändå stilla / så sätt honom med en hast neder / och stöt för än han blifwer det warse med något försänkter udd utan till per Quartam öfwer hans Klinga in a pie fermo.

5.

Ligger han med jämbd Klinga / och är innan till blott / så stringera honom innan till; Ligger han stilla / då lufft den wensra foten op till den enda mens , moverat han sig iatet / så sätt honom med en hast neder / och stöt i det samma innan till tertiam eller secundam med något försänkter udd till hans högre bröst.

6.

Ligger En i jämbd tertia för dig / så stringera honom hans Klinga innan till; Går han i det samma under din Klinga igenom / så cavera med honom tillfika / at du åter kommer med din Klinga innan till hans i cavation: Träd med högre foten något fram / och folg så småningen effter med den

Den wänstra / så att de äro när tillhopa; Så snart han wille åter cawera un-
der din Klinga/ då lyfft som snarast din högre fot opp / och stöt med quarta
till hans wänstre bröst öfwer hans wänstra Arm.

7.

På ett annat sätt: Stringera honom utan till / och i det samma dr
fätter wänstra foten neder i mensura larga, så stränk din kropp; Ligger han
ända stilla / så lyfft med en hast den wänstra foten till den enga mens; Men
blif ändå med kroppen förstränkt / wändt i en hast kroppen och stöt quartam
wäl uthsträkt utan till öfwer hans Klinga a pis fermo till hans bröst.

8.

Ännu på ett annat sätt: Gack honom utan till i prospectiva hans kors/
ophäf i det samma din Klinga och stringera honom utan till i mensura larga,
sätt der på din wänstre fot i mensura stricta; Will han ändå intet movera sig
så stöt utan till per Quartam öfwer hans Klinga till hans utwerzh kropp.

9.

'String' honom på det sätt innan til/ ligger han der på stilla / så stöt
innan til per secundam til hans inwærh kropp.

10.

Ligger han med sin udd högt / och är innan til blott, så gack med din
udd til hans / om han intet moverar sig / då stött derstädes med wäl up-
högt kors och udden försänkt per secundam eller primam til hans inwertz kropp

Huru Finter blifwa gjorde.

11.

Ligger din Adversar i tertia med något uphögdet udd / och är innan til
blott / så string honom derstädes / ligger han stilla / så gör honom i hast en
Finc utan til per tertiā med liffet jern / och en battate af wänstre Foten til
hans högre Axel; Parerar han til sin högra / så Cawera och stöt innan til
med secunda til hans högra bröst a; p; fermo.

12.

'String' honom utan til / ligger han stilla så Cawera och gör honom i
hast en Finc innan til per tertiā utan jern med en battate af wänstra Foten
jempt til hans underliff; parerar han til sin wänstra / så Cawera med en
inabhet och stött utan til öfwer hans Klinga til hans högre bröst a; p; fermo.

13.

Ligger en jämbd i tertia för dig / så string honom hans Klinga innan
til / battera med din högra Fot och gör honom en Finc utan til hans Klin-
ga / farer han med sin Klinga derstädes til sin wänstra / så Cawera i hastighet /
åter igenom under hans Klinga och stött med secunda innan til hans wänstre
bröst med ett insteg af högre Foten.

14.

Stringera honom åter hans Klinga innan til / battera i dett samma
med din högre fot / och gör honom först en Finc utan til hans Klinga / går han
då med sin Klinga til sin wänstra sida / så gör honom en Finc med avance-
ment innan til hans Klinga / så snart som han tager der effcer / så Cawera och

stöt

stöt i en hast qvartam utan til öfwer hans wänstra Arm med ett insteg af högre Foten.

15.

Ligger din Adversarius långt i terra något uphögt / med udden innan til wänd / så string honom utan til / ligger han stilla / så Cavera och gör honom en Fiat innan til utan järn med en battue af wänstre foten: Cavera igen / och gör honom en Fiat utan til med avancement af foten; Parerar han til sin högra / så cavera och stöt innan til per secunda a: p: k: til hans högra Axel / med ett insteg af wänstre foten.

16.

Ligger din wederspart med en jämbd terra / udden i högden / och är innan til blott / så string honom innan til / och gör honom i det samma en Fiat fram för sig med en battue af wänstre foten; Läger han effter denne Fioten / så gick med en hast åter igenom / och gör honom med avancement utan til en Fiat / Cavera i det samma / och stöt med secunda innan til hans högre bröst.

17.

Ligger din Fiende långt / och hafwer wändt udden innan til / så string honom utan til / gör i det samma en Fiat med en battue af wänstre foten till hans högre axel / allenast med uddens rörelse; Din styrckia blifwer wißd hans swaga; Wille han då intet taga med sin Klinga effter din Fiat / så gör i en hast Fioeten med järn / och din styrckia i hans swaga / så at fioten är en stöt likt / jukt til hans högre Axel; Parerar han öfwer sig / så Cavera med en hast och stöt i det samma tempo innan til qvartam under hans Klinga med ett insteg af wänstre foten.

18.

Ligger din wederspart med lång ubsträckt Klinga för dig / och udden står utan til / så string honom hans Klinga innan til / och gör honom i en hast en Fiat med en battue af wänstre foten innan til äht hans högre bröst; Läger han der på stilla / och will intet gripa effter den första Fioeten, så lyffe hit utåt din fot upp til avancement parerar han effter denne Fioeten, som blifwer gjord med järn / så cavera i det samma under hans Klinga / och stöt qvartam öfwer hans Arm til hans högre bröst: Men der han intet hade welat parera effter den andre fioten / så gör du af fioten en stöt / och passera med secunda innan til fort til hans högra bröst.

19.

Skulle Adversarius din förhängande Fiat / som stredde innan til / något dnypt parera / så at du äst redan så långt inkommen at du intet förnrar mera Cavera, så förwänder du din hand utur secunda i qvarta och stöter henne angulerat innan til hans bröst: Med din högre hand kan du gå til hans klinga så äst du för hans infästning förwarat.

20.

Ligger din Fiende i en jämbd linie / och har wändt sin udd inwerts / så string honom hans klinga utan til och gör honom en Fiat med en battue innan til utan järn / gick åter med en hast igenom / och gör honom fioten med järn utan til i qvarta; Parerar han samma Fiat til sin högra något lågt /

sa

så att hans halftwa styrkia kommer i din halftwa styrkia / så förwänd din hand med en hast utur quart i secunda, och stöt henne Angulerat utan till öfwer hans Arm a pie fermo, eller med passaden. Der han intet hade tagit effter Fioren, utan blef stilla liggiandes / stöter man quarta ända fram öfwer hans Klinga till hans högre bröst.

21.

Ligger din Adversarius i ett långt läger / och hafwer wändt sin udd innan til / så lägg din Klinga under hans i prospettiva hans kors / gack i det samma igenom och gör honom en half stöt utan till öfwer hans högre Arm / med en hast Cavera och gör honom en Fint innan til; Parerat han effter din Fint, så gack åter geswändt igenom / och stöt quartam utan till öfwer hans högre Arm till bröstet: Men hade han samme Fint med en förhängiande quarta neder parerat / förwänder du utur quarta i tertia; forset låter du sunka / ophåfwer udden wäl / och stöter til hans högre bröst a p. f. mo eller med passaden.

22.

Der din Fiende skulle i din Fint (som gjordes i quarta) Cavera med det samma / och hölt altså uth / eller stötte något högt / så förwänd din hand i secunda / förfall under hans Klinga / och stöt med secunda till hans högre bröst a pie fermo eller med passaden: Men der han geck (i det du gjorde Fintem) under din Klinga igenom / och låt sitt kors något sunka / så förwänder du utur quarta och stöter med secunda ända fram till hans högre Axel a pie fermo.

Huru man skall bruka Cavationer, Contracavationer,
och Ricavationer.

23.

Ligger din Wederpart med sin Berja i en hög secunda, och gifwer sig inwerts öppen / så stringera honom innan till / Caverat han i det samma under din Klinga / så cavera tillika med honom / at du kommer med din Klinga åter innan till / och i cavation rycker på honom något lätet in; Går han i det samma åter under din Klinga igenom / så fall honom med din styrkia på hans Klinga / och stöt med en hast quart öfwer hans Klinga till hans wenstre bröst / med ett insteg aff högre foten.

24.

Men der han (i det samma då du geck utan til hans Klinga) med en hast gingo under din Klinga igenom / så stöt i samma tempo secunda innan til hans bröst; Med ditt kors bak til gaf wäl högt.

25.

Der han icke under din Klinga Caverade / när du med din geck på hans / utan farer bak öfwer sig / så icavera i en hast och stöt secunda under hans Klinga a: p: f:

26.

Lägg dig långt i tertia med udden något inwertes; Wille han då med ett insteg i mensuram utan til string' din Klinga / så cavera för anhan rörer din Klinga / och stöt utan til öfwer hans Arm per quartam til hans högre Axel / med ett insteg af wenstre foten a: p: f:

27.

Lägg dig åter som tilförende / string' han dig utan advancement / och kommer dig intet fullkomnelig i mensuram / så cavera och gör honom utan til ett fint med quarta hos hans Klinga; parerat han til sin högra så passera och stöt med angulerat secunda öfwer hans Klinga: Du kant och stöta secunda under hans Klinga a: p: f:

B

Lägg

Lägg dig långt i *tertia* med en jämbd klinga / wille då din Fiende med ett insteg innan til string' din klinga / så cavera i det samma när han wille taga *Mensuram*, och förr än han rörer din klinga / stöt innan till hos hans klinga *secundam* till hans högre Axel / med ett insteg af wensstre foten.

Lägg dig åter som tillförende : Will han dig utan insteg innan till string' och har ingen fullkomnelig *mensuram* till stöten / så cavera förr än han rörer din klinga / och gide honom *Finten* innan till med *tertia* till hans högre Axel. Parerar han till sin wensstra / så wänd i *quarta* och stöt henne innan till hans bröst med ett insteg aff wensstre foten.

Ligger din *Wederpart* i en hög *secunda*, och hans udd är något till hans högra sida wänd / så string' honom hans klinga utan till ; Caverar han i det samma under din klinga / cavera tillika med honom / at du kommer åter utan till hans klinga : Så snart han å nyo går under din klinga igenom / då ryck wäl på honom in / fall med din halwa styrkia på hans halwa swaga aff klingan / passera med en hast och stöt *secund* innan till under hans wensstre Arm ; Med korset gack bak till wäl högt.

Ligger en uti jämbd *tertia* för dig / så stringera honom hans klinga innan till / går han i det under din klinga igenom / så gif gran acht på tempo. wijd samma han caverar under din klinga / at du med din styrkia då bacerar i hans swaga / stöt med en hast *quartam* utan till öfwer hans wensstra Arm till bröstet med ett insteg af högre foten.

Stringera din *Adversarium* utan till / wille han dig tillbaka med ett insteg och med sin styrkia string' / så *contracavera* och stöt med *contra cavation* utan till med *quart* öfwer hans klinga till hans högre bröst.

Stringera honom innan til ; Caverar han / och wille dig igen innan til med ett insteg string' / så *Contra-Cavera* och stöt i det samma med *Contra-Cavation* innan til *secundam* til hans högre Axel med ett insteg af wensstre foten.

På ett annat sätt : String' honom utan til / går han i dett samma igenom / och wil dig förutan inträdning tillbaka utan til stringera *Contra cavera* och string' honom utan til ; Caverar han åter igen / så stöt wijd begynnessen i hans *cavat* innan til med *secunda* ; Udden blifwer försänkt innan til hans bröst.

Lägg dig långt med udden något *intwerk* / string' han dig utan til / så cavera ; *contra caverar* han och träder med en string' i *mensuram* / *Ricaverar* med en hast / och stöt med *Ricavation* utan til *quartam* öfwer hans klinga ; träder han med *contra-cavation* intet för sig / så gide honom med *Ricavation* utan til i *quarta* en *Fiac* med järn / och gif gran acht uppå huru han paterar.

String' han dig i den widda Mensura, så cavera med något liffet järn; Will han då der på stöta innaan till/ bruka dig de commetre dispaða: Det är cavera åter med en hast/ och gack med korset innan til hoos hans swaga/ stöt derstädes med secunda til hans högre Axel.

37.

Lågra dig långt med udden inwertz/ string' han då dig utan till, så cavera och gif honom jern/ der med han får string' dig innaan till; När han åter på din cavation utan till med ett insteg wil string'/ så gör honom en Mezzia-cavation at du kommer med din klinga jämnt under hans klinga/ då låter han intet sinna din klinga utan tager mistom; Stöt i det samma tempo med en hast Mezzia-cavation/ när han går din klinge efter/ utan till quarta öfwer hans högra arm til hans Axel a p: fermo.

Sollter huru man si Retirera skal, och i det samma bes
fylla isfrån Stringering.

38.

Jager du i en jämn Tertia/ och din klinga blifwer utan till string'/ så träd med din wenstra fot något tillbaka/ och retirera din klinga tillifka med kroppen/ der med du blifwer blott öfwer din högra Arm; Så snart din Fiende wil stöta dig i de samma blott/ Voltera quattam underhans klinga til hans wenstre bröst.

39.

Retirera dig som tillförende/ med din öfwerdel af kroppen/ och gif dig blott öfwer din högra Arm; Will han då gå utan till/ i tanclar at få string' dig/ så stöt med en hast quattam för än han rörer din klinga utan till öfwer hans Arm til wenstre bröstet.

40.

Der han samma quarta med klingan til sin wenstre parerade/ så passera i en hast under hans klinga/ och stöt med secunda innan til hans wenstre bröst/ eller stöt secundam öfwer hans wenstra arm.

41.

Hafwer din Adversarius string' dig utan till/ låter du din udd derstädes sinna/ då är hon åter fri; Will han din klinga utan till med ett insteg string' så gif gran acht uppå tempo/ att du i det samma caverar och stöter quart' utan till öfwer hans klinga A pic fermo till hans högre Axel med ett insteg aff wenstre foten.

42.

Ligger han stilla/ när du hafwer försänkt din udd/ så gack med din klinga åter öfwer sig/ at string' honom utan till/ men med fötterne stat fast/ och gif gran acht på hans rörelse; Will han i det du sänker din udd stöta utan till under din klinga/ så stöt med ligaden secund' contratempo tillifka med honom til hans högra sida/ med ett insteg af wenstre foten; Din högre Axel förer du wäl fram.

43.

Hafwer du åter försänkt din udd/ och din Fiende will intet förföllia honom/ utan förblifwer i sin högd ofwan till/ i mening at med ett insteg förföllia dig utan till din klinga/ så gif noga acht i det han rörer sina fötter/ at du då stöter quart' innan till Angulerat med din styrkia i hans swaga till hans högre bröst.

44.

Har din Adversarius string' din Klinga innan till/ så lätt din udd stinka; Wille han åter derstädes med en inträdning' string' din Klinga/ så gif acht på hans rörelse i det han Avancerar med fötterne / Cavera för än han finner din Klinga) och stöt innan till med secunda till hans högra Arm; Men blifwer han blyggandes/ och will intet på det sättet förfollia din udd/ så cavera och stöt Angulerat secunda utan till öfwer hans högre Arm/ i det han träder in med passaden eller a pie fermo.

45.

Retirera åter din Klinga som tillförende; Wille han dig igen utan till string'/ så gör honom i en hasten Fina utan till/ tager han med sin Klinga till sin wänstre bort/ så cavera hastigt under hans Klinga/ och stöt med secunda innan till hans wänstra bröst/ med ett insteg af högre foten.

46.

Retirera ännu Klingan/ och gör dig blott utan till öfwer högre Armen/ stöter han med en hast i samma blott/ så wänd handen i secunda och stöt Contra-tempo tillhålla med honom innan till hans wänstra bröst med ett insteg af wänstre foten.

47.

Retirera Klingan igen; Wille nu din Wederspart intet stöta i samma blott/ ey håller söker att string' utan rycker så småningom på dig in/ så lätt honom intet komma så dyrt in/ utan gack med din Klinga så sachteligen opp igen/ och string' honom hans Klinga innan till; Så snart han nu caverar under din Klinga/ så träd med din wänstra fot på honom in: Din wänstre fot sätter du twert före/ och stöter med qvar på honom in/ utan till öfwer hans wänstra Arm till bröstet.

48.

Ar din Klinga string' innan till/ så gack med udden till din högra sida dinkos/ och gör din kropp innan till blott/ förfollier han då intet med sin Klinga din K. utan stötte dig innan till i din blott/ så stöter du med en hast qvar' Contra-tempo tillhålla med honom utan till öfwer hans wänstre Arm med ett insteg af din högre fot: Med din styrka blifwer du wijd hans swaga.

Ett annat sätt/ huruledes man skall gifwa sin Fiende bedrägelige blottn förutan Retirering/ och i dess samma befria sig ifrån sin Fiendes string'.

49.

Wigra dig uti ett långt läger/ wille han nu string' dig utan till/ så gör en

cava.

Cavation, och låt din udd gå til hans högrea/så at du blifwer innan til öfwer Armen blott;
Så snart din Contrapart wille stöta i samma blott/så wändt din hand i secund' och försal un-
der hans R. til hans högrea sija/ med ett insteg af wenstre foten.

50.

Stringerar han din Klinga inän till/ så gör en cavation, och låt i det samma din udd gå til
hans wenstra sidos/ blotta ditt Ansichte/ och i samma han stöter der effter/så stöt du quartam
Contratempo tillika med honom wäl beträckt/ med en half cavation under hans kors in till
hans högrea sija.

51.

Ligger du i en jämba tert' för din man/ och du blefwo inän till string', så wändt din R. så
småningom i secund'; Stöter han då dig inän till i de blotten/ så stöt qvarr' tillika med
honom utan til öfwer hans wenstra Arm/ med ett insteg af högrea foten.

52.

Ett annat sätt. Ligger du åter i en jämba tert' för din man/ och han har string' dig inän
till/ så wändt din Klinga åter småningom i secund'; Wille han då med sin R. gå din Klinga
effter/ tänkandes at string' dig/ så caverar i en hast/ och stöt secundam inän till hans högrea
bröst med ett insteg aff wenstra foten.

53.

At du string' utan till/ så gif dig blott öfwer din wenstra Arm; Wille han nu i sam-
me blott instöta/ så caverar och stöt utan till med qvarr' öfwer hans Klinga; Du kant och
giora här qvarr' med halfwa cavation, och der emot voltera under hans högrea Arm.

54.

På ett annat manier. Öfwer han sig inän till blott och ligger med sin R. bak något
lägt/ med udden öfwer sig och något til din wenstra/ så at han gör en triangel, då hålt din
Klinga ungesår ett Quartet under hans styrkia; Så snart han wille nu med sin R. på din
swaga/ i mening at stöta der öfwer in/ så stöt Angulerat secund' Contratempo tillika med
honom utan til öfwer hans högrea Arm/ med ett insteg af wenstre foten.

55.

Ligger du i en jämba tert' för din man/ och din udd är något wänder till din wenstra
sija/ string' han då din Klinga utan till/ så gack med din R. under hans igenom/ och wändt
din Klinga i secund', då lär du gifwa din kropp innan till öppen; Stöter han då i din
blott/ så stöt tillika Contratempo med honom i qvarr' utan till öfwer hans wenstre Arm.

56.

At på ett annat sätt. Ligger någon i en jämba tert' för dig/ så string' honom hans R. utā
till/ battera med högrea foten/ och gör dig öppen utan till öfwer din högrea Arm; så
snart han derstädes wille instöta/ så gör i hastigheet en volt, och stöt Quartam under
hans Klinga till hans wenstra sija.

57.

Der din contrapart intet wille instöta i de blott som honom utan till gaff öfwer Armen/
så ophåt din R. öfwer hans/ och stöt qvarr' öfwer hans R. inän till hans wenstra bröst/ med ett
insteg af högrea foten.

58.

At du åter öfwer din högrea Arm öpnad/ och din Fiende wille intet stöta i samma blott/
så gack igen med din styrkia af klingen inän till emot hans swaga/ och string' honom hans R.
Wille han der emot gå under din klinga/ så gif granacht på tempo i det samma han
går igenom/ at du med din wenstra fot jämppt på honom inträder/ och stöter med quarta
utan till öfwer hans wenstra Arm/ till hans wenstre bröst.

59.

Träder dig någon an/ med sin halfwa styrkia utan till hos din swaga/ så låt din udd
sunka/ då är du med din klinga åter fritt; Gack med din udd opp igen/ så at du komer med
din halfwa styrkia utan till i hans swaga/ så hafwer du åter string' honom; caverat
han under din klinga/ så träd med högrea foten jämppt på honom in/ och stöt med secunda
innan till hans wenstra bröst.

Går dig någon med sin halftwa styrkia innan till hos din swaga / så låt din udd med en hast sunka / som tillförende; Sack åter hastigt med din Klinga öfwer sig / och tag med din halftwa styrkia utan till fast i hans halftwa swaga / kring honom hans Klinga / går han med en hast under din Klinga igenom / så gif gran acht på tempo i det han går igenom / at du tråder med din högra fot på honom in / och stöt med secunda innan till hans wenstra bröst.

Pigger du med en lång Klinga för din man / och du wore utan till kring, så caverar med en hast under hans Klinga / och stöt med quarta utan till öfwer hans wenstra Arm till hans bröst: Skulle han samma qvarc med sin Klinga till sin wenstra sida parera, så passera i en hast på honom in / och stöt secund utan till öfwer hans wenstra Arm.

Pigger någon i en jämbn cêre för dig / så kring honom hans Klinga utan till; Caverar han då med en hast under din Klinga / och stöter med quarta utan till öfwer din högra Arm / och stöten geck temmelig högt till din högre Axel / så gif noga acht i det han stöter / at du i det samma förfaller under hans Klinga / och stöter med secunda till hans wenstre bröst.

Är du kring, så låt din udd sunka till jorden; Wille han då med sin Klinga föllia din effter / går du med din Klinga under hans fram / och gör honom en Finc innan till med jern / då lærer han taga med Klungan till sin högra sida / i det samma caverar du under hans Klinga / och stöter med quarta utan till öfwer hans wenstre Arm med ett insteg af högre foten; Skulle han hafwa parerat samma stöt med sin Klinga / så passera i en hast under hans Klinga diakos / och stöt med secund utan till öfwer hans wenstre Arm.

Låt din udd åter sunka som tillförende / föllier han då med sin Klinga din effter / så gör honom i snarhet en Finc öfwer och under hans Klinga; Förfarer han då med sin Klinga nederåth / så gack åter under hans Klinga igenom / och stöt med quarta utan till öfwer hans wenstre Arm.

Huru man emot Finter sig förhålla skall.

Stringera honom innan till; Caverar han med det samma och gör dig en Finc innan till utan jern / med en battute af foten / så voltera quarta em det med uddens försänkning under hans klinga / så blifwer honom genomgången till utwärtens stöten förtagen: Men gör han samma Finc med jern / så gack i det samma med din styrkia till hans swaga / och stöt utan till öfwer hans klinga till hans högre Axel; Eller parera med willia lättet effter den förrige Finton som stedd utan jern / allenast med fremste leden aff wenstre handen; Will han på den paraden utan till öfwer din klinga instöta / så kalzera hans klinga / och stöt utan till med quart under hans klinga / Eller gör honom en contrast.

Stringera din Fiende utan till; will han i det cavera och giöra dig en fint utan till med en battute af foten dock utan jern; så giör honom derstädes en contrafint med jern/ och gif acht uppå huru han parerar, eller parera du ih- tet efter hans fint allenast med fremste leden; Kroppen står fast; när han der på will stöta / så gif gran acht på hans cavation / at du stöter qvartam contra tem- po utan till öfwer hans Klinga / til hans högra Axel med ett framsteg af wensre Foten.

Stringera honom innan till; Caverar han och giör dig en Fint per tere med en battute af foten till Ansichtet/ så måste du contracavera i det samma han bringer Klingan för sig/ och stöt innan til med secunda öfwer hans korb in/ eller stöt qvartam i förste tempo i hans cavation; hafwer du försunnat det förste tempo / så beträckt dig innan till med quarta, stöt der på innan til se- cundam wäl beträckt med passaden til hans inwertz Kropp.

Ligger du uti en jämbd tertia / med udden något i högden/ och din Fiende går med en hög secunda utan til din Klinga/ giörandes dig derstädes en Fint utan til din Klinga så gif noga acht uppå i det han giör fioten med se- cunda / at du i en hast volterar och stöter med quarta under hans Klin- ga til hans wensra sida.

Ligger du åter som tilförende/ och din Fiende går med secunda utan till din Klinga/ giör han då en fint med secunda utan til din Klinga/ när du dänd- got låter parerar med din Klinga efter hans fint til din högra sida/ låter han med i hast Cavera under din Klinga/ och uti igenomgången med sin styr- tia innan til wil gå til din swaga / hiffstandes stöta dig til ditt bröst / så gif wäl acht uppå i det han går under din Klinga igenom/ willandes gå med sin styrta i din swaga/ så voltera hastigt qvartam och stöt honom under hans Klinga in til hans wensra sida.

På ett annat sätt: String honom utan till/ wille han i det Cavera / och dig utan till med en battute af foten giöra en fint at ansichtet / så stöt qvartam wäl beträckt med halfwa cavation under hans korb; Eller contra ca- vera i det samma han faller fram för sig/ och stöt qvartam utan til öfwer hans Klinga in/ eller parera med halfwa secunda/ så snart han då qvartam utan til under Klingan wil instöta / så stöt qvartam med uddens försänkning Contra- tempo der emot utan till under hans Klinga in. Item, parera samme fint utan till per qvartam til hans högra sin los/ allenast med främste leden aff wensre handen; Wille han då tertiam innan til under dit korb instöta/ så blif hos hans Klinga/ och stöt qvartam wreden med uddens försänkning Contra- tempo utan till under hans Klinga in til hans högra sida.

Sär han dig igen med en hög secunda utan till ann/ så achta wäl på när han giör fioten utan till/ och wille innan till med secunda hos din högra hand instöta/ så stöt du med en hast qvartam Contra tempo tillika med ho- nom utan till öfwer hans wensre Arm til hans wensre bröst: Men du må- ste noga achta uppå när du stöter/ at du blifwer med din styrta utan till hos hans swaga.

Emot Mutering.

Sigger du i en jämbd Tertia för din Fiende / och han muterar under din Klinga / så gack sachteligen med förhängiande secunda innan til hans Klinga / så blifwer honom hans mutering förhindrat / wille han då stöta öfwer din högra Arm in / så måste du hastigt Cavera under hans Klinga / och stöta qvartam tillfä med honom utan til öfwer hans wenstra Arm.

73.

Ligger han i en jämbd tertia / och Muterar för dig / så at hans Kropp wore innan til öppen; då måste du intet gå til hans swaga / utan gack innan til i Prospettiva hans korb i tertia / när du då är i mesura / eller han träder dig i mesuram; Så stöt i det han avancerar / til hans öfwerliff per qvartam utan til öfwer hans högre Arm.

74.

Hade du hans Klinga utan til kring / och han i det samma begynner under din klinga at mutera / så låter du klingan i förhängiande secunda sunka / då blifwer honom hans mutering bedragen / wille han då med qvarta utan til öfwer din Arm instöta / så kant tu gå med din Klinga listet upp med en listen parad; Kroppen sänkes / eller bocka dig wäl / passera i det samma innan til på honom in / och stöt med secunda til hans inwertz kropp.

75.

Muterar han och låter udden i en heel cirkel; gå omkring / så gack honom i en jämbd linea med udden i tertia til hans korb; så lär han intet stöta din klinga / och gif acht af hwilken sida circulen kommer omkring; En går han öfwan ifrån sin högra til sin wenstra; så stöt efter undfängen mesuram utan til i det han bringer sin klinga innan til secunda med uddens försänkning til hans högra höfft med utstötning af wenstre foten.

Huru man den högre / tillfä med den wenstre handen bruka kan.

76.

Stringera honom utan til / och gör dig blott öfwer din wenstre arm. Stöter han i samma blott / så parera honom hans stöt med högra handen under din wenstra arm sinkos / och stöt secunda til hans öfwer liff.

77.

Stöter han innan til hos din Klinga til din wenstre axel / så parera med din högre hand öfwan efter til din wenstre sinkos; Låt wenstre handen sinka i tertia / och stöt med den samma innan til at hans under liff a p; fermo eller med passaden.

78.

Ligger någon i en jämbd tertia för dig / så kring honom hans Klinga utan til / och gör honom i det samma en Chiamata med din Klinga under hans

så at du gör dig utan till öfwer din högra Arm aldeles blott: Bringa din wensra hand något fram; Så snart han då wille stöta dig öfwer din högre Arm / dock intet alt för högt / så parera hans stöt med wensre handen til din wensra sinkos / och med din wensre fot träd tillika på honom in i det du parerar, och stöt med secunda til hans bröst.

79.

Ligger någon med en lång Klinga för dig / så gack honom med din udd utan till hans styrkia hos hans Klinga / lät din udd der hos fram siunka / men din hand intet / så blifwer du öfwerdel aff kroppen blott; Så snart han då wille stöta i de samme blott / så parera honom hans stöt med din wensra hand under till din wensra sida / och stöt secund' Contratempo tillika med honom äth hans bröst.

80.

Ligger du i tert' med din Klinga intet mycket högt / och du blifwer utan till kring' så lät dig kringera; Men så snart han då wille stöta dig öfwer din högra Arm in / så parera honom hans stöt / med din wensre hand under till din högra sida sinkos / och stöt med secunda Contra-tempo tillika med honom till hans bröst.

81.

Ligger någon med en lång Klinga något högt / så gack honom med din Klinga utan till hans Klinga / cavera altså i en hast under hans Klinga / och stöt med secunda innan til hans wensre bröst; Parerar han din fot med sin Klinga till sin högra / så fall honom med din wensre hand utan til öfwer hans Klinga / och parera honom hans klinga till din wensra sida sinkos; Stöt altså qwart under hans wensre Arm in.

82.

Ligger din Wederpart i jämbd tertia / så string honom utan till; Wille han då under din klinga cavera / så parera honom hans klinga innan till i hans halftwa styrkia / då gifwer du honom ett tempo till passaden; Så snart han då wille passera under din klinga sinkos / och tänkte stöta dig secund' til din inwerk kropp / så parera honom hans stöt med din wensre hand til din högra sida sinkos / och stöt med secunda' Contratempo tillika med honom, till hans bröst.

Emot Wensre Handen.

83.

Lägg dig långt / och gif dig utan till något liftet blott öfwer din wensra Arm: Gör han dig en Fiat, så parera den samma med din klinga till din wensra sinkos; Dock utan Armens rörelse / allenast med fremste leden aff din hand: Parerar han då innan till med sin wensre hand din klinga sinkos / och under den samma med Tercia instöter / så stöt qvattam Contratempo, eller gör en volte under hans klinga.

84.

Gör honom en Fiat innan till med Tercia till hans Aufsichte: Wille han då derstädes din klinga med sin wensra hand öfwanföre till sin högre parera, och med Tert' under din klinga instöta / så lät din udd frakt och stöt innan till contratempo med secund' under hans klinga in.

Lig

Ligger han neder åth med retirerat Klinga/ och förer wensre handen fram / så string' honom innan till / och gör honom en Fine under hans wensre hand ; Parerar han då neder åth till sin wenstra / och wille stöta med secunda till ditt bröst / så gör en cavation (för ån han rör din Klinga / öfwer hans wenstra Arm omkring / och voltera med quarta under hans Klinga in.

Huru man skal taga / och bruka Contra-tempo.

Utfwer någon string' din Klinga innan till / och du ligger i en jämbn linie. så cavera med en hast under hans Klinga / och gör lika såsom du wille med secunda innan till hans Klinga instöta ; Med högre foten måste du liggia stilla / så snart han då caverar under din Klinga igenom / och wille med secunda stöta tillika med dig Contratempo / så cavera åter med en hast ifrån din högra till din wenstra under hans stöt / och stöt du med secunda contra-tempo tillika med honom innan till hans wensre bröst.

På ett annat sätt: Ut du utan till string' / och du ligger i en jämbd terria, så cavera under hans Klinga och låt såsom du wille med quarta stöta öfwer hans wenstra Arm ; Med högre foten stat stilla / du rör allena handen och kroppen / caverar han då under din Klinga igenom och wille med quarta öfwer din högre Arm instöta / så cavera ifrån din wenstre till din högre under hans Klinga igenom / och stöt quarta Contratempo tillika med honom utan till öfwer hans wenstre Arm in.

Stöter din Wederpart utan till i din styrkia / så stöt innan till Contra-tempo tillika med honom : Stöter han utan till under din Klinga åth ditt nedertuff / så stöt då der sammanstådes secundam med ligadon Contratempo och udens försäkta tillika med honom under hans Klinga in till hans högra höft ; Wille han innan till med ett insteg din swaga string', eller med en baccate af foten fintera, eller och stöta / så cavera och stöt innan till secundam : Förfar han med foten temmeligen högt / så förfall och stöt med secunda wäl betäkt under hans Klinga till hans högra sida : Faller han i din halfwa styrkia / stöter du med Angulerat secunda utan till öfwer hans Klinga in ; Stöter han i styrkian / så stöt quarta utan till öfwer hans Klinga ; Stöter han innan till åth ditt under liff / så stöt quarta med försänkter udd och ligation tillika med honom utan till under hans Klinga in.

Stringera honom innan till / gör honom der sammastådes en Fine med jern i secunda ; Wille han med en Angulerat secund i din string' eller

Fior utan till ditt Aufsichte stöta / så stöt qvart' innan till Angulerat till hans högre Axel; Du kan och göra en volte.

90

Ett annat sätt: Wille din Fiende aff sig stycken öfwer din Klinga voltera på dig en quart', så stöt secundam tillika med honom till hans inwerk tilliff/ med ett insteg af wensre foten.

91.

Stringera honom utan till/ wille han då med secund' utan till under din Klinga inslöta / så förwänd din hand i 'secund' / och stöt den samma med Contratempo tillika med ligaden innan till under hans klinga till hans högra sida med ett insteg aff wensre foren.

92.

Ligger du i en jämbu tertis, och blifwer utan till stringerat / så cavera under hans klinga / och lås som du wilt med quarta utan till öfwer hans wensra Arm inslöta / med din högre fot stå fast / Caverar han då under din klinga / så gif gran acht på tempo / i det han går igenom / att du träder med din högre fot på honom in / och stöter med 'secund' contratempo tillika med honom innan til hans wensre bröst.

Swad man emot Passering gå
ra skall.

93.

Stringerar han dig utan till / så cavera; Contra-caverar han med ett insteg så passera med din klinga allenast med rörelse aff fremste leden / och gif ett tempo till passaden; Wille han då med tert' innan till under ditt kors inpassera, så blif hos hans klinga / och stöt quarta m wreden med försänkter udd contratempo utan till under hans klinga.

94.

Wilt du string innan till / så cavera; Contra-caverar han / och sätter sin fot diupare i mensuram, så gif honom ett litet tempo till passaden / och parera något till hans wensra med rörelse aff fremste leden; När han då quartam med wensre skenkelen utan till under din klinga will inslöta, så stöt med secunda wreden innan till hans klinga åth hans underliff.

95.

Är din klinga string innan till / så ryck med din styrka i hans swaga när in till din wensra; Wille han då göra en Fior åth ditt bröst / så tag med din klinga opfdre / och gif honom ett tempo under klingan till

passa-

Passaden; Så snart han böcker sig och wille passera under din Klinga sinkos/ så låt i det samma tempo din udd siunka/ och voltera quare' under hans Klinga; Men der han stötte något högt äth din högre Axel/ så förfaller du i secund' och passerar under hans Klinga sinkos-

Huru man skall göra och Practicera en Öfwerhäfning.

96.

Ägger du i en jämbn Tercia, och din contrapart söker at willia kring' dig/ så uphåf din Klinga (i det samma han söker at kring') öfwer hans/ och stöt hastigt secundam innan till hans wenstre Bröst med ett insteg aff högre Foten.

97.

Ett annat manier. Söker han än/ at kring' dig din Klinga innan till/ så håf öfwer hans/ och låt som du wille innan till på honom instöta; Parerar han dig den samma stöten med sin Klinga/ till sin högra sida/ så cavera med din Klinga under hans/ och låt honom taga mistou med sin Klinga/ stöt då i det samma quartam öfwer hans wenstre Arm.

98.

Wille dig någon din Klinga innan till kring, så håf din Klinga åter med en hast (i det han söker at kring' din Klinga) öfwer hans/ och kring' honom hans klinga innan till/ går han då under din klinga igenom/ så achta noga på tempo i det han går igenom/ at du quartam utan till öfwer hans wenstra Arm instöter; Der han dig samne stöt till sin wenstre sida parerar, så passera som snarast fort och stöt med secunda utan till öfwer hans wenstre Arm in.

99.

Wille han stringera dig utan till/ så uphåf din Klinga åter öfwer hans och gör lika som du wille med quarta utan till öfwer hans wenstra Arm instöta; Tager han då med sin Klinga till sin wenstra/ så cavera under hans klinga och stöt secundam innan till hans wenstre bröst; Med ditt kors gack bak wäl högt.

100.

En ytterligare: Wille någon din klinga utan till kring' så håf din klinga åter öfwer hans/ och kring' honom hans klinga utan till/ så snart han då Caverar under din klinga/ så achta wäl på tempo i det han går igenom/ at du träder med din högra fot på honom in/ och stöter med secunda innan till hans wenstre bröst.

Huruledes man Öfwer-häfning skall förhindra

101.

Ägger din Adversarius med en jämbd tercia för dig/ så kring' honom hans klinga utan till: Häfwer han då sin klinga öfwer din/ så achta grant uppå i det

i det han häfwer sin Klinga öfwer din/ at du går ifrå din wensira till din högra under hans Klinga / då lär din åter komma utan till hans Klinga; strig honom hans Klinga utan till; så snart han då går under din Klinga igen/ så stöt i det han caverar med secunda / innan till hans wensira Bröst.

102.

Ligger någon åter i Terc' för dig/ så strig' honom innan till/ wille han då sin Klinga kasta öfwer din / skändes at strig' din Klinga innan till/ så cavera ifrå din högra ut i en wensira under hans Klinga, då kommer du med din Klinga åter innan till hans; stringera honom hans Klinga innan till/ så snart han går åter igen under din Klinga igen/ så stöt i det quartam utan till öfwer hans wensira Arm in.

103.

Ligger någon i quarta/ som hafwer krökt Armen något/ så strig' hans Klinga utan till; Wille han då med sin Klinga häfwa öfwer din/ och kasta en quart' öfwer din högre Arm/ så giff och på Tempo i det han upstiffer sin Klinga at du förwänder din hand i secunda, och stöter henne innan till hans wensira bröst a pie fermo eller med patsaden.

104.

Ligger han ännu med krökt Arm/ och hafwer sin utd något utan till sin wensira så se till at du far strig' honom hans Klinga innan till; Häfwer han då sin Klinga öfwer din högre Arm/ så cavera på nit han löst sin Klinga at du i det samma stöter quartam med honom ut i hans wensira bröst; Om du wilt/ så kan du och göra en volte.

105.

Ligger du uti en jämbd Tercia för din man / och du äst innan till strig'. så drag din öfwerdel aff kroppen något ligit tillbaka på din wensira skenkel/ och med din gack under hans Klinga/ och gör dig något blott utan till öfwer din högre Arm; Wille han då stöta dig öfwer din högre Arm/ så stöt med en hast quartam Couratempo ut i hans wensira bröst; du kan och om du wilt voltera quartam.

106.

På ett annat sätt: Gif dig åter utan till öfwer din högre Arm blott/ stöter han då dig öfwer din högre Arm in/ så achta wäl på i det han stöter/ at du med en hast wender handen i secunda/ och stöter henne ut i hans wensira Bröst med ett insteg aff högre Foten.

Sp.

Spna dig åter som tillförende utan till öfwer din högra Arm; Wille han då stöta dig utan till i de samme blott / så wändt din öfwerdehl aff kroppen till din höjra sinkos / och parera honom hans stöt med secunda; Passera i en hast innan till fort och stöt secundam innan till hans wenskra sйда.

Ligger du i en jämbn Tertiz, och du blifwer utan till string, så gack ifrån din wenstra till din högra under hans Klinga igenom; Instöter han då med secunda (i dett du går igenom) innan till på dig / så stöt qvartam tillhela med honom utan till under hans Klinga med ett insteg aff din högre fot; Med korjet går du temmelig högt / och udden låter du under siunka i det samma du stöter.

Ligger någon i Teri för dig / så string honom hans Klinga utan till / och gör dig något blott utan till öfwer din högra Arm; Wille han då utan till öfwer din högra Arm instöta / så cavera under hans Klinga och kom honom med din Klinga utan till i hans halftwa styrkia af hans Klinga; din öfwerdehl aff kroppen retirera något lfttet / så att du bruter manturam; Går han då åter under din Klinga igenom / och will stöta dig utan till öfwer din högre Arm / så achta noga uppå i det han stöter / at du med din högre fot träder på honom in / och parerar honom hans stöt innan till med din Klinga / passera i det samma fort och stöt secunda innan till hans wenskre Bröst.

Ligger någon i en jämbn Teri för dig / så gack honom med din Klinga utan till hans Klinga / bocka dig i det samma och tryck honom hans Klinga så inaningom sinkos; Ditt sådan tryckning lär du gifwa dig utan till öfwer din högre Arm blott; Caverar han då under din Klinga igenom / och will stöta dig öfwer din högre Arm / så parera honom hans stöt åter med din Klinga; Med din högre Fot träd wäl in på honom i det du parerar, passera alltså och stöt secundam till hans wenskre Bröst.

Ligger någon med sin tverja i den öfre-secunda / så string honom hans Klinga innan till; Gör han då en Fioc innan till / Cavera ifrån din högra till din wenstra under hans Klinga / så lär du åter komma med din innan till hans Klinga; I cavaion se till att du kommer med din kropp wäl under hans Klinga; Passera med det samma fort / och stöt secunda innan till hans wenstra bröst.

Du lant och (när han gör Finesa / och du med din Klinga under hans caverar) komma honom med din Klinga åter innan till hos hans Klinga; går han då under din Klinga / så stöt i det han går igenom med qvarta utan till öfwer halftwa styrkan hans Klinga till hans wenskre bröst.

113.

Ligger en med såmbn tertia för dig / så gack med quarta jämpft under hans Klinga / och see til at du kommer med din udd under styrkan hans Klinga; Träd i det samma med din högre fot något lütet til din högre din los/ och din öfwerdel af kroppen lägg på din högre stänkel / stig således med din wensire foot på honom in / och kom honom med din styrka af Klingan utan til i hans swaga: Går han åter under din Klinga igenom / så framträd med din höggra fot på honom in / och kom med din styrka af Klingan innan til hans swaga; så snart han åter går under din klinga igenom innan til / at du inträder på honom då med din wensira fot / och stöter quarta utan til öfwer hans wensire arm.

114.

Ligger någon i en jämn tertia för dig / så gack med quarta eller tertia jempt under hans Klinga / och när du kommer med din udd under styrkan af hans Klinga / så träd med din wensire fot något lütet til din wensire dinkos: Din högre arm förkorta något / så at din öfwerdel af kroppen kommer på din wensira stänkel at hwyllas / framstäg med din högre fot något lütet på honom in / och see at du kommer med din styrka af din Klinga / til hans swaga; Ca verar han då åter igen under din Klinga / så stöt med din wensire fot utan til på honom in / quarta öfwer hans wensire Arm.

UNIVERSITÄTENS
BIBLIOTEK

Gunstige Läsare.

Såsom uti detta mitt förfärfne Wärl och Arbete läres förekomma
 en och annan på sinnet och Observationer wijs igenomläsandet af
 de hwarje stä Ertycke uti några ord / och Bokstäfwers uhelda-
 rande eller ofickelighet / hwarunnän jag wu se omöda den Gunstige
 Läsaren mera låter sig til behag och angelägenhet stelswe Materiens in-
 nehald och effterseende / än något misnöje i förekommande händelse hwad
 Tryckaren låtit sig förba gå. Dectöre hafwer tag ebrachtade onödlige
 sådana små felachtigheter (som endast bestå i Bokstäfwen) wyd sluccet ut-
 terteena / som den minste delen af denne Professions förståndige och star-
 kswande utaf så ozielige emellancomster låta sig det wara til hind och
 efftertancklighet. Utia behagade den Gunstige Läsaren medlerud wia uti
 sitt moane Förnufft desse Tryckfelsers egen oprättare och råisa ut-
 tydare / sampt i det öfrige förblifwa en Gunstig
 Gynnare.

Herrn Herr Grafen
Ludwig von
Sachsen

Fig. 8
171

St. 3. Nummer

Nyström

